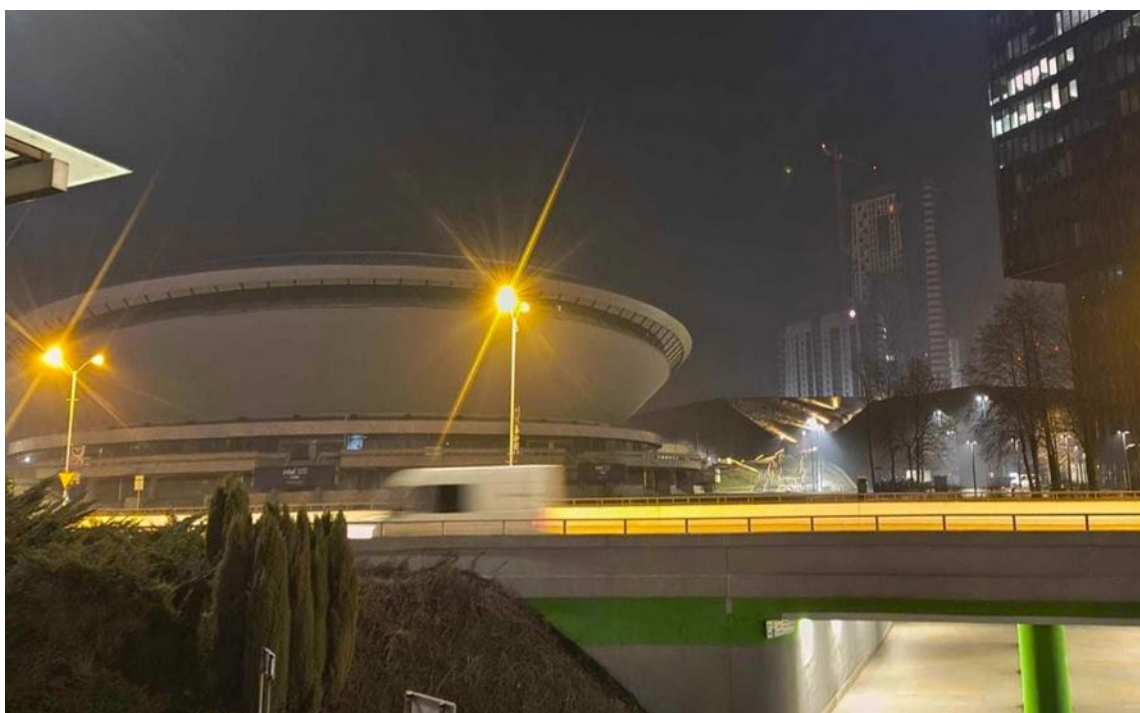

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach

INFORMACJA O STANIE BEZPIECZEŃSTWA SANITARNEGO MIASTA KATOWICE 2024 ROK

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	4
1.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych	4
2.	Ogniska epidemiczne	12
3.	Szczepienia ochronne	13
4.	Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi	17
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	18
1.	Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą	19
2.	Ocena warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	23
3.	Ocena warunków żywienia pacjentów w podmiotach wykonujących działalność leczniczą	24
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności	25
1.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością oraz suplementów diety	26
2.	Powiadomienia typu RASFF	29
3.	Zakłady produkcyjne	30
4.	Obiekty obrotu żywnością	31
5.	Zakłady żywienia zbiorowego	35
6.	Import, eksport	37
7.	Środki transportu żywności	37
IV.	Jakość wody	38
1.	Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi	38
2.	Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.	39
3.	Pływalnie	41
4.	Kąpieliska	43
V.	Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej	44
1.	Obiekty użyteczności publicznej	45
2.	Gospodarka odpadami komunalnymi	56
3.	Akcje deratyzacyjne	58

VI.	Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych	59
VII.	Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	68
	1. Stan sanitarno - higieniczny zakładów pracy	68
	2. Choroby zawodowe	72
VIII.	Środki zastępcze	74
IX.	Zapobiegawczy nadzór sanitarny	75
X.	Interwencje mieszkańców miasta	84
XI.	Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia	90

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie wybranych chorób zakaźnych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach podobnie jak w latach poprzednich prowadził stały monitoring sytuacji sanitarno-epidemiologicznej na nadzorowanym terenie. Rejestracja zgłoszonych zakażeń, zachorowań na choroby zakaźne prowadzona jest m.in. według definicji przypadków chorób zakaźnych opracowanych i aktualizowanych przez Zakład Epidemiologii Chorób Zakaźnych i Nadzoru NIZP - PZH.

W przypadku większości chorób zakaźnych sytuację sanitarno-epidemiologiczną w roku 2024, podobnie jak w roku ubiegłym, należy uznać jako ogólnie dobrą. W uzasadnionych przypadkach wdrażane były interwencyjne działania przeciwepidemiczne. Prowadzono aktywny nadzór epidemiologiczny nad chorym i jego otoczeniem, informowano o drogach przenoszenia zakażenia, a także możliwości przeprowadzenia szczepień ochronnych. Wysyłano zgłoszenia alertowe do Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego i Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczących m.in. wystąpienia 2 powiązanych epidemiologicznie potwierdzonych przypadków inwazyjnej choroby meningokokowej oraz 1 podejrzenia zachorowania na błonicę, gdzie w celu weryfikacji zakażenia nadzorowano przekazanie materiału do badania do ŚWPIS i PZH w Warszawie, w wyniku badań nie potwierdzono genu toksynotwórczości.

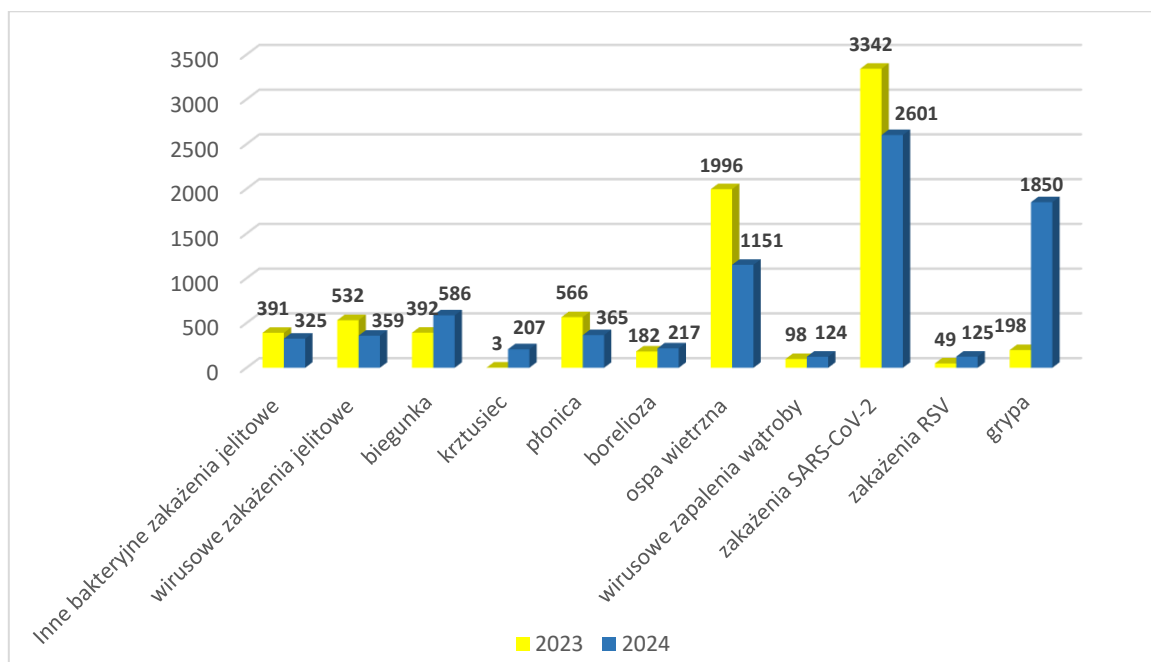
W roku 2024 podobnie jak w roku 2023 na terenie miasta Katowice powodem **największej ilości odnotowywanych zakażeń i zgonów** z ich powodu był wirus

SARS-CoV-2 – 2601 przypadków i 18 zgonów (rok 2023 – 3342 zakażeń i 14 zgonów z ich powodu).

Spośród zarejestrowanych w 2024 roku **6163 przypadków zakażeń i zachorowań na choroby zakaźne**, za wyjątkiem Covid-19, **dominowały zakażenia wirusowe**, w tym **grypa – 1850 zachorowań oraz ospa wietrzna – 1151 zachorowań**.

Zanotowano **11 przypadków zgonów z powodu choroby zakaźnej**, które dotyczyły **6 osób** zakażonych ***Clostridioides difficile***, **2 osób** zakażonych **wirusem grypy**, **1 osoby** zakażonej prątkami **gruźlicy**, **1 zakażonej wirusem RSV** oraz **1 osoby** w przebiegu klinicznym **posocznicy wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae***. Dla porównania w roku 2023 odnotowano ogółem 5409 przypadków chorób zakaźnych oraz 19 zgonów z ich powodu.

Zgłoszone przypadki zachorowań wybranych jednostek chorobowych w roku 2023-2024 na terenie miasta Katowice

Krztusiec

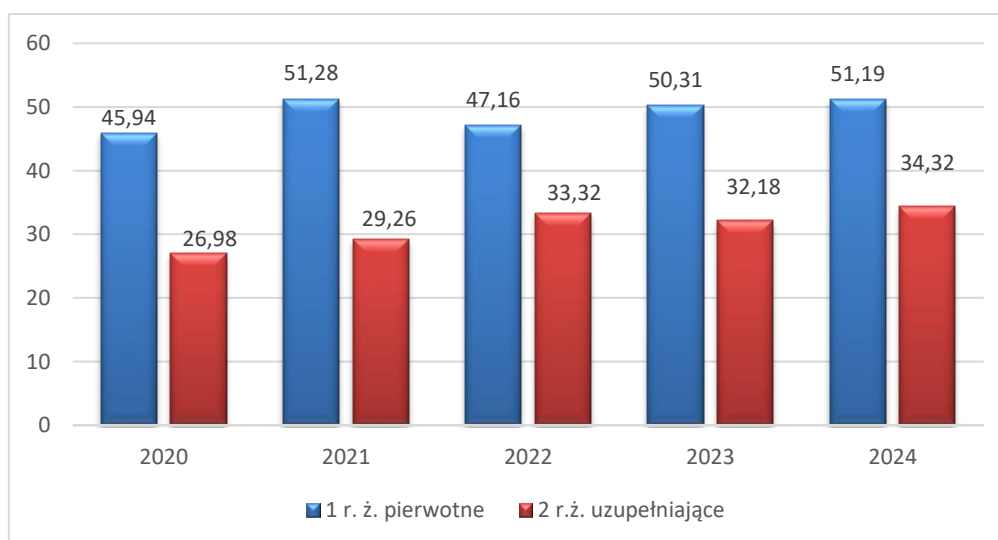

Znacznym wzrost zachorowań w roku 2024 dotyczył **krztuśca** – **207 przypadków**, rok 2023 – **3 przypadki**. Krztusiec jest bakteryjną chorobą zakaźną, gdzie do zakażenia dochodzi głównie drogą kropelkową, a nasilenie objawów zależy od wieku i stanu uodpornienia. Większość zachorowań dotyczyła osób dorosłych powyżej 18 roku życia - 137 przypadków. Odporność po szczepieniu przeciw krztuścowi zmniejsza się z upływem czasu, wobec powyższego osobom dorosłym zalecane są dawki przypominające co 10 lat.

W 2024 roku z uwagi na obserwowany wzrost zachorowań na krztusiec w Polsce, decyzją Ministra Zdrowia od 15 października 2024 roku zapewniono świadczenie z dostępem do bezpłatnej szczepionki dla kobiet w ciąży, które mają złożoną deklarację do lekarza POZ. Krztusiec stanowi największe zagrożenie dla populacji najbardziej wrażliwej tj. niemowląt w pierwszych 6 miesiącach życia, które ze względu na wiek nie mogą być w pełni zaszczepione.

Szczepienie obowiązkowe dzieci przeciw krztuścowi wykonuje się szczepionką DTP wg. schematu 3 dawki w odstępie 6–8 tygodni w 1. roku życia (szczepienie pierwotne) oraz 1 dawka w 2. roku życia (szczepienie uzupełniające) lub szczepionkami wysoce skojarzonymi typu 5w1 i 6w1 (dawkowanie wg wskazań producenta). Szczepienia rozpoczęte w 2024 roku są w trakcie realizacji, dlatego znaczna część dzieci otrzyma należną dawkę szczepienia dopiero w 2025 roku.

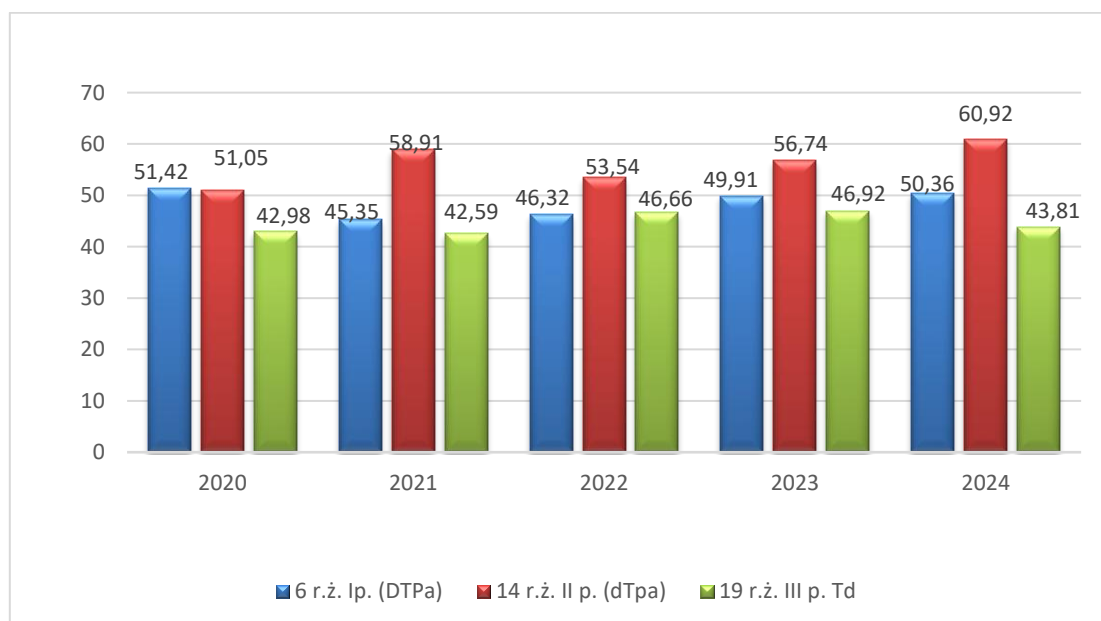

Procentowy udział dzieci w 1 i 2 roku życia zaszczepionych p/błonicy tężcowi i krztuścowi

W 6. roku życia należy podać **pierwszą dawkę przypominającą** szczepienia z użyciem szczepionki bezkomórkowej DTaP lub DTaP+IPV.

Druga dawka przypominająca (szczepionka Tdap ze zmniejszoną dawką toksoidu błoniczego i bezkomórkowych komponentów krztuśca) przypada na **14. rok życia**. U osób, które ukończyły 14. rok życia, a nie otrzymały dawki przypominającej Tdap, należy podać brakującą dawkę szczepienia przypominającego, nie później niż do ukończenia 19. roku życia.

Trzecia dawka przypominająca przeciwko błonicy i tężcowi (bez krztuśca) podawana jest po ukończeniu 18. roku życia. Znaczna część osób urodzonych w II półroczu 2024 r. będzie zaszczepiona dopiero na w 2025 roku.

Procentowy udział dzieci w 6, 14 i 19 roku życia zaszczepionych p/błonicy tężcowi i krztuścowi

Ospa wietrzna i płonica

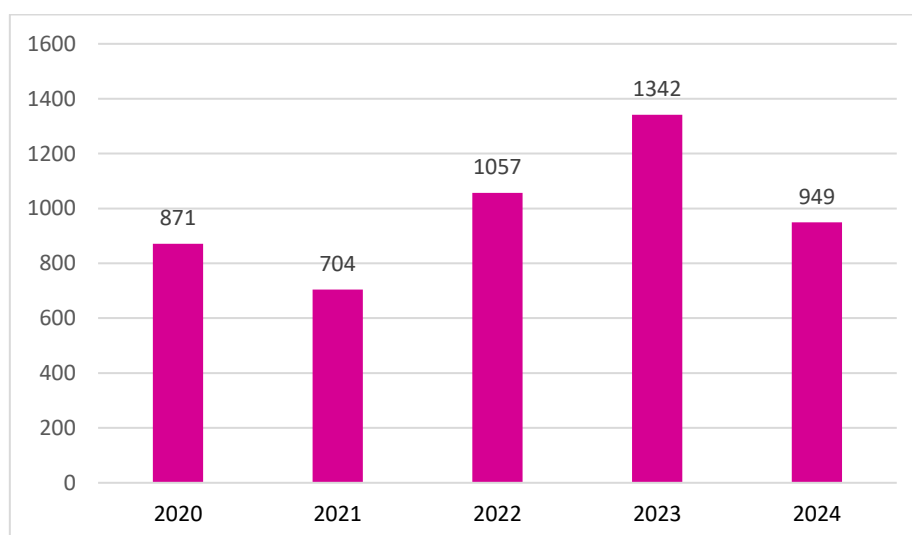
Tendencje spadkową zanotowano zarówno w odniesieniu do **zachorowań na ospę wietrzną – 1151 przypadków** (rok 2023 – 1996 przypadków) oraz **płonicę – 365 przypadków** (rok 2023 - 566). Większość zachorowań dotyczyła analogicznie do lat ubiegłych dzieci uczęszczających do placówek wychowania i nauczania, w wieku od 2 do 14 lat.

Ospa wietrzna charakteryzuje się wysoką zaraźliwością. Większość ludzi choruje w dzieciństwie, a ponieważ zachorowanie pozostawia trwałą odporność, dorośli są odporni na tę chorobę. Powtórne zachorowania na ospę należą do rzadkości.

Zgodnie z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie obowiązkowych szczepień ochronnych, **szczepieniom przeciwko ospie wietrznej podlegają** dzieci i młodzież do ukończenia 19. roku życia, które nie chorowały na ospę wietrzną:

- z upośledzeniem odporności, o wysokim ryzyku ciężkiego przebiegu choroby,
- przed planowanym leczeniem immunosupresyjnym lub chemioterapią,
- dzieci i młodzież z otoczenia ww., przebywające albo zakwalifikowane do pobytu w zakładach pielęgnacyjno-opiekuńczych, opiekuńczo-leczniczych, domach dziecka, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, także w żłobkach lub klubach dziecięcych.

W 2024 roku w ramach obowiązkowych szczepień przeciw ospie wietrznej zaszczepiono 949 osób.

Liczba osób zaszczepionych p/ospie wietrznej w latach 2020 – 2024

Grypa, Syncytialny wirus oddechowy (RSV)

Zakażenia wirusem **grypy** oraz **RSV** mają charakter sezonowy. Sezon grypowy zazwyczaj trwa od późnej jesieni do wczesnej wiosny, natomiast szczyt zachorowań na RSV występuje zwykle w zimie. Zarejestrowano **1850 przypadków grypy** potwierdzonej wynikiem szybkiego testu antygenowego (rok 2023 – 198) oraz **125 przypadków zakażeń wirusem RSV**, w tym **96 u dzieci do lat 2** (rok 2023 – 49 zakażeń, w tym 33 u dzieci do lat 2).

Zakażenia jelitowe: bakteryjne i wirusowe, biegunki i zapalenia żołądkowo jelitowe o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu

W roku 2024 odnotowywano **zwiększoną liczbę biegunek - 586 przypadków, w tym 93 u dzieci do lat 2**, w odniesieniu do roku 2023 – 392 przypadki, w tym 76 u dzieci do lat 2.

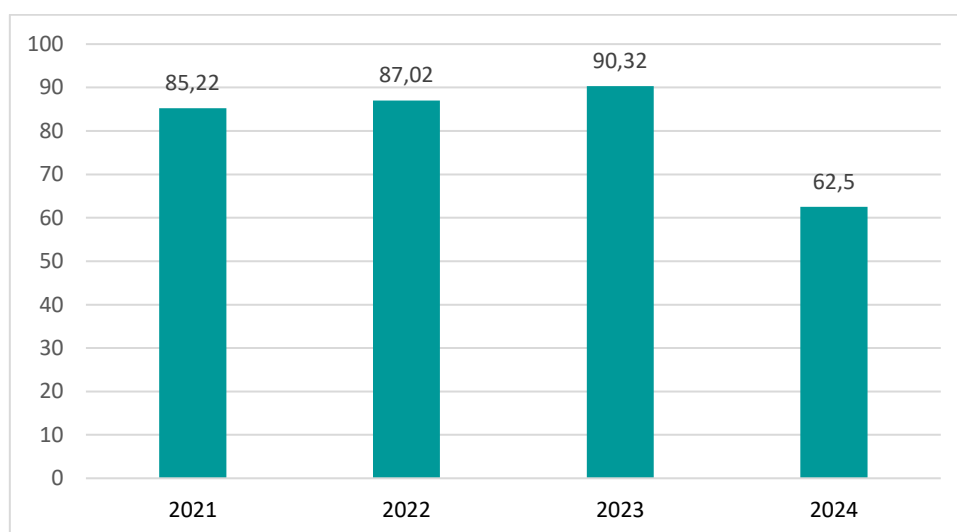
Niewielka tendencja spadkowa wystąpiła w przypadku **Salmoneloz - 46 zachorowań**, w tym **4 zachorowania** przebiegały w postaci klinicznej - **posocznicy**. Rok 2023 – 49 zachorowań.

Mniejszą liczbę przypadków zarejestrowano odnośnie zakażeń jelitowych:

- **bakteryjnych - 325 przypadków** (w 2023 roku - 436 przypadków), gdzie **dominujące są zakażenia** wywołane przez **Clostridioides difficile – 321 przypadków** (rok 2023 – 381 zakażeń).

- **wirusowych– 359 przypadków, w tym 199 u dzieci do lat 2** (w roku 2023 - 532 przypadki, w tym 404 u dzieci do lat 2), gdzie **dominujące są zakażenia rotawirusem – 139 przypadków** (rok 2023 – 235 zakażeń).

Szczepienie przeciwko rotawirusom u dzieci stało się obowiązkowe w 2021 roku i składa się z trzech dawek, które należy podać między 6 a 32 tygodniem życia. Z powodu tak krótkiego przedziału czasowego, w którym możliwa jest realizacja tego szczepienia, procent wyszczepienia dzieci jest niższy niż w przypadku innych szczepień i w roczniku 2024 wynosi 62,50 %. Dzieci urodzone w IV kwartale roku 2024 są w trakcie realizacji szczepień, które będą kontynuowane w roku 2025. Porównując dane z lat 2021 - 2024 obserwujemy wzrost liczby dzieci zaszczepionych p/rotawirusom.

Procent dzieci z roczników 2021-2024 zaszczepionych p/rotawirusom

Inwazyjne choroby wywołane przez bakterie *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b.

W zakresie **inwazyjnych chorób ośrodkowego układu nerwowego** zarejestrowano **3 przypadki choroby meningokokowej**, w tym **2 dzieci** - rodzeństwo w wieku: 2 miesiące oraz 1 rok i 9 miesięcy w przebiegu postaci klinicznej **posocznicy** oraz **1 dziecko** w wieku 4 lat w przebiegu **zapalenia opon mózgowych**. W przypadku tej jednostki chorobowej prowadzony jest aktywny nadzór epidemiologiczny, który ma na celu m.in. skrócenie do minimum czasu między stwierdzeniem zachorowania, a zastosowaniem chemioprophylaktyki przez osoby z najbliższego otoczenia chorego. W 2023 roku zarejestrowano 1 przypadek posocznicy w przebiegu inwazyjnej choroby meningokokowej u 9 miesięcznego dziecka.

Ponadto zarejestrowano tendencję spadkową zachorowań wywołanych przez ***Streptococcus pneumoniae*** – **19 przypadków**, w tym **15 posocznic**. W roku 2023 odnotowano 30 przypadków, w tym 23 zakażenia w przebiegu posocznicy. Wszystkie zachorowania dotyczyły osób dorosłych.

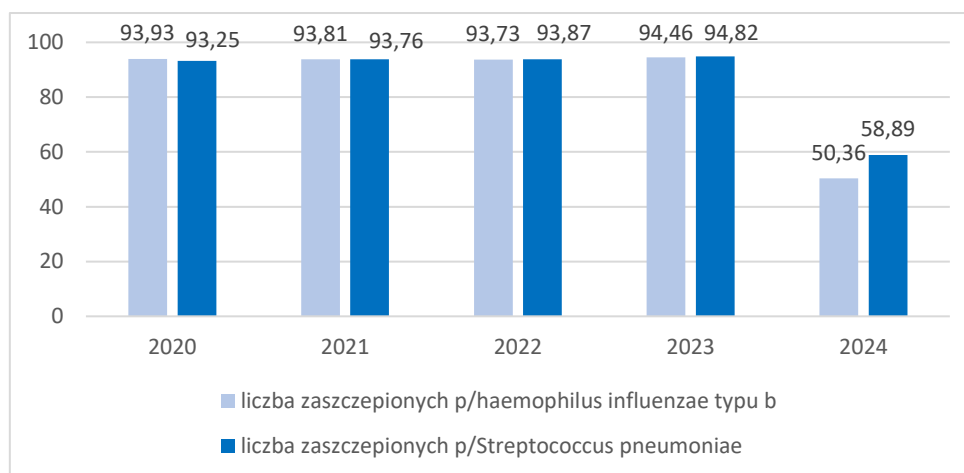
Bakteria ***Haemophilus influenzae* typu b** była przyczyną **4 zakażeń**, w tym **2 w przebiegu posocznicy**, podobnie jak w roku 2023, gdzie odnotowano 3 zachorowania.

Szczepienia przeciw *Neisseria meningitidis*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae* typu b stanowią kluczową interwencję w zakresie zapobiegania tym jednostkom chorobowym. **Szczepienia przeciw meningokokom** należą do szczepień zalecanych

w Programie Szczepień Ochronnych.

Szczepienia przeciw *Haemophilus influenzae* typu b i *Streptococcus pneumoniae* dla dzieci są obowiązkowe w Programie Szczepień Ochronnych. Szczepienia u dzieci rozpoczęte w 2024 roku są w trakcie realizacji, dlatego brak niektórych szczepień może wynikać z daty urodzenia, np. dzieci urodzonych pod koniec roku. Na przestrzeni ostatnich 5 lat poziom zaszczepienia utrzymuje się na bardzo podobnym poziomie.

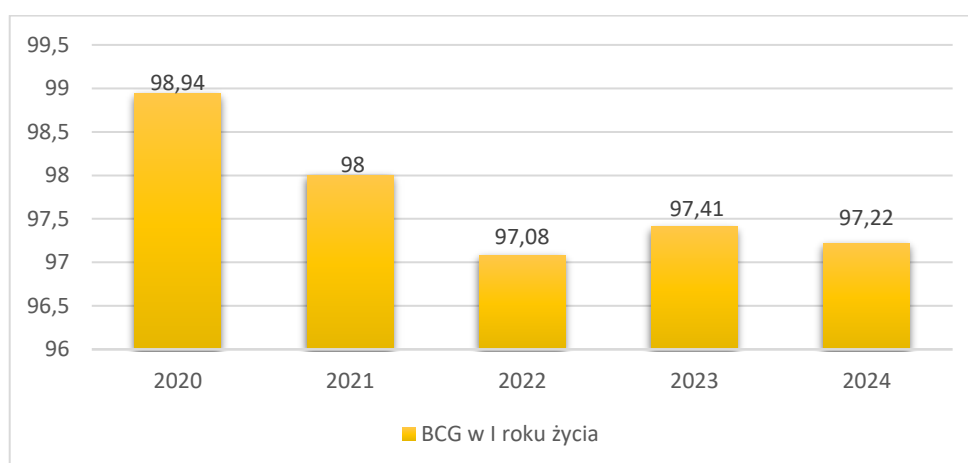

Procent dzieci zaszczepionych przeciw Haemophilus influenzae typu b i Streptococcus pneumoniae

Gruźlica

Niewielki **spadek zachorowań** w roku 2024 dotyczył **gruźlicy**, zanotowano **51 przypadków** (w roku 2023 – 58 przypadków). Gruźlica na nadzorowanym terenie jak i w Polsce częściej występuje u mężczyzn. **W roku 2024 zachorowało 35 mężczyzn i 16 kobiet**, podobnie jak w roku 2023, gdzie zachorowało 41 mężczyzn oraz 17 kobiet. Ponadto PPIS w Katowicach w przypadku **2 osób chorych na gruźlicę wydał decyzje nakazujące obowiązkowe leczenie** z terminem ich natychmiastowego wykonania.

Szczepienie przeciw gruźlicy - BCG, w pierwszych dobach życia zmniejsza ryzyko zachorowania na gruźlicę o ciężkim przebiegu u dzieci. Szczepienie jest obowiązkowe do ukończenia 15 roku życia. W roku 2024 procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy wyniósł 97,22 %. Poziom zaszczepienia utrzymuje się na podobnym poziomie w stosunku do ubiegłego roku.

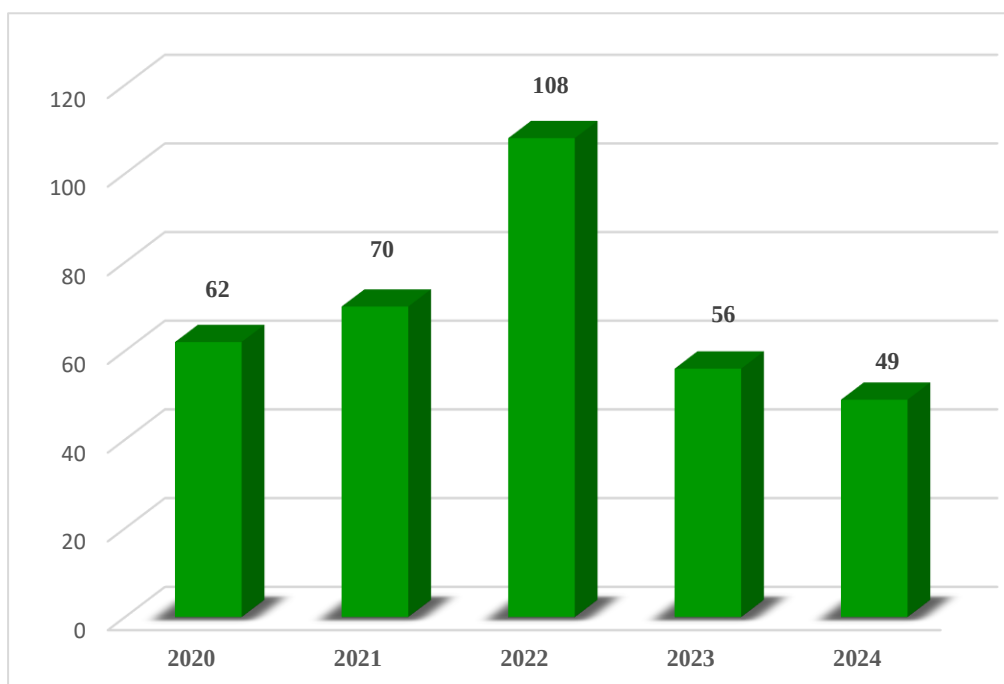

Procentowy udział dzieci w pierwszym roku życia zaszczepionych przeciwko gruźlicy

2. Ogniska epidemiczne

W 2024 roku PPIS w Katowicach przeprowadzał dochodzenia epidemiologiczne w związku z wystąpieniem **52 ognisk epidemicznych**. Zarejestrowano **49** ognisk epidemicznych z 11 szpitali, **2** ogniska epidemiczne z 1 zakładu pielęgnacyjno-opiekuńczego oraz **1** ognisko epidemiczne w przedszkolu.

W szpitalach na terenie miasta w roku 2024 zarejestrowano **najmniejszą ilość ognisk epidemicznych** w stosunku do lat 2020-2023. Od roku 2020 czynnikiem etiologicznym będącym przyczyną **największej liczby ognisk epidemicznych w szpitalach** jest **wirus SARS-CoV-2**, gdzie w roku 2024 odnotowano **19 ognisk** co stanowi 38,7% wszystkich ognisk (rok 2023 - 37 ognisk SARS-CoV-2, co stanowiło 66,1% wszystkich ognisk).

Liczba zarejestrowanych szpitalnych ognisk epidemicznych w mieście Katowice w latach 2020-2024

Wirus SARS-CoV-2 był również przyczyną wystąpienia ognisk epidemicznych w **zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym**, gdzie zarejestrowano ogółem **24 osoby**, w tym **20 pacjentów (83,3%)** i **4 osoby z personelu (16,6%)**.

W szpitalach jako pozostałe przyczyny wystąpienia ognisk epidemicznych wskazano w:

- **13 przypadkach** zakażenia o etiologii bakteryjnej, w tym :
 - ✓ *Klebsiella pneumoniae* oporna na karbapenemy - 6 przypadków,
 - ✓ *Clostridioides difficile* – 5 przypadków,

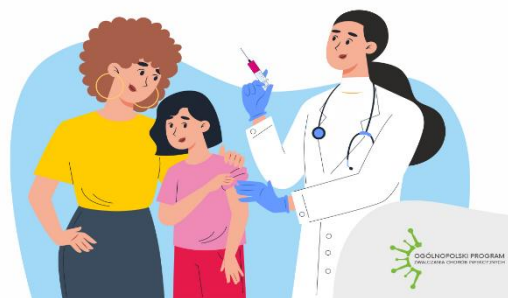
- ✓ *Acinetobacter Baumannii* – 2 przypadki,
- **17 przypadkach** zakażenia o etiologii wirusowej, w tym:
 - ✓ Norowirus – 8 przypadków,
 - ✓ Grypa typu A – 5 przypadków,
 - ✓ Adenowirus – 2 przypadki,
 - ✓ Rotawirus – 2 przypadki.

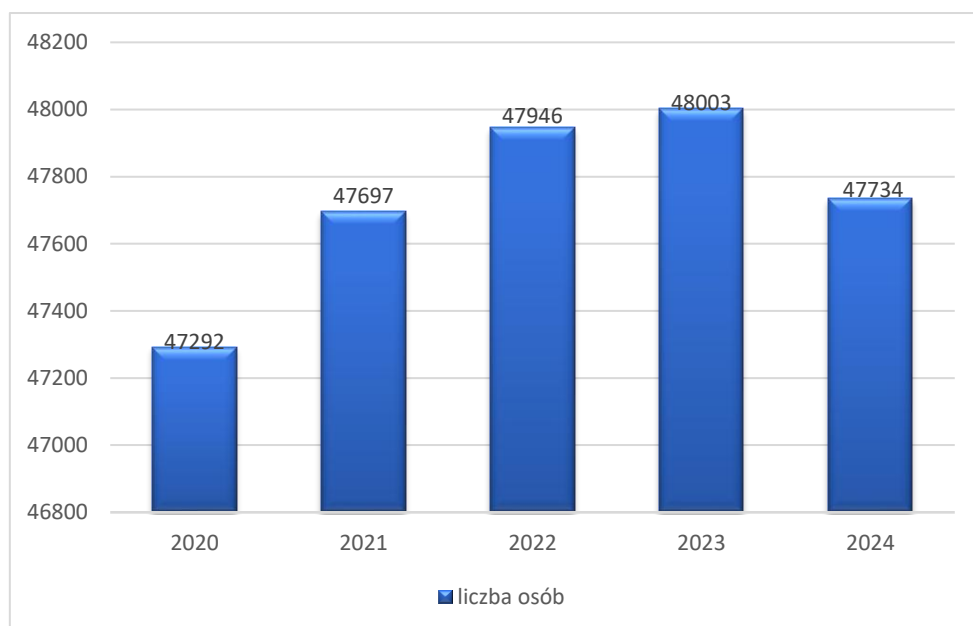
W ogniskach epidemicznych w szpitalach odnotowano ogółem **508 osób**, w tym **462 pacjentów** (90,9%) i **46 osób spośród personelu** (9%). **Ogniska epidemiczne** występowały najczęściej w oddziałach: neonatologicznych, anestezjologii i intensywnej terapii i chorób wewnętrznych. Ogniska o etiologii wirusowej rejestrowano głównie w okresie wiosennym. W wyniku przeprowadzonych kontroli sanitarnych nie stwierdzono nieprawidłowości.

W przypadku ogniska epidemicznego **w przedszkolu** odnotowanego również w okresie wiosennym na podstawie dochodzenia epidemiologicznego oraz objawów klinicznych wskazano prawdopodobny **czynnik wirusowy**. W ognisku zarejestrowano ogółem **93 osoby**, w tym **85 dzieci (91,4%)**, **5 osób z personelu (5,4%)** oraz **3 osoby z rodzin dzieci** zarejestrowanych w ognisku epidemicznym (3,2%).

3. Szczepienia ochronne

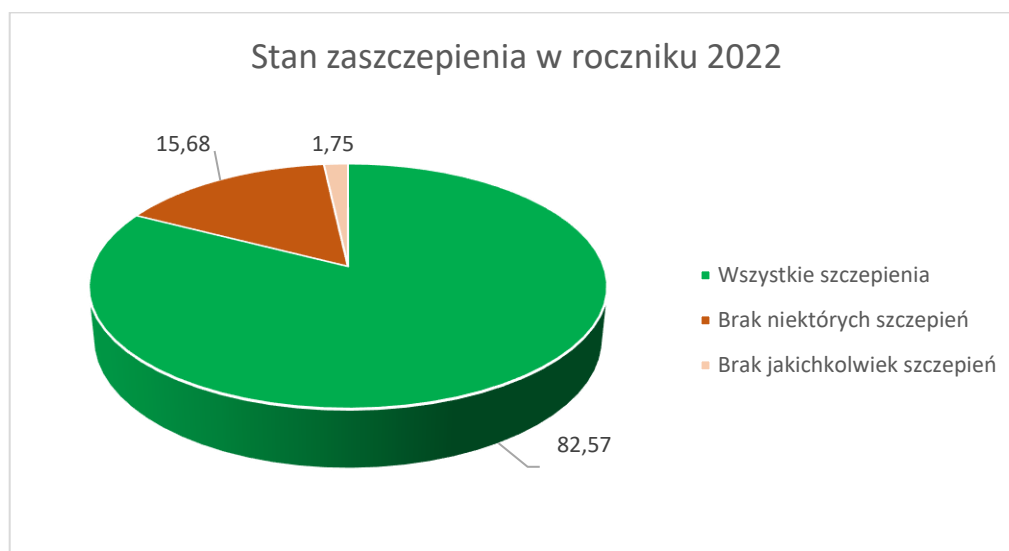
PPIS w Katowicach prowadzi nadzór nad prawidłowością wykonywania szczepień ochronnych jak również analizę realizacji szczepień w **149 gabinetach zabiegowych** w **106 podmiotach leczniczych** na terenie Katowic. W placówkach ochrony zdrowia znajdowały się **47734** karty uodpornienia według stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.

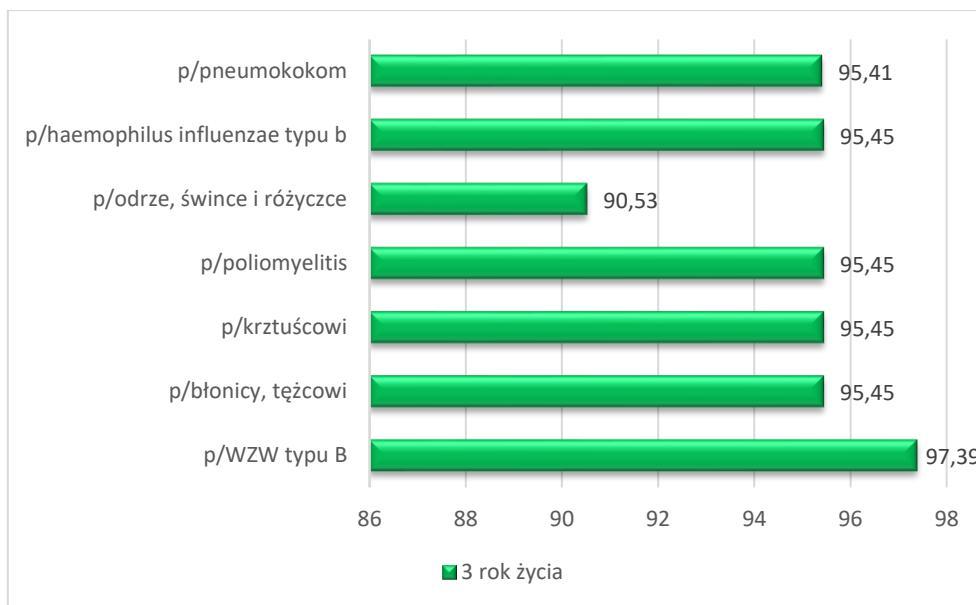
Liczba populacji 0-20 roku życia objętej Programem Szczepień Ochronnych w latach 2020-2024

Dzieci w 3. roku życia szczepione zgodnie z obowiązującym PSO powinny mieć zakończone wszystkie szczepienia podstawowe. W 2024 roku wykazano, że na 2111 dzieci z rocznika 2022, wszystkie dawki szczepionek wymaganych w tym wieku otrzymało 1743 dzieci (**82,57 %**), 331 dzieci (**15,68 %**) nie otrzymało wszystkich koniecznych dawek szczepionek wymaganych w swoim wieku, a 37 dzieci (**1,75 %**) nie realizuje żadnych obowiązkowych szczepień ochronnych.

Stan zaszczepienia dzieci z rocznika 2022

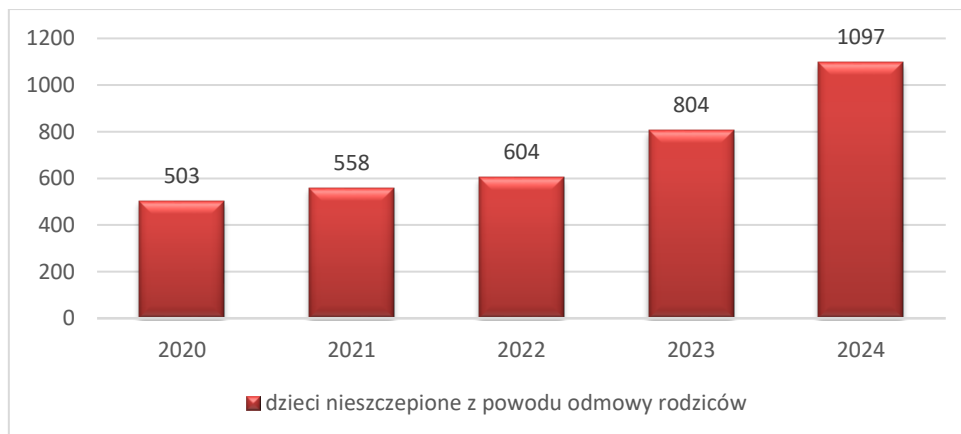
Odsetek dzieci w populacji zaszczepionych w pełni lub częściowo pozostaje zachowany na bezpiecznym poziomie tj. powyżej 90 %. Stan zaszczepienia przeciw chorobom znajdującym się w obowiązkowym Kalendarzu Szczepień utrzymuje się na poziomie zapewniającym utrzymanie odporności zbiorowskiej.

Realizacja obowiązkowych szczepień ochronnych w roczniku 2022

Uchylający się od szczepień obowiązkowych

W 2024 roku świadczeniodawcy z Katowic zgłosili do PSSE w Katowicach **1097** dzieci, których rodzice nie realizują obowiązkowych szczepień u swoich dzieci mimo braku przeciwwskazań medycznych. Wśród podawanych powodów niechęci do szczepień dominuje wpływ środowisk antyszczepionkowych.

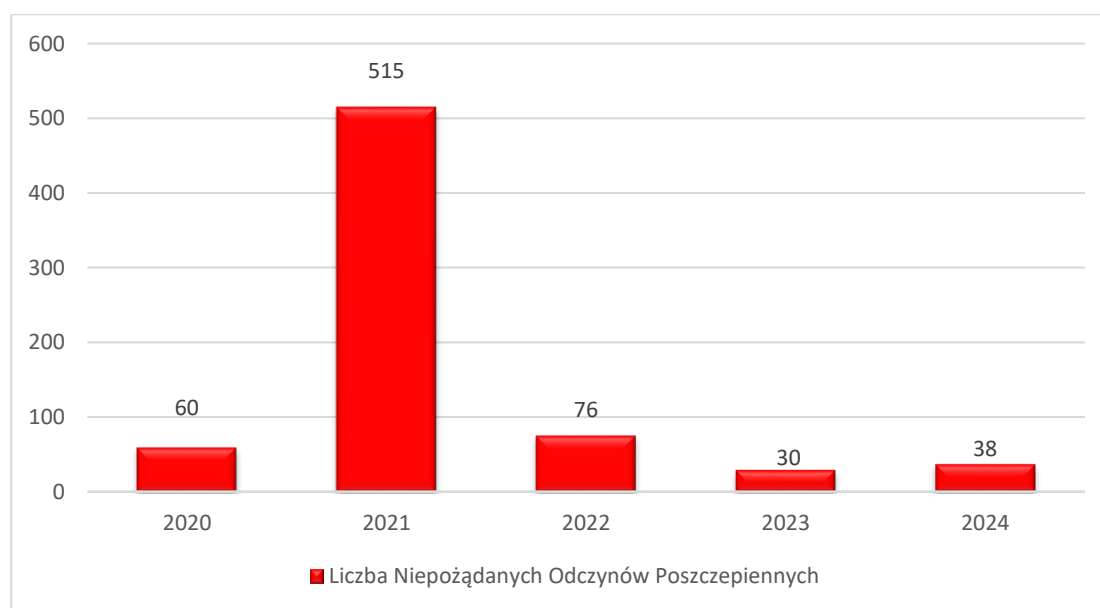
Liczba niezaszczepionych dzieci w latach 2020-2024 na terenie miasta Katowice

Szczepienia zalecane przeciw zakażeniom wirusem brodawczaka ludzkiego

W 2024 roku zalecane szczepienia przeciwko zakażeniom brodawczakiem ludzkim realizowane były w ramach programu szczepień przeciw HPV, który jest skierowany do dziewcząt i chłopców po ukończeniu 9. roku życia do ukończenia 14. roku życia - w schemacie dwudawkowym. W programie dostępne były do wyboru szczepionki Gardasil 9 i Cervarix. Od 1 września 2024 r. szczepienia uczniów były przeprowadzane nie tylko w poradniach POZ ale także na terenie szkół za zgodą dyrektora placówki oświatowej. Szczepienia są bezpłatne i dobrowolne dla pacjenta, a decyzja o szczepieniu podejmowana jest przez rodzica, a następnie przez lekarza POZ na podstawie przeprowadzonego badania kwalifikacyjnego. Poza programem Ministra Zdrowia wszyscy pacjenci od dnia 9 urodzin do ukończenia 18 lat mieli prawo do uzyskania szczepionki Cervarix ze 100% refundacją, a osoby po ukończeniu 18 lat do zakupu szczepionki Cervarix z 50% refundacją.

Niepożądane Odczyny Poszczepienne

Niepożądane odczyny poszczepienne mogą mieć łagodną, poważną lub ciężką postać. PPIS w Katowicach zarejestrował w 2024 roku ogółem **38 przypadków NOP**, w tym 21 dotyczyły dzieci a 17 osób dorosłych. W dwóch przypadkach u dzieci 1 NOP zakwalifikowany został przez lekarza jako poważny, 1 zakwalifikowano jako ciężki, pozostałe to odczyny łagodne.

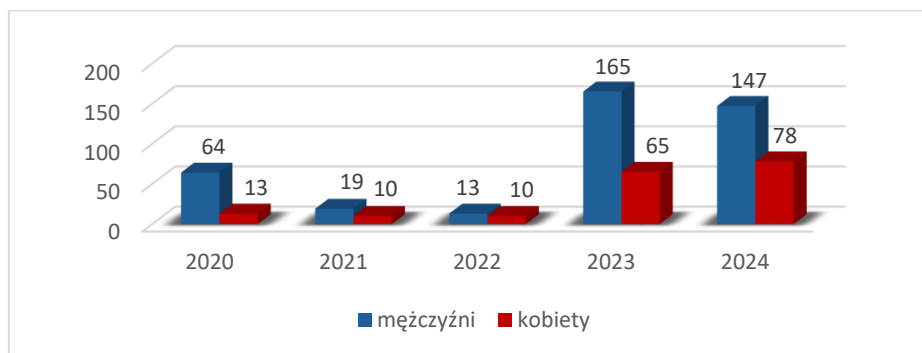

Liczba zgłoszonych NOP w latach 2020- 2024 na terenie miasta Katowice

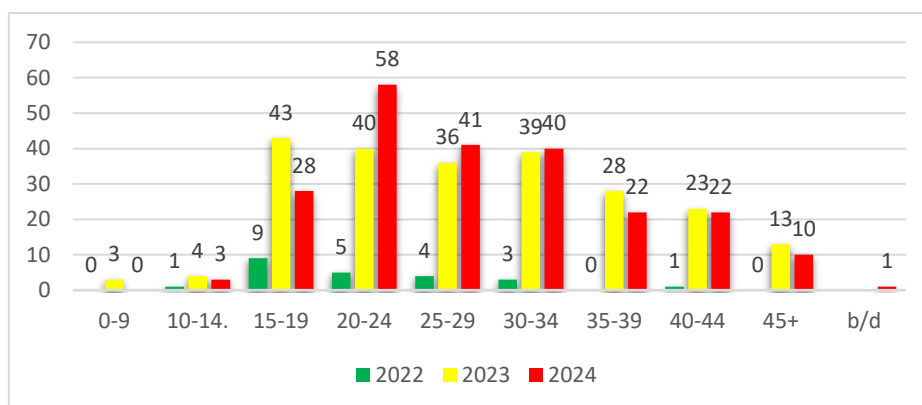
4. Zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi

W roku 2024 na podobnym poziomie jak w roku minionym utrzymywała się liczba zgłoszonych **zatrucć środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi - 225 przypadków** (w roku 2023 - 230 przypadków). Analogicznie jak w roku ubiegłym w większości rejestrowane zatrucia dotyczyły **mężczyzn – 147 przypadków** oraz osób, które były konsultowane lub hospitalizowane w Centrum Psychiatrii w Katowicach im. Dr Krzysztofa Czumy ul. Korczaka 27.

Zgłoszone przypadki zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w latach 2020-2024 na terenie miasta Katowice

Zgłoszone w roku 2022, 2023 i 2024 przypadki zatrucia środkami zastępczymi lub nowymi substancjami psychoaktywnymi w podziale na grupy wiekowe na terenie miasta Katowice

Największą ilość zatruc – 58 przypadków zanotowano w **grupie wiekowej od 20 do 24 roku życia**.

W roku 2024, 2023 oraz 2022 nie zarejestrowano zgonu z powodu zażycia dopalaczy.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w roku 2024 sprawował bieżący nadzór sanitarny nad **1054 podmiotami leczniczymi** przeprowadzając w nich ogółem **516 kontroli**. Kontrole sanitarne realizowane były na podstawie planu pracy, zgłoszonych ognisk epidemicznych, interwencji oraz na wnioski strony celem wydania opinii sanitarnych. **Stan sanitarny większości skontrolowanych podmiotów leczniczych należy uznać jako dobry.**

Kategorie podmiotów leczniczych objętych nadzorem	Liczba nadzorowanych podmiotów	Liczba kontroli sanitarnych
Szpital ogółem	32	100
w tym szpitale jednolite	10	13
Zakłady lecznicze opiekuńcze i pielęgnacyjne	4	5
Hospicja	3	2
Przychodnie, ośrodki zdrowia, ambulatoria	349	269
Laboratoria medyczne	47	34
Zakłady rehabilitacji	29	18
Inne podmioty lecznicze (w tym transport sanitarny, pracownie protetyki)	31	9
Praktyki lekarskie, pielęgniarek i położnych	519	79
Inne praktyki, w tym protetyka, ortodoncja, psychiatria	40	0

Liczba nadzorowanych podmiotów leczniczych w poszczególnych grupach oraz liczba kontroli sanitarnych w 2024 roku

W trakcie kontroli podmiotów leczniczych oceniano stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i wyposażenia, opracowanie, wdrożenie i sposób realizacji procedur zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych, dezynfekcję i sterylizację narzędzi i sprzętu medycznego, gospodarkę odpadami medycznymi, a także realizację kontroli wewnętrznych.

Prowadzone w roku 2024 przez PPIS w Katowicach działania skutkowały wydaniem **18 decyzji** administracyjnych zobowiązujących kierowników podmiotów leczniczych do poprawy stanu sanitarno-higienicznego obiektów leczniczych oraz nałożeniem **21 grzywnien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 5400,00 zł.**

W większości uchybienia sanitarne dotyczyły niewłaściwej realizacji procedury dekontaminacji powierzchni pomieszczeń i wyposażenia, wyrobów medycznych oraz postępowania z odpadami medycznymi.

1. Ocena stanu sanitarnego podmiotów wykonujących działalność leczniczą

Lecznictwo zamknięte

W obiektach lecznictwa zamkniętego PPIS w Katowicach sprawował nadzór nad **32 szpitalami**, w tym **10 szpitalami jednodniowymi**, a także **4 zakładami opiekuńczo-leczniczymi i 3 hospicjami.**

*Zdjęcie: Śląskie Centrum Chorób Zakaźnych w GCM im. Prof. Leszka Gieca
SUM w Katowicach ul. Ziołowa 45/47*

W dniu 1 marca minionego roku otwarto *Śląskie Centrum Chorób Zakaźnych w Katowicach ul. Ziolowa 45/47*, w skład którego wchodzi Oddział Obserwacyjno-Zakaźny i Hepatologii oraz Poradnia Chorób Zakaźnych, Poradnia Hepatologiczna. Jest to jeden z najnowocześniejszych oddziałów zakaźnych w Polsce, posiadający 31 łóżek i nowoczesne izolatki.

Zdjęcie: Blok Operacyjny GCZD im. św. Jana Pawła II w Katowicach ul. Medyków 16

W lutym 2024 roku w *Górnośląskim Centrum Zdrowia Dziecka im. św. Jana Pawła II Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego nr 6 Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach* zmodernizowano Blok Operacyjny.

W tej grupie obiektów lecznictwa zamkniętego ogółem przeprowadzono **107 kontroli sanitarnych**. **Nieprawidłowości stwierdzono w 13 szpitalach i 1 zakładzie opiekuńczo-leczniczym**. Dodatkowo w ramach zadania zleconego przez Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego czynności kontrolne w szpitalach ukierunkowano na pomieszczenia i wyposażenie Bloków Operacyjnych.

W wyniku zrealizowanych kontroli PPIS w Katowicach w **3 szpitalach** osobę odpowiedzialną ukarał **grzywną w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 1100,00 zł** oraz wydał **6 decyzji administracyjnych** na rzecz **6 szpitali**.

W *EuroMedic Szpital Katowice ul. Kościuszki 92* zarządzenia decyzji w Blokach Operacyjnych zrealizowano w całości, tj. doprowadzono do prawidłowego stanu higieniczno-sanitarnego powierzchnie wyposażenia i pomieszczeń, a także zapewniono właściwą realizację procedury dekontaminacji rąk oraz wyrobów medycznych.

Termin wykonania zarządzeń decyzji w pozostałych **5 szpitalach** wyznaczono na rok 2025, a dotyczyły one m.in.:

- zniszczonych powierzchni ścian, sufitów, podłóg i stolarki drzwiowej w Blokach Operacyjnych,
- zapewnienia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych w Blokach Operacyjnych,
- zorganizowania stanowiska higieny rąk poza blatem roboczym w punktach sterylizacji,
- zapewnienia prawidłowych warunków wstępnego magazynowania odpadów medycznych.

W roku 2024 **zrealizowano** część zarządzeń decyzji wydanych w latach 2008 i 2018 na rzecz *Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego im. prof. K. Gibińskiego SUM w Katowicach ul. Ceglana 35* tj. przywrócono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny powierzchni podłóg i stolarki drzwiowej w niektórych salach chorych w Oddziale Neurologii z Pododdziałem Udarowym.

Ponadto nadal do wykonania pozostają zarządzenia **15 decyzji** wydanych przez PPIS w Katowicach w latach 2005 - 2023 na rzecz **8 szpitali** oraz **2 decyzje** wydane w roku 2023 na rzecz zakładów opieki długoterminowej. Zarządzenia dotyczą m.in.:

zapewnienia prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego:

- ścian, podłóg, stolarki drzwiowej w pokojach łóżkowych i pomieszczeniu gospodarczym, podłóg w korytarzach komunikacyjnych zakładów opieki długoterminowej,
- ścian, podłóg, sufitów, stolarki drzwiowej i okiennej w pokojach łóżkowych, w salach operacyjnych, w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pacjentów, w brudownikach szpitali,
- zapewnienia urządzeń do mycia i dezynfekcji urządzeń w sposób technologicznie powtarzalny w Pracowni Bronchoskopii oraz odpowiednich pomieszczeń w Blokach Operacyjnych, a także w Centralnej Sterylizatorni szpitali.

Lecznictwo otwarte

Spośród 456 podmiotów leczniczych wykonujących działalność leczniczą w formie ambulatoryjnego udzielania świadczeń zdrowotnych tj. przychodnie, laboratoria diagnostyczne, zakłady rehabilitacji leczniczej oraz transport sanitarny **skontrolowano 233 obiekty**.

Nieprawidłowości stwierdzono w 65 obiektach. W 14 przychodniach PPIS w Katowicach nałożył grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 3500,00 zł. Ponadto wydał 12 decyzji administracyjnych. W wyniku realizacji ich zarządzeń doprowadzono do właściwego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni:

- wyposażenia w gabinetach zabiegowych oraz ścian i sufitów w gabinetach lekarskich w *Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej NovaMed Sp. z o. o. ul. Bogucicka 18 a,*
- sufitu w punkcie rejestracyjnym w *Centrum Medyczne Szopienice ul. Wiosny Ludów 24,*
- sufitu i ściany w pomieszczeniu higieniczno-sanitarnym dla pacjentów w *SPZLA w Katowicach „Moja Przychodnia” - Przychodnia Nr 3 ul. PCK 1,*
- sufitów i ścian w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych oraz podłogi w gabinecie lekarskim, zapewniono zabezpieczenie techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych w *Zespole Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych w Katowicach ul. Powstańców 31,*
- mebli i wyposażenia w gabinecie zabiegowym w *Klinice Implantologii i Stomatologii Estetycznej Spółka Komandytowa ul. Czajek 5,*

oraz zapewniono prawidłowe warunki przechowywania materiałów w magazynie wyrobów medycznych w *Centrum Medycznym LUX MED Sp. z o.o. ul. Sokolska 29.*

W pozostałych **6 obiektach leczenia otwartego** terminy realizacji zarządzeń wyznaczono na rok 2025.

Ponadto w wyniku wykonania zarządzeń wskazanych w **decyzjach** PPIS w Katowicach z roku 2023 przywrócono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny:

- ścian i sufitów w pomieszczeniach *Medycznego Laboratorium Diagnostyka ul. Leopolda Markiefki 87*,
- wyposażenia w gabinecie zabiegowym i punkcie rejestracji, ścian, sufitu oraz podłogi w poczekalni dla pacjentów w *NZOZ Centrum Medyczne Graniczna Sp. z o.o. Katowice ul. Graniczna 45*,
- podłóg w korytarzach komunikacyjnych, ścian w szatni dla pacjentów i niektórych salach chorych oraz stolarki drzwiowej w pomieszczeniu porządkowym w *DIIVERUM POLSKA Sp. z o. o. Katowice ul. Ziołowa 45-47*,
- sufitu i ścian w gabinetach lekarskich w *NZOZ Kardiologia-Ligota Katowice ul. Franciszkańska 51*,
- wyposażenia w ambulansie oraz ścian i sufitu w świetlicy w *NZOZ "MAWO-MED" Sp. z o.o. Pogotowie Ratunkowe Katowice ul. Siwka 3*.

Praktyki zawodowe

W roku 2024 w ewidencji PPIS w Katowicach znajdowało się ogółem **559 obiektów** (praktyk lekarskich, pielęgniarek i położnych oraz pracowni protetycznych i ortodoncji). W wyniku zrealizowanych **79 kontroli, nieprawidłowości** stwierdzono w **24 praktykach lekarskich**. Wszystkie uchybienia tj. brudne powierzchnie pomieszczeń i wyposażenia, nieprawidłowo opracowaną procedurę postępowania z odpadami medycznymi, postępowania ze skażoną odzieżą ochronną, brak odpowiedniego oznakowania identyfikującego na workach i pojemnikach z odpadami medycznymi, brak dat ważności i sterylizacji na pakietach z narzędziami wielorazowego użycia, przeterminowane środki do dezynfekcji rąk lub powierzchni pomieszczeń usunięto na skutek wydawanych zaleceń pokontrolnych. W **4 przypadkach** PPIS w Katowicach osobę odpowiedzialną ukarał **grzywną w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 800,00 zł**.

2. Ocena warunków pracy w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W roku 2024 prowadzono nadzór nad podmiotami leczniczymi w zakresie przestrzegania przepisów dotyczących ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy, stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin stwarzających zagrożenie, czynników rakotwórczych, mutagennych lub reprotoksycznych i szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych w środowisku pracy.

Na terenie miasta Katowice skontrolowano **25 podmiotów leczniczych**, w tym **4 szpitale**, **19 przychodni** oraz **2 zakłady opiekuńczo-lecznicze**, przeprowadzając w nich **29 kontroli sanitarnych**. Stwierdzono **nieprawidłowości w 2 szpitalach i 2 przychodniach**.

Odnotowano:

- nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, w której nie uwzględniono narażenia pracowników na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych, czynników chemicznych, a zatem pracodawca nie poinformował pracowników o ryzyku zawodowym,
- brak rejestru prac oraz rejestru pracowników wykonujących prace w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia,
- brak zapewnienia szkoleń pracownikom wykonującym prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **decyzje administracyjne**. W 3 przypadkach pracodawcy wykonali zarządzenia decyzji w całości, natomiast w 1 przypadku ustalono termin wykonania zarządzeń na czerwiec 2025r.

3. Ocena warunków żywienia pacjentów w podmiotach wykonujących działalność leczniczą

W roku 2024 na terenie miasta Katowice skontrolowano **21 podmiotów leczniczych tj. 19 szpitali**, **1 zakład pielęgnacyjno-opiekuńczy**, **1 hospicjum**. W **19 podmiotach** posiłki pacjentom dostarczane były przez firmy cateringowe, a w **2** przygotowywane na miejscu. **Stan sanitarno-higieniczny obiektów nie budził zastrzeżeń**.

W ramach kontroli oceniano również jakość żywienia pacjentów w podmiotach leczniczych. Laboratoryjnie oceniono **3 posiłki**, a teoretycznie oceniono **13 jadłospisów w 12 szpitalach i 1 zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym**. We wszystkich przypadkach z analizy dekadowego zestawienia energii i składników odżywczych stwierdzono, że przygotowywane posiłki pokrywały dobowe zapotrzebowanie na energię, białko, tłuszcze oraz węglowodany. W **8 szpitalach i 1 zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym** stwierdzono obniżoną zawartość wapnia, w **3 szpitalach** podwyższoną zawartość sodu w posiłkach. Z oceny jakościowej wynikało natomiast, iż w **2 szpitalach** brak było podaży produktów zbożowych z pełnego przemiału, w **1 zakładzie pielęgnacyjno-opiekuńczym** porcje mleka i jego przetworów, w tym mlecznych napojów fermentowanych podawane były zbyt rzadko.

W 2 szpitalach stwierdzono brak tłuszczów roślinnych bogatych w kwasy jednonienasycone i wielonienasycone oraz brak w dekadzie ryb i przetworów rybnych. W dwóch przypadkach nie uwzględniono w jadłospisach roślin strączkowych. W związku z powyższym Dyrektorom szpitali zalecono wdrożenie działań naprawczych. W informacjach zwrotnych zarządzający podmiotami leczniczymi poinformowali o wdrożeniu działań korygujących.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności

PPIS w Katowicach w 2024 roku prowadził nadzór w zakresie urzędowej kontroli żywności, sprawdzając przedsiębiorców pod względem zapewnienia przez nich bezpieczeństwa procesu produkcji i wprowadzania do obrotu żywności.

Działania kontrolne prowadzono w zakładach produkcji żywności, obiektach obrotu żywnością, żywienia zbiorowego oraz w wytwórniach i miejscach obrotu materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

W **3513 obiektach** znajdujących się w ewidencji PPIS w Katowicach przeprowadzono **2640 kontroli** sanitarnych.

Obiekty żywieniowo-żywnościowe w Katowicach objęte nadzorem w 2024 r.

W wyniku podjętych działań PPIS w Katowicach wydał **39 decyzji** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym **5 decyzji zakazujących wprowadzenia środków spożywczych** do obrotu handlowego. Winnych zaniedbań ukarano **142 grzywnami w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 31 000,00 zł**, a pozostałe nieprawidłowości zostały usunięte w drodze realizacji zaleceń pokontrolnych.

1. Jakość zdrowotna środków spożywczych, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz suplementów diety

Badania prób żywności, suplementów diety i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego **pobrano do badań laboratoryjnych 541 prób** żywności, suplementów diety oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Porównanie ilości próbek żywności i przedmiotów użytku pobranych i kwestionowanych w latach 2022 - 2024

W roku 2024 kwestionowano 5 prób:

- 1 próbę ciecierzycy za zanieczyszczenia pestycydami,
- 1 próbę fasoli Piękny Jaś za zanieczyszczenia biologiczne,
- 3 próby wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek, w których wykryto obecność żywych i martwych szkodników zbożowo-mącznych oraz pozostałości po szkodnikach.

Odsetek prób kwestionowanych zmniejszył się w roku 2024 i wyniósł 0,9 % zbadanych prób. Dla porównania w roku 2023 stanowił 2,2 %, a w roku 2022 - 5,1 % zbadanych prób.

Próby pobierano i przekazano do badań laboratoriom wchodzącym w skład Wojewódzkiego Laboratorium Zintegrowanego w kierunkach:

- zanieczyszczeń mikrobiologicznych – 259 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- oceny sensorycznej – 30 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zanieczyszczeń metalami – 38 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- substancji dodatkowych – 30 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- obecności zanieczyszczeń biologicznych w piekarniach – 24 próby sanitarne, w tym 3 próby kwestionowano;
- zanieczyszczeń biologicznych i fizycznych – 25 prób, w tym 1 próbę pobraną na zanieczyszczenia biologiczne kwestionowano;
- zanieczyszczeń mikotoksynami – 21 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- znakowania - 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- migracji specyficznej i globalnej – 7 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- skażeń promieniotwórczych – 5 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- zawartości witamin i składników mineralnych – 9 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- żywności wzbogacanej – 3 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- parametrów jęlczenia kwasów tłuszczowych – 2 próby, nie stwierdzono prób kwestionowanych;
- wartości energetycznej posiłków – 5 prób, nie stwierdzono prób kwestionowanych.

W tym pobrano do badań 7 prób materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Próby nie były kwestionowane.

Ponadto zlecono przeprowadzenie badań w laboratoriach poza strukturą Wojewódzkiego Zintegrowanego Laboratorium, tj.:

- 2 próby w kierunku zawartości akryloamidu;
- 1 próbę na zawartość alkaloidów tropanowych;
- 30 prób na obecność pozostałości pestycydów;
- 5 prób na zanieczyszczenia mikrobiologiczne;
- 1 próbę na zanieczyszczenia mikotoksynami;
- 8 prób na zanieczyszczenie WWA;
- 4 próby na obecność 3-MCPD;

- 2 próby na obecność glutenu;
- 1 próbę na zawartość GMO;
- 2 próby na zawartość tlenu etylenu;
- 27 prób na zawartość histaminy;
- 2 próby na zawartość izomerów trans kwasów tłuszczowych;
- 1 próbę na zawartość karbaminianu etylu;
- 1 próbę na zawartość koenzymu Q10;
- 2 próby na zawartość witamin i składników mineralnych;
- 1 próbę w kierunku migracji specyficznej do substancji modelowej TENAX.

Kwestionowano 1 próbę ciecierzycy ze względu na zanieczyszczenia pestycydami.

W 2024 roku w zakresie **oceny znakowania oceniono 296 prób środków spożywczych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością**. Wymaganym przepisom nie odpowiadało **13 prób** (tj. 4,39 %). Stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak na opakowaniu informacji o zawartości całkowitej suchej masy kakaowej;
- nieprawidłowa wysokość i szerokość czcionki użytej na etykiecie produktu;
- brak umieszczenia na etykiecie informacji o dacie minimalnej trwałości;
- błędne sformułowanie daty minimalnej trwałości;
- brak właściwego wskazania kraju pochodzenia;
- brak obowiązkowego adresu podmiotu prowadzącego przedsiębiorstwo spożywcze;
- zastosowanie nieprawidłowego sformułowania: „Należy spożyć przed”;
- brak poprawnie użytej nazwy substancji zagęszczającej;
- umieszczenie obowiązkowej informacji o wartości odżywczej w nieprawidłowej kolejności.

Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Katowicach w 2024 r. figurowało 63 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością i miejsca ich obrotu, w których przeprowadzono łącznie **75 kontroli**. Nieprawidłowości nie stwierdzono. Pobrano do badań **6 prób materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością – prób nie kwestionowano**.

Suplementy diety

W rejestrze obiektów nadzorowanych przez PPIS w Katowicach w 2024 r. figurowało **15 hurtowni oraz 3 wytwórnie suplementów diety**. W obiektach tych przeprowadzono **10 kontroli** sanitarnych, w trakcie których nie stwierdzono uchybień sanitarno-higienicznych. Pobrano do badań laboratoryjnych **7 prób suplementów diety**. Prób nie kwestionowano.

2. Powiadomienia typu RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach (RASFF) to system przekazywania informacji między urzędami ds. kontroli żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W przypadku zidentyfikowania jakiegokolwiek zagrożenia zdrowia konsumentów umożliwia on sprawne i szybkie przekazywanie informacji, które są oceniane i jeżeli istnieje zagrożenie zdrowia konsumentów podejmowane są działania określone procedurami.

W 2024 roku otrzymano **92 powiadomienia alarmowe**, informacyjne oraz **8 powiadomień o niezgodności oraz o fałszowaniu** w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach żywnościowych RASFF.

Przyczynami, dla których dany produkt został zgłoszony do systemu RASFF, było m.in.:

- nieautoryzowana nowa żywność, przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu metali, brak oznakowania napromieniowania w suplemencie diety;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów;
- przekroczenie parametrów mikrobiologicznych;
- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu alkaloidów, WWA, aflatoksyn, fosforanów, 3- MCPD, akryloamidu, glutenu;
- skargi konsumenckie dotyczące niewłaściwej jakości zdrowotnej środków spożywczych;
- nieprawidłowości w oznakowaniu oraz stwierdzenie niedozwolonego dodatku do żywności;
- wykrycie niezadeklarowanej obecności alergenów;
- migracja pierwszorzędowych amin aromatycznych oraz metali w materiałach i wyrobach przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- niewłaściwe cechy organoleptyczne materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością.

W obiektach monitorowano proces wycofywania tych produktów z obrotu handlowego.

W 2024 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zgłosił **do Systemu RASFF 4 produkty**:

- ciecierzycę – ze względu na przekroczenie pozostałości pestycydów,
- mięso z piersi kurczaka – ze względu na zanieczyszczenie mikrobiologiczne,
- zestaw przyborów kuchennych – ze względu na przekroczenie poziomu pierwszorzędowych amin aromatycznych,
- przybory kuchenne – ze względu na migrację do żywności pierwszorzędowych amin aromatycznych.

3. Zakłady produkcyjne

W ewidencji PPIS w Katowicach w minionym roku figurowało **139 zakładów produkcyjnych**:

- 9 wytwórni lodów,
- 5 automatów do lodów,
- 1 wytwórnia tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych,
- 36 piekarni,
- 26 ciastkarni,
- 1 przetwórnia owocowo-warzywna i grzybowa,
- 3 browary, słodownie i rozlewnie piwa,
- 8 zakładów garmażeryjnych,
- 2 wytwórnie wyrobów cukierniczych,
- 2 wytwórnie koncentratów spożywczych,
- 3 wytwórnie suplementów diety,
- 2 producentów pierwotnych,
- 1 producent pierwotny i dostawca bezpośredni,
- 18 producentów żywności w warunkach domowych,
- 22 innych wytwórni żywności (m.in. wytwórnie kostek lodu, zakłady konfekcjonowania bakalii, herbat, przypraw i dodatków do żywności, obieralnia warzyw i przygotowywania półproduktów do restauracji).

W roku 2024 w obiektach tej grupy przeprowadzono **480 kontroli** sanitarnych, które skutkowały nałożeniem **7 grzywien w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę 1450,00zł.**

Najczęściej stwierdzano:

- nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń i sprzętu,
- brak zabezpieczenia surowców przed wtórnym zanieczyszczeniem,
- brak uzupełnianych na bieżąco rejestrów kontrolnych w dokumentacji dobrej praktyki higienicznej,
- niewłaściwe przechowywanie środków spożywczych,
- przechowywanie i używanie do przygotowywania posiłków środków spożywczych po upływie daty minimalnej trwałości.

W 4 przypadkach PPIS w Katowicach wydał **decyzje** nakazujące właścicielom zakładów przywrócenie właściwego stanu sanitarno-higienicznego. W 2 przypadkach zarządzono przeprowadzenie skutecznej dezynsekcji w pomieszczeniach produkcyjnych.

W w/w obiektach **pobrano 44 próby do badań laboratoryjnych, z czego zakwestionowano 3 próby** wytrzepek z koszyczków oraz zmiotek ze względu na obecność żywych larw szkodników zbożowo-mącznych.

4. Obiekty obrotu żywnością

PPIS w Katowicach w 2024 r. nadzorował **1968** obiektów obrotu żywnością, w tym:

- 984 sklepy spożywcze, w tym 16 hiper- i supermarketów,
- 159 kiosków spożywczych,
- 85 aptek,
- 295 magazynów hurtowych, w tym 15 magazynów hurtowych suplementów diety,
- 49 obiektów ruchomych i tymczasowych,
- 91 środków transportu,
- 305 innych zakładów/obiektów obrotu żywnością.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **1033 kontrole** sanitarne, w wyniku których PPIS w Katowicach wydał **14 decyzji** administracyjnych. Za stwierdzone usterki sanitarne nałożył **55 grzywien w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę 11650,00 zł.**

Najczęściej stwierdzanymi uchybieniami były:

- brak bieżącej czystości i porządku w sali sprzedaży i w zapleczu,
- sprzedaż środków spożywczych nieprawidłowo oznakowanych lub po upływie terminu przydatności do spożycia,
- eksponowanie środków spożywczych na ladzie sprzedaży bez zabezpieczenia przed wtórnym zanieczyszczeniem od strony klienta,
- brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji Dobrej Praktyki Higienicznej.

W roku 2024 **złożono do ŚPWIS 12 wniosków o wymierzenie kar pieniężnych**, w tym 3 za prowadzenie działalności bez złożonego wniosku o zatwierdzenie oraz wpis do rejestru zakładów, 1 za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzenia, 2 za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestrów zakładów, 1 za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o wpis do rejestru zakładów oraz wprowadzanie do obrotu środków spożywczych nieoznakowanych w języku polskim oraz 5 za nieprawidłowe oznakowanie suplementów diety.

W obiektach obrotu żywnością **pobrano do badań laboratoryjnych 426 prób** żywności i prób sanitarnych oraz wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, z czego **zakwestionowano 2 próby**. Przyczyną kwestionowania było:

- przekroczenie najwyższego dopuszczalnego poziomu pozostałości pestycydów w ciecierzycy - 1 próba;
- stwierdzenie obecności pozostałości po szkodnikach tj. martwe chrząszcze oraz ślady żerowania na pojedynczym ziarnie w fasoli Piękny Jaś - 1 próba.

W minionym roku PPIS w Katowicach nadzorował na terenie miasta **16 super i hipermarketów**, tj.:

- 1 sklep sieci Intermarche,
- 3 sklepy sieci Kaufland,
- 1 sklep sieci E'Leclerc,
- 1 sklep sieci Selgros,
- 6 sklepów sieci Auchan,
- 1 sklep sieci Makro,
- 3 sklepy sieci Carrefour.

W sklepach tych przeprowadzono **72 kontrole** sanitarne. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów w większości nie budził zastrzeżeń. W **4 przypadkach** za oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości oraz brak prowadzonej na bieżąco dokumentacji HACCP, na osoby odpowiedzialne nałożono **grzywny w drodze mandatów karnych, na łączną sumę 450,00 zł.**

Ponadto, na terenie miasta znajdowały się:

- 173 sklepy sieci Żabka,
- 27 sklepów sieci Biedronka,
- 15 sklepów sieci Lidl,
- 8 sklepów sieci Aldi,
- 5 sklepów sieci Netto,
- 5 sklepów sieci Stokrotka.

W sklepach należących do sieci „**Żabka**” przeprowadzono łącznie **91 kontroli** sanitarnych, które w przeważającej części dotyczyły zatwierdzenia obiektu do prowadzenia działalności. Stan sanitarno-higieniczny skontrolowanych obiektów w większości nie budził zastrzeżeń. W **5 przypadkach** za nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny oraz oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, na osoby odpowiedzialne nałożono **grzywny w drodze mandatów karnych o łącznej sumie 700,00 zł.** W **1 przypadku** wydano decyzję administracyjną na nieprawidłowy stan sanitarno- techniczny pomieszczeń.

W sklepach należących do sieci „**Biedronka**” przeprowadzono **61 kontroli** sanitarnych i nałożono **16 grzywien w drodze mandatów karnych o łącznej sumie 3650,00 zł,** za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny, tj. brudne koszyki zakupowe, brak sprawnego odpływu wody przy punkcie wodnym, brudne urządzenia chłodnicze i zamrażalnicze, brudne podłogi w pomieszczeniach, brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wtórnym zanieczyszczeniem, przechowywanie środków spożywczych niezgodnie z zaleceniami producenta, oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości. W **2 przypadkach** wydano decyzje administracyjne na nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń.

W sklepach należących do sieci „LIDL”, „Aldi”, „Netto”, „Stokrotka” łącznie przeprowadzono **55 kontroli** sanitarnych. W sklepach sieci „Stokrotka” za wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń oraz nieprawidłową gospodarkę odpadami, nałożono **3 grzywny w drodze mandatów karnych o łącznej kwocie 400,00 zł.**

Targowiska

Na terenie miasta funkcjonują **3 duże hale targowe** tj. przy ul. Pukowca, ul. Bocheńskiego i ul. Obroki oraz **9 targowisk miejskich**, tj. przy ul. Chrobrego, ul. Panewnickiej, ul. Agnieszki, ul. Młodzieżowej, ul. Spokojnej, ul. Katowickiej, ul. Sowińskiego, ul. Zamenhoffa oraz przy Placu Miarki.

Hurtowa sprzedaż warzyw prowadzona jest w **48 hurtowniach** przy ul. Bocheńskiego oraz w **69 hurtowniach** przy ul. Pukowca. Przeprowadzono w nich **48 kontroli** sanitarnych. **W 3 przypadkach** podczas kontroli stwierdzono uchybienia natury sanitarno-higienicznej tj. brak zachowanej bieżącej czystości, brak segregacji środków spożywczych, nieprawidłową gospodarkę odpadami, za co osoby odpowiedzialne ukarano **grzywnami w drodze mandatu karnego o łącznej sumie 900,00 zł** oraz nakazano usunięcie nieprawidłowości w terminie natychmiastowym.

Na terenie w/w targowisk znajduje się 5 zakładów prowadzących działalność gastronomiczną oraz 1 kiosk spożywczy.

Na terenie Śląskiego Rynku Hurtowego „Obroki” nadzorowano **112 podmiotów** prowadzących działalność w zakresie **hurtowej sprzedaży środków spożywczych**, **4** podmioty prowadzące **detaliczną sprzedaż żywności** oraz **1** podmiot prowadzący **działalność gastronomiczną**. Przeprowadzono w nich **62 kontrole** sanitarne. W większości stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń. W **1 przypadku** oferowano do sprzedaży środki spożywcze po upływie terminu przydatności do spożycia lub dacie minimalnej trwałości, za co na osobę odpowiedzialną nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 200,00 zł.**

Na terenie **targowisk miejskich** prowadzona jest sprzedaż detaliczna środków spożywczych, w tym warzyw i owoców oraz mięsa i wyrobów wędliniarskich. W roku 2024 **przeprowadzono 44 kontrole**. Stan sanitarno-higieniczny w większości obiektów na terenie targowisk nie budził zastrzeżeń. W **4 przypadkach** nałożono **grzywny w drodze mandatów**

karnych na łączną kwotę 600,00 zł, za nieprawidłowe przechowywanie środków spożywczych oraz nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny.

Obiekty ruchome i tymczasowe

W ewidencji PPIS w Katowicach w 2024 roku figurowało **49 ruchomych i tymczasowych punktów sprzedaży**.

W tej grupie obiektów przeprowadzono **16 kontroli sanitarnych** i nałożono **3 grzywny w drodze mandatów karnych, na łączną kwotę 500, 00 zł**, za nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny w obiekcie.

5. Zakłady żywienia zbiorowego

Na terenie miasta w 2024 r. działały **1343 obiekty żywienia zbiorowego**, w tym:

- 383 restauracji i barów,
- 479 zakładów małej gastronomii,
- 87 zakładów małej gastronomi w zakładach tymczasowych lub ruchomych,
- 8 stołówek pracowniczych,
- 17 bufetów przy zakładach pracy,
- 27 bloków żywienia w szpitalach,
- 20 bloków żywienia w domach opieki społecznej,
- 55 stołówek w żłobkach i domach małego dziecka,
- 67 stołówek szkolnych,
- 143 stołówki w przedszkolach,
- 1 stołówka w domu dziecka i młodzieży,
- 6 stołówek studenckich,
- 14 stołówek w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- 20 innych zakładów żywienia,
- 16 zakładów usług cateringowych.

Przeprowadzono w nich **1052 kontroli**, w trakcie których nałożono **80 grzywien w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 17 900, 00 zł**. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **21 decyzji** zarządzających przywrócenie właściwego stanu sanitarnego.

Do najczęstszych uchybień stwierdzonych w w/w obiektach należały.:

- brak bieżącej czystości i porządku,
- brak oznakowania półproduktów oraz surowców używanych do produkcji,
- nieprawidłowe przechowywanie surowców i gotowych wyrobów.

W roku 2024 **złożono do ŚPWIS 4 wnioski o wymierzenie kary pieniężnej**, w tym 3 za prowadzenie działalności bez złożenia wniosku o zatwierdzenie oraz o wpis do rejestru zakładów oraz 1 za prowadzenie działalności w zakresie niezgodnym z decyzją zatwierdzenia.

W zakładach żywienia zbiorowego **pobrano 65 prób do badań laboratoryjnych**. Prób nie kwestionowano.

Silesia City Center

Ważnym kompleksem obiektów żywieniowo - żywnościowych jest Centrum Handlowe Silesia City Center przy ul. Chorzowskiej 107. Na terenie centrum handlowego zlokalizowano 52 obiekty żywieniowo – żywnościowe, tj. 1 browar, 29 zakładów żywienia zbiorowego, w tym kawiarnie, restauracje, punkty gastronomiczne, 21 obiektów obrotu żywnością oraz 4 miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W 2024 roku w CH Silesia City Center przeprowadzono **36 kontroli** sanitarnych. Stan sanitarno–higieniczny nie budził zastrzeżeń.

Galeria Katowicka

W minionym roku w Galerii Katowickiej działalność prowadziło 28 zakładów żywienia zbiorowego w tym kawiarnie, restauracje, punkty gastronomiczne; 7 sklepów spożywczych i 19 innych miejsc obrotu żywnością oraz 6 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

Przeprowadzono w nich **25 kontroli** sanitarnych. W większości obiektów stan sanitarno–higieniczny nie budził zastrzeżeń. W **1** przypadku stwierdzono brak zabezpieczenia środków spożywczych przed wtórnym zanieczyszczeniem, za co na osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego w kwocie 150,00 zł**.

Centrum Handlowe Supersam

W Centrum Handlowym Supersam funkcjonowało 9 zakładów obrotu żywnością, w tym 4 sklepy spożywcze, 5 zakładów żywienia zbiorowego oraz 5 miejsc obrotu materiałami

i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. Przeprowadzono w nich **5 kontroli**, podczas których nie stwierdzono uchybień natury sanitarno-higienicznej.

Centrum Handlowe LIBERO

W Galerii LIBERO funkcjonuje 45 obiektów obrotu żywnością, 23 zakłady żywienia zbiorowego, 6 obiektów obrotu wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością. W obiektach tych przeprowadzono **16 kontroli sanitarnych**. W dwóch przypadkach podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny, za co osoby odpowiedzialne ukarano **grzywną w drodze mandatów karnych na łączną kwotę 200, 00 zł**.

Dworzec PKP Katowice

Na terenie dworca PKP Katowice znajduje się 14 obiektów żywieniowo – żywnościowych, w których przeprowadzono **10 kontroli sanitarnych**. Stan sanitarny większości obiektów nie budził zastrzeżeń. W **1** przypadku stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny, za co osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego w kwocie 100,00 zł**.

6. Import, eksport

W związku z prowadzeniem nadzoru nad jakością zdrowotną żywności i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wykonano **445** kontroli.

Skontrolowano **328** partii środków spożywczych z importu (tj. bakalie, orzechy, batony czekoladowe), **53** partie środków spożywczych z eksportu (herbata, sery), **64** partie wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością z importu (tj. sprzęt AGD).

Wydano **445** świadectw jakości zdrowotnej produktów z importu i przeznaczonych na eksport. Wstępnej ocenie organoleptycznej, obecności zanieczyszczeń oraz ocenie oznakowania poddano **381** partii żywności. Laboratoryjnie pod względem chemicznym zbadano **3** próby. Przebadane próby nie zostały zakwestionowane.

7. Środki transportu żywności

Nadzorowi PPIS w Katowicach podlegają również środki transportujące żywność. W roku 2024 w ewidencji znajdowało się **91 środków transportu**, w których przeprowadzono **34 kontrole sanitarne**. Stan sanitarno-higieniczny nie budził zastrzeżeń.

IV. Jakość wody

1. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w oparciu o rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294) kontynuował nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi. Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi były wykonywane **na terenie miasta Katowice** w tak zwanych „punktach zgodności” tj. **52 stałych punktach monitoringowych** wyznaczonych na miejskiej sieci dystrybucyjnej przez Katowickie Wodociągi S.A. oraz w **13 punktach próbkobiorczych** wyznaczonych przez Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. zlokalizowanych w strefie zasilania w wodę miasta Katowice (na tzw. „studniach” wodomierzowych i sieciowych zbiornikach wyrównawczych).

Zdjęcie: Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi – punkt monitoringowy („punkt zgodności”).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta przez Katowickie Wodociągi S.A. i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. **w ramach prowadzenia wewnętrznej kontroli jakości wody** łącznie wynosiła w 2024 roku:

- 321 próbek do badań fizykochemicznych,
- 322 próbki do badań bakteriologicznych.

Dodatkowo w ramach urzędowej kontroli jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi prowadzonej przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w 2024 roku pobrano:

- 73 próbki do badań fizykochemicznych,
- 72 próbki do badań bakteriologicznych.

Po podsumowaniu wszystkich wyników badań wody wykonanych w 2024 roku stwierdzono, że w zakresie badanych parametrów grupy A i grupy B **woda na terenie miasta Katowice spełniała wymagania określone dla wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi** w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Dodatkowo w roku 2024 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach przeprowadził szkolenie dla przedstawicieli przedsiębiorstw wodociągowych w zakresie pobierania próbek wody do badań laboratoryjnych.

2. Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii Legionella sp.

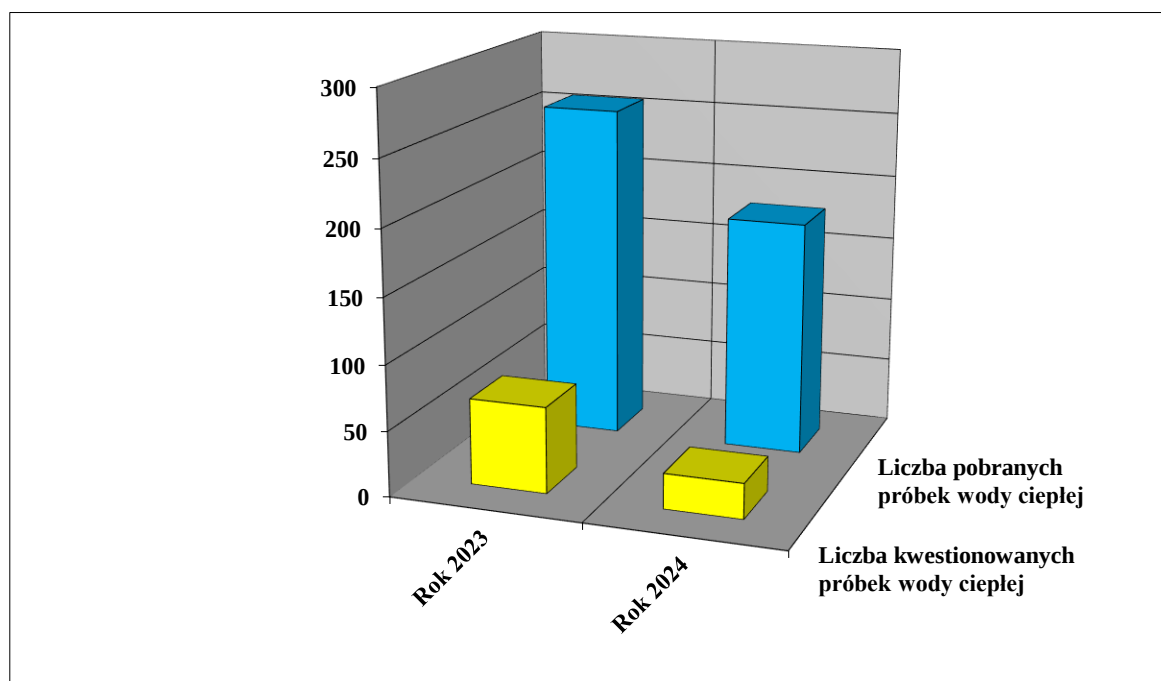
Bakterie z rodzaju Legionella występują powszechnie w przyrodzie. Naturalnym środowiskiem występowania bakterii *Legionella* są wody śródlądowe, powierzchniowe i gruntowe. Do sztucznych rezerwuarów bakterii należą między innymi systemy dystrybucji wody ciepłej. Do zakażenia dochodzi przez wdychanie skażonego bakteriami z rodzaju *Legionella* aerozolu wodno-powietrznego, który przedostaje się do dróg oddechowych.

W 2024 roku kontynuowano prowadzone w latach wcześniejszych badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii z rodzaju *Legionella* w budynkach zamieszkania zbiorowego oraz w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne.

Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.* wykonano łącznie w **44 obiektach** tj.: szpitale (25 obiektów), hotele (6 obiektów), obiekty świadczące usługi hotelarskie (4 obiekty), noclegownie i dom dla bezdomnych (2 obiekty), zakłady opiekuńczo–lecznicze, opieki długoterminowej i hospicja (4 obiekty), placówki zapewniające opiekę całodobową - domy pomocy społecznej (3 obiekty).

W obiektach tych pobrano łącznie **180 próbek wody ciepłej** (w roku 2023 - 257) do badań laboratoryjnych. Kwestionowano **27 próbek** (w roku 2023 - 66) ze względu na obecność bakterii *Legionella sp.* w liczbie przekraczającej wartość dopuszczalną określoną w przepisach prawnych. W związku z przekroczeniami parametrów Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał **6 decyzji administracyjnych** (w roku 2023 - 12) nakazujących doprowadzenie jakości wody ciepłej do odpowiednich wymagań.

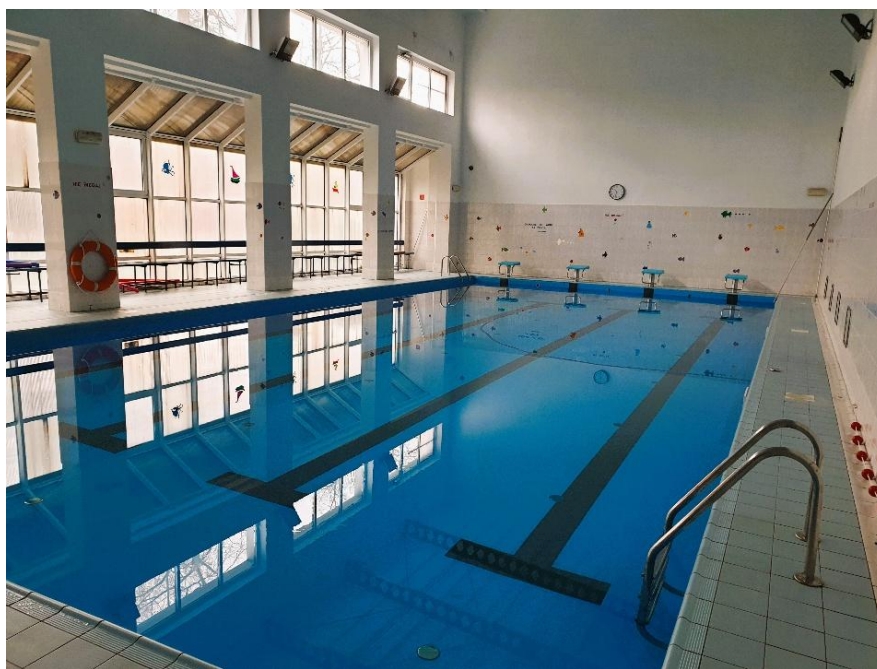
Wykres: Badania jakości wody ciepłej w kierunku bakterii *Legionella sp.* w latach 2023 – 2024.

Wydane decyzje administracyjne dotyczyły następujących obiektów: Domu Studenta i Hotelu AWF przy ul. Mikołowskiej 72a, Hotelu Diament Spodek przy Al. Korfanego 35, Hotelu Quality Silesian & Economy Silesian przy ul. Szybowcowej 1A, Szpitala Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego im. prof. K. Gibińskiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przy ul. Medyków 14, Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego im. A. Mielęckiego Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach przy ul. Francuskiej 20-24, Szpitala Murcki Sp. z o.o. przy ul. Sokołowskiego 2.

Zarządzenia 4 decyzji zostały wykonane, nadzór nad wykonaniem zarządzeń pozostałych 2 decyzji będzie kontynuowany w 2025 roku.

3. Pływalnie

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w 2024 roku znajdowało się **36 pływalni**. W tym okresie działalność prowadziło **27 pływalni krytych** i **4 pływalnie odkryte**. Działalność zawiesiło 5 obiektów.

Zdjęcie: Pływalnia kryta w Szkole Podstawowej Nr 53 ul. Szopienicka 58a.

W 2024 roku skontrolowano 31 obiektów, przeprowadzając **35 kontroli sanitarnych**, które swoim zakresem obejmowały warunki higieniczno – sanitarne, stan techniczny hali basenowej, pomieszczeń higieniczno- sanitarnych oraz zaplecza technicznego. Stan sanitarny większości obiektów ocenia się jako dobry. W **2 obiektach** **prolongowano terminy wykonania zarządzeń decyzji** wydanych w 2022 r. i 2023 r. dotyczących nieprawidłowego stanu sanitarno- technicznego ścian hali basenowej, sufitu, stolarki drzwiowej, grzejników i szafek na obuwie basenowe. Decyzje dotyczyły pływalni w Szkole Podstawowej Nr 58 z Oddziałami Integracyjnymi przy ul. Al. Krzywoustego 11 oraz pływalni w Zespole Szkolno- Przedszkolnym Nr 13 przy ul. Przyjaznej 7a. Terminy wykonania zarządzeń ww. decyzji prolongowano na wniosek stron do 31.12.2025 roku.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) w **ramach kontroli urzędowej** prowadził nadzór nad jakością wody na pływalniach.

W 2024 roku pobrano łącznie:

- **92** próbki wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach krytych,
- **30** próbek wody ciepłej z natrysków na pływalniach krytych,
- **21** próbek wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach odkrytych.

W ramach prowadzonego nadzoru nad realizacją harmonogramu badań wody **przez zarządzających pływalniami** w 2024 roku zarejestrowano łącznie:

- **1585** wyników badań wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach krytych,
- **34** wyniki badań wody ciepłej z natrysków na pływalniach krytych,
- **98** wyników badań wody z niecek basenowych i systemów cyrkulacji na pływalniach odkrytych.

W roku 2024 **pobrano łącznie 1860 próbek** (w roku 2023 – 1821) **wody na pływalniach** (kontrola urzędowa i kontrola wewnętrzna). **Nieprawidłowości** stwierdzono w **159** próbkach wody (w roku 2023 – 189).

Nieprawidłowości dotyczyły głównie podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w 36°C, obecności bakterii *Pseudomonas aeruginosa* oraz bakterii *Legionella* sp. w wodzie ciepłej w natryskach na pływalni, jak również podwyższonej zawartości chloroformu i Σ THM. W przypadku wystąpienia kwestionowanych parametrów zarządzający obiektami podejmowali działania naprawcze mające na celu poprawę jakości wody, polegające między innymi na całkowitej lub częściowej wymianie wody w nieckach basenowych, zwiększeniu częstotliwości płukania złóż filtracyjnych lub „szokowym” chlorowaniu wody. W przypadku występowania podwyższonej liczby bakterii *Legionella* sp. w wodzie ciepłej w natryskach na pływalni była stosowana dezynfekcja termiczna lub chemiczna wewnętrznej instalacji wodnej.

W 2024 roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał łącznie **31 decyzji administracyjnych - rocznych ocen jakości wody na pływalniach** (które dotyczyły działalności pływalni w roku 2023), w tym **25 decyzji**, w których stwierdzono, że eksploatacja pływalni była prowadzona przez zarządzających w sposób prawidłowy oraz **6 decyzji**, w których wskazano na konieczność podjęcia przez zarządzających działań mających na celu poprawę parametrów jakości wody na pływalniach w szczególności w zakresie zmniejszenia liczby przekroczeń bakterii wskaźnikowych w systemach cyrkulacji oraz w nieckach typu „jacuzzi” i „brodzik”.

4. Kąpieliska

W sezonie letnim 2024 roku na terenie miasta Katowice zostały zorganizowane **trzy kąpieliska**. Przed sezonem Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zaopiniował pozytywnie projekt uchwał Rady Miasta Katowice w sprawie utworzenia kąpielisk: „Morawa” przy ul. Morawa 119, „Dolina Trzech Stawów” przy ul. Trzech Stawów oraz nowego kąpieliska „Morawa Północ” przy ul. Sosnowieckiej 21.

Sezon kąpielowy ustalono na okres od 1 lipca do 31 sierpnia 2024 roku. Organizatorem kąpielisk był Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Katowicach przy ul. Zofii Nałkowskiej 10a, który opracował profile wody w kąpieliskach oraz przedłożył do zatwierdzenia harmonogramy pobierania próbek i badań wody. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w ramach kontroli urzędowej wykonał badania wody przed rozpoczęciem sezonu kąpielowego. Badania wody w sezonie kąpielowym były wykonywane przez organizatora kąpielisk. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał łącznie łącznie **8 bieżących ocen jakości wody dla Kąpieliska „Dolina Trzech Stawów”**. W 4 ocenach stwierdzono przydatność wody do kąpeli, a w **4 ocenach nieprzydatność wody do kąpeli**, która była związana z przekroczeniem wartości dopuszczalnych dla parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*).

W związku z tym dniami 20.07 - 2.08.2024 r. oraz 20.08 - 26.08.2024 r. na Kąpielisku „Dolina Trzech Stawów” obowiązywał **zakaz kąpeli**. W pozostałym okresie sezonu kąpielowego woda w Kąpielisku „Dolina Trzech Stawów” spełniała wymagania określone w zał. nr 1 A do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 17 stycznia 2019 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 255) i była przydatna do kąpeli.

Dla Kąpieliska „Morawa” Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał łącznie **6 bieżących ocen jakości wody**. W 4 ocenach stwierdzono przydatność wody do kąpeli, a w **2 ocenach nieprzydatność wody do kąpeli**, która była związana z przekroczeniem wartości dopuszczalnych dla parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*). W związku z tym dniami 20.08 - 26.08.2024 r. na Kąpielisku „Morawa” obowiązywał **zakaz kąpeli**. W pozostałym okresie sezonu kąpielowego woda w tym kąpielisku spełniała wymagania określone w ww. rozporządzeniu i była przydatna do kąpeli.

Zdjęcie: Staw „Morawa” – nowe Kąpielisko „Morawa Północ” przy ul. Sosnowieckiej 21

Dla **Kąpieliska „Morawa Północ”** Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał łącznie **5 bieżących ocen jakości wody**. W 3 ocenach stwierdzono przydatność wody do kąpieli, a w **2 ocenach nieprzydatność wody do kąpieli**, która była związana z przekroczeniem wartości dopuszczalnych dla parametrów mikrobiologicznych (*Escherichia coli*). W związku z tym dniami 20.08 - 26.08.2024 r. na Kąpielisku „Morawa Północ” obowiązywał **zakaz kąpieli**. W pozostałym okresie sezonu kąpielowego woda w tym kąpielisku spełniała wymagania określone w ww. rozporządzeniu i była przydatna do kąpieli.

V. Stan sanitarny obiektów i miejsc użyteczności publicznej

Obiekty użyteczności publicznej są to budynki ogólnodostępne, pełniące różnorodne funkcje użytkowe i usługowe zgodnie z potrzebami społeczności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w roku 2024 nadzorował **1409 obiektów użyteczności publicznej** zlokalizowanych na terenie miasta Katowice, w których przeprowadzono **828 kontroli**. W wyniku tych działań Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach wydał **29 decyzji administracyjnych** zarządzających przywrócenie właściwego stanu sanitarnego - higienicznego, a winnych zaniedbań ukarał nakładając **15 grzywnien w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 2900,00 zł**.

Kontrolą objęto:

- hotele i obiekty hotelarskie – skontrolowano 53 spośród 76 ujętych w ewidencji;
- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej – skontrolowano 124 spośród 654 ujętych w ewidencji;
- dworce autobusowe i budynki obsługi podróżnych – skontrolowano wszystkie spośród 4 ujętych w ewidencji;
- dworce i przystanki PKP – skontrolowano wszystkie spośród 10 ujętych w ewidencji;
- jednostki organizacyjne pomocy społecznej – skontrolowano 17 spośród 19 ujętych w ewidencji;
- noclegownie – skontrolowano wszystkie spośród 4 ujętych w ewidencji;
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 31 spośród 34 ujętych w ewidencji;
- obiekty sportowe – skontrolowano 42 spośród 82 ujętych w ewidencji;
- obiekty kulturalno-widowiskowe – skontrolowano 35 spośród 41 ujętych w ewidencji;
- tereny rekreacyjne – skontrolowano 42 spośród 48 ujętych w ewidencji;
- targowiska – skontrolowano 9 spośród 10 ujętych w ewidencji;
- cmentarze – skontrolowano wszystkie spośród 29 ujętych w ewidencji;
- inne obiekty użyteczności publicznej (tj. pływalnie kryte i odkryte, apteki, zakłady pogrzebowe, domy przedpogrzebowe, prosektoria, areszt śledczy, izba wytrzeźwień, stacje paliw, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, administracje, wspólnoty, posesje) – skontrolowano 197 spośród 398 ujętych w ewidencji.

1. Obiekty użyteczności publicznej

Obiekty świadczące usługi hotelarskie

Do tej grupy obiektów zaliczono hotele, hostele, pokoje gościnne i kemping. **Stan higieniczno-sanitarny i techniczny** pokoi mieszkalnych wraz z wyposażeniem, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i gospodarczych, ciągów komunikacyjnych wraz z wyposażeniem **nie budził zastrzeżeń**. Ocenie poddawano również zaopatrzenie w wodę do spożycia, zaopatrzenie i przechowywanie środków czystości oraz preparatów dezynfekcyjnych, postępowanie z bielizną, gospodarkę odpadami komunalnymi, odprowadzanie ścieków bytowo-gospodarczych oraz dbałość o czystość terenu wokół obiektu.

W **6 obiektach stwierdzono nieprawidłowości** w stanie sanitarno-porządkowym oraz sanitarno-technicznym. W szczególności dotyczyło to brudnego wyposażenia oraz zniszczonych, brudnych ścian i sufitów, zniszczonej stolarki drzwiowej, a także obecności pluskiew.

Dotyczyło to:

- Studia Apartament Centrum przy ul. Adama Mickiewicza 30,
- Hostelu Kattowitz przy ul. Mickiewicza 22/3,
- Hostelu Jantor przy ul. Zofii Nałkowskiej 10,
- Apartamentu Park City przy ul. Chorzowskiej 210/20,
- Apartamentu Crystal przy ul. Uniwersyteckiej 25/27,
- Pokoi Gościnnych Zacisze przy ul. Juliusza Słowackiego 15/7.

W związku z powyższym **nałożono 2 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 400,00 zł**, wydano doraźne zalecenia, a następnie PPIS w Katowicach wydał **3 decyzje administracyjne** zarządzające usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości.

Strefa „BEAUTY” (zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej) i tatuażu

W skład sektora „beauty” wchodzi: zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, fryzjersko-kosmetyczne, odnowy biologicznej i tatuażu.

Obecnie brak jest aktu prawnego w sprawie szczegółowych wymagań sanitarnych, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu i odnowy biologicznej, co znacznie utrudnia nadzór nad obiektami stanowiącymi największą grupę nadzorowanych obiektów użyteczności publicznej.

W czasie kontroli przeprowadzano działania edukacyjno-informacyjne w zakresie procesów sterylizacji i dezynfekcji narzędzi oraz dezynfekcji sprzętu i wyposażenia. Zwracano również uwagę na postępowanie z odpadami, bielizną, na stan sanitarny i techniczny obiektów. W zakładach, w których wykonywane są zabiegi mogące powodować naruszenie ciągłości tkanki zgodnie z art. 16 ustawy z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2024r. poz. 924 z późn. zm.) wdrożone były procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi.

Systematycznie zwiększa się liczba zakładów kosmetycznych, w których narzędzia poddawane są sterylizacji w autoklawach, bądź właściciele zawierają umowy z podmiotami zewnętrznymi na wykonywanie takiej usługi.

W związku z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium kontynuowano kontrole tych obiektów pod kątem udostępniania usług osobom małoletnim, przestrzegania zakazu reklamy lub promocji usług dotyczących udostępniania solarium, umieszczania czytelnych i widocznych informacji o treści „Zakaz udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18. roku życia”.

W ww. zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Zdjęcie: Barber Shop w Katowicach

Stan sanitarny większości zakładów usługowych **oceniono jako dobry**.

Wyjątek stanowiły obiekty, w których stwierdzono m.in. brak opracowanych i wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi, przeterminowane kosmetyki i preparaty do dezynfekcji, brudne pomieszczenia, a także zniszczone wyposażenie. Dotyczyło to:

- **3 zakładów fryzjerskich** na 44 skontrolowane. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **2 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 400,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie nieprawidłowości. PPIS w Katowicach wydał także **1 decyzję administracyjną** zarządzającą przywrócenie do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego wyposażenie zakładu z terminem wykonania w 2025 roku.

- **3 salony kosmetyczne** na 36 skontrolowanych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **3 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 600,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia. PPIS w Katowicach wydał także **1 decyzję administracyjną**. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie wydanych zaleceń doraźnych i zarządzeń decyzji.
- **1 salon tatuażu** na 16 skontrolowanych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia. Kontrola sprawdzająca potwierdziła usunięcie nieprawidłowości.
- **1 salon odnowy biologicznej** na 15 skontrolowanych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 100,00 zł** oraz wydano **1 decyzję administracyjną**. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie zaleceń doraźnych i zarządzeń decyzji.
- **2 salony fryzjersko-kosmetyczne** na 13 skontrolowanych. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **2 grzywny w drodze mandatu karnego na łączną kwotę 500,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie zaleceń.

Ponadto w ramach działań edukacyjno-informacyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach dwukrotnie zorganizował **szkolenie „Dbamy o siebie – żyjemy zdrowo”**, którego adresatami były osoby z branży beauty.

Celem szkoleń było poszerzenie wiedzy na temat dezynfekcji i sterylizacji narzędzi, poprawy warunków higienicznych, uświadomienia znaczenia i konieczności stosowania procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi, BHP w zakresie stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów kosmetycznych stosowanych w strefie Beauty.

Obiekty transportu

Dworce autobusowe i Budynki Obsługi Podróżnych

Dworzec autobusów miejskich zlokalizowany jest pod halą dworca kolejowego, posiada dwa wjazdy: od ulicy Dworcowej i ul. Słowackiego. Pomiędzy nimi zlokalizowana jest wyspa z przystankami. Na dworcu umieszczone są informacje graficzne i słowne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych. Toalety dla pasażerów są dostępne na Dworcu

Kolejowym i w Galerii Katowickiej. Dworzec był regularnie zmiatany, a kosze na bieżąco opróżniane. Stan sanitarno-porządkowy skontrolowanego dworca **nie budził zastrzeżeń**.

Międzynarodowy Dworzec Autobusowy zlokalizowany jest przy ul. Sądowej. Z dworca korzystają autobusy dalekobieżne oraz linie autobusowe kursujące pod szyldem Zarządu Transportu Metropolitalnego. Stan sanitarno-porządkowy oceniono jako dobry. Dworzec składa się ze stanowisk autobusowych, z części parkingowej dla podróżujących, części parkingowej dla autobusów oraz budynku ze strefą dla pasażera. W budynku wydzielono poczekalnię z ławkami, kasy biletowe, zespoły pomieszczeń higieniczno-sanitarnych. Budynek posiada wentylację mechaniczną i jest wyposażony w dźwig. Przy stanowiskach autobusowych usytuowane są ławki oraz kosze na odpady komunalne. Pomieszczenia higieniczno-sanitarne utrzymane **były czysto**, a gospodarka odpadami **prowadzona była prawidłowo**.

Budynki Obsługi Podróżnych (Centra Przesiadkowe) zlokalizowane na obrzeżach miasta w dzielnicach ZAWODZIE i BRYNÓW wyposażono w poczekalnie dla podróżnych, toalety, lokale gastronomiczne oraz parkingi. Stan sanitarno-higieniczny obiektów **ocenia się jako dobry**.

Dworce i stacje kolejowe

Kontrolą objęto dwa obiekty tj. Dworzec PKP Katowice oraz Dworzec PKP Katowice Ligota. Stan sanitarno-higieniczny dworców PKP **ocenia się jako dobry**.

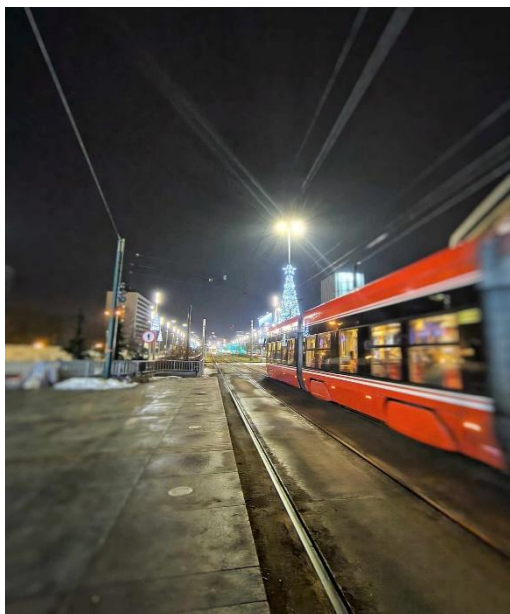
W halach przystosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych znajdują się poczekalnie oraz toalety ogólnodostępne. Hale dworców i perony sprzątane są na bieżąco. Pasażerowie korzystają z zadaszonych peronów kolejowych wyposażonych w ławki i kosze na śmieci, urządzenia nagłaśniające i tablice elektroniczne.

Kontrolą objęto również **przystanki kolejowe**. Na peronach umieszczono informacje graficzne i słowne o zakazie palenia wyrobów tytoniowych. Obiekty wyposażone są w zadaszone perony lub perony z wiatami, na których znajdują się miejsca siedzące dla podróżnych, kosze na odpady komunalne oraz tablice informacyjne z rozkładem jazdy pociągów.

Środki transportu

W roku 2024 kontroli poddano:

- 4 składy pociągów pasażerskich,
- 40 autobusów komunikacji publicznej,
- 18 wagonów tramwajowych,
- 15 samochodów służących do przewozu zwłok i szczątków wykorzystywanych przez zakłady pogrzebowe,
- 4 samochody do przewozu bielizny.

Wszystkie skontrolowane środki transportu publicznego utrzymywane były w **prawidłowym stanie sanitarno-higienicznym**. Środki transportu skontrolowano w miejscach ich stacjonowania, przed wyjazdem w trasę. Zapas środków higienicznych, czystościowych oraz dezynfekcyjnych był wystarczający. Odpady powstałe w wyniku sprzątania gromadzone są do worków foliowych, a następnie wynoszone do zbiorczych pojemników i wywożone przez specjalistyczne firmy.

Skontrolowane samochody należące do zakładów pogrzebowych są przystosowane do przewozu zwłok, trwale oznakowane i utrzymywane były w prawidłowym stanie sanitarnym. Kabiny kierowców są całkowicie odizolowane od części ładunkowej. Podłogi są zmywalne, odporne na działanie środków dezynfekcyjnych. Samochody wyposażone są w worki, środki do dezynfekcji oraz odzież ochronną tj. gumowe rękawice, maseczki, kombinezony.

Jednostki organizacyjne pomocy społecznej

W grupie tej znajdują się zakłady o różnym profilu działalności:

- domy pomocy społecznej,
- placówki zapewniające całodobową opiekę,
- inne jednostki pomocy społecznej.

Są to obiekty zapewniające dzienną lub całodobową opiekę i wsparcie osobom niepełnosprawnym, w podeszłym wieku, chorym, świadczące usługi bytowe, opiekuńcze, pielęgnacyjne, wspomagające i edukacyjne.

Podczas kontroli zwracano szczególną uwagę na gospodarowanie odpadami medycznymi i komunalnymi, postępowanie z bielizną czystą i brudną oraz utrzymanie bieżącej czystości obiektów i ich otoczenia. Stan sanitarny **oceniono jako dobry**.

Wyjątek stanowiły 3 obiekty na 17 skontrolowanych, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny tj. zniszczone ściany, sufity i podłogi, wyposażenie oraz stolarkę drzwiową.

Dotyczyło to:

- Domu Pomocy Społecznej "PRZYSTAŃ" przy ul. ks. bp. Stanisława Adamskiego 22,
- Schroniska dla bezdomnych kobiet i kobiet z dziećmi przy ul. Władysława Orkana 7a,
- Dziennego Domu Pomocy Społecznej przy ul. Głogowskiej 23.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **3 decyzje administracyjne** zarządzające usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości, których termin wykonania ustalono na 2025 rok.

Noclegownie

Noclegownie to obiekty przystosowane do udzielania pomocy osobom bezdomnym. Zapewniają im schronienie, umożliwiając tymczasową pomoc w postaci miejsca noclegowego w warunkach gwarantujących ochronę życia i zdrowia. Noclegownie wyposażone są w podstawowy sprzęt (łóżka, szafki, krzesła, stoliki). W ich skład wchodzi pomieszczenia mieszkalne i sanitarne (natryski i toalety). Za utrzymanie prawidłowego stanu sanitarno-porządkowego odpowiadają pensjonariusze.

Stan sanitarny wszystkich skontrolowanych noclegowni **oceniono jako dobry**.

Ustępy publiczne

Stan sanitarny skontrolowanych ustępów publicznych oraz toalet ogólnodostępnych zlokalizowanych w centrach handlowych **oceniano jako dobry**. Obiekty wyposażone były w wystarczającą ilość środków dezynfekcyjnych, czystościowych i higienicznych. Dezynfekcja urządzeń sanitarnych odbywała się z dostateczną częstotliwością, a postępowanie z odpadami komunalnymi było prawidłowe.

Wyjątek stanowiły 2 ustępy publiczne na 31 skontrolowanych, gdzie podczas kontroli stwierdzono m.in. skorodowane i zniszczone wyposażenie, brudne, ze śladami po zalaniu ściany i sufity, zniszczoną stolarkę drzwiową.

Dotyczyło to:

- Ustępu Publicznego przy ul. Rynek 5,
- Toalet ogólnodostępnych przy ul. Oddziałów Młodzieży Powstańczej.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne**, których termin wykonania ustalono na 2025 rok.

Zdjęcie: Bezobsługowa toaleta w Parku Boguckim

Obiekty sportowe

Obiekty sportowe przeznaczone są do uprawiania sportu wewnątrz budynków (sale ćwiczeń, hale sportowe, szkoły tańca, kluby sportowe, kręgielnie, ściany wspinaczkowe,) oraz na zewnętrznych zagospodarowanych terenach sportowych, przeznaczonych do uprawiania aktywności na świeżym powietrzu (stadion, boiska, korty tenisowe, lodowiska). W trakcie czynności kontrolnych oceniano stan sanitarno-techniczny pomieszczeń obiektów, prawidłowe przechowywanie sprzętu sportowego, stan sanitarno-higieniczny zaplecza sanitarnego, jego wyposażenie i zaopatrzenie w środki czystości i higieniczne, gospodarkę odpadami, czystość otoczenia.

Biorąc powyższe pod uwagę skontrolowane obiekty **oceniono jako dobre**.

Zdjęcie: Katowice - lodowisko Jantar

Wyjątek stanowiły **3 obiekty** sportowe na 42 skontrolowane, w których stwierdzono m.in. zakurzone pojemniki na sprzęt i akcesoria do ćwiczeń, brudne toalety i ich wyposażenie, brudne regały na artykuły higieniczne i środki czystości, skorodowane kaloryfery w szatniach, zniszczoną stolarkę drzwiową, uszkodzoną tapicerkę ławeczki do ćwiczeń w pomieszczeniu siłowni.

Dotyczyło to:

- Stadionu Sportowego przy ul. Tadeusza Kościuszki 84,
- Siłowni i cross-fit klubu przy ul. Żyznej 2,
- Fabryki Formy przy ul. Piotra Skargi 6.

Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **1 grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 300,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia, których wykonanie potwierdzono podczas kontroli sprawdzającej.

Obiekty kulturalno-widowiskowe

Grupa ta obejmuje: teatry, muzea, ośrodki kultury, kina, galerie, filharmonię i obiekty widowiskowe. Obiekty te są bardzo zróżnicowane pod względem funkcjonalnym, budowlanym i architektonicznym. W skład obiektów wchodzi sale widowiskowe, garderoby, szatnie, toalety z rozdziałem na damskie i męskie. Pomieszczenia te **utrzymane były czysto, w dobrym stanie** sanitarno-technicznym, a zapas środków czystościowych i dezynfekcyjnych był wystarczający.

Wyjątek stanowiły **3 obiekty** na 35 skontrolowanych, gdzie stwierdzono zniszczoną stolarkę drzwiową, zniszczone listwy, popękane ściany z fragmentami odpadającej farby oraz śladami po zalaniu.

Dotyczyło to:

- Miejskiego Domu Kultury "Szopienice-Giszowiec" przy ul. gen. Józefa Hallera 28,
- Instytucji Kultury im. Krystyny Bochenek przy pl. Sejmu Śląskiego 2,
- Miejskiego Domu Kultury "Południe" przy ul. gen. Waltera Jankego 136.

W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną**, której termin wykonania ustalono na 2025 rok. Dwie decyzje zostaną wydane w styczniu 2025r.

Tereny rekreacyjne

Do grupy tej zaliczamy parki, zieleńce, skwery, place zabaw, wodne place zabaw, piaskownice, ścieżki i trasy rowerowe, kąpieliska. Są to kompleksy lub zespoły zieleni mające publiczne przeznaczenie, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne i zdrowotne. Skontrolowane tereny rekreacyjne utrzymane **były w prawidłowym stanie sanitarno-higienicznym**.

Terenom rekreacyjnym towarzyszy często infrastruktura sportowa (m.in. boiska do tenisa ziemnego, gry w siatkówkę, tory do jazdy na rolkach, boiska piłkarskie, stoliki szachowe).

Na bieżąco dokonywany jest przegląd urządzeń zabawowych, wymiana piasku w piaskownicach i na podłożach placów zabaw, przegląd ławek, koszy na śmieci. Przy piaskownicach ustawione były tabliczki informujące o zakazie wprowadzania psów oraz regulaminy korzystania z placów zabaw, w których także ujęty jest zakaz palenia wyrobów tytoniowych.

Na terenie miasta funkcjonuje kilkanaście obiektów przeznaczonych dla psów tzw. Dog Parki.

Targowiska

W trakcie kontroli placów targowych oceniano bieżącą czystość targowisk oraz otoczenia, sposób zagospodarowania odpadów komunalnych, stan techniczno-sanitarny oraz wyposażenie toalet dla klientów, a także zaopatrzenie w wodę. Bieżąca czystość była zachowana, gospodarka odpadami prawidłowa, toalety dla klientów utrzymane były czysto. Na części targowisk wydzielono miejsca dla palących, a w regulaminach ujęto zakaz wprowadzania psów. Stan sanitarny targowisk **ocenia się jako dobry**.

Cmentarze

Kontrole sanitarne cmentarzy dotyczyły utrzymania porządku, właściwego postępowania w zakresie gromadzenia i odbioru odpadów komunalnych, odpowiedniego stanu punktów poboru wody oraz stanu ogrodzenia.

W czasie kontroli **nie stwierdzono nieprawidłowości**. Stan sanitarno-porządkowy ocenia się jako dobry. Obiekty zaopatrzone są w tabliczki z regulaminami, w których m.in. zawarta jest informacja o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz wprowadzania psów. Kilka ze skontrolowanych cmentarzy wyposażonych jest w toalety typu TOI-TOI. Na niektórych cmentarzach toalety dostępne są w części administracyjnej obiektu.

W roku 2024 wydano **45 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji**, z czego 23 wykonano pod nadzorem PPIS w Katowicach.

Osoby przeprowadzające ekshumację stosowały środki ochrony osobistej. W trakcie ekshumacji wydobytą z grobu ziemię umieszczano na powierzchni zabezpieczonej nieprzepuszczalną, wytrzymałą matą. Po wydobyciu szczątków, groby dezynfekowano i zasypywano ziemią wydobytą z grobu. Transport szczątków odbywał się środkami transportu przeznaczonymi do przewozu zwłok.

Ponadto na wniosek Urzędu Miasta Katowice wydano **45 postanowień w sprawie sprowadzenia do kraju zwłok z zagranicy**.

Inne obiekty użyteczności publicznej

Do grupy tej należą zakłady pogrzebowe, domy przedpogrzebowe, areszt śledczy, izba wytrzeźwień, apteki, stacje paliw, pralnie, sklepy z odzieżą używaną. Stan sanitarny skontrolowanych obiektów **oceniono jako dobry**. Obiekty wyposażone były w dostateczną ilość środków czystościowych, dezynfekcyjnych i higienicznych. Postępowanie z odpadami komunalnymi było prawidłowe. Otoczenie obiektów nie budziło zastrzeżeń.

Wyjątek stanowiła **Apteka Rodzinna** przy ul. Bolesława Chrobrego 29/59, gdzie stwierdzono brudne pomieszczenia i ich wyposażenie oraz przeterminowane preparaty do dezynfekcji rąk i powierzchni. Za stwierdzone nieprawidłowości nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego na kwotę 300,00 zł** oraz wydano doraźne zalecenia. Podczas kontroli stwierdzono również nieprawidłowy stan sanitarno-techniczny tj. fragmenty odpadającej ze ścian farby w sali ekspedycji oraz ubytki w glazurze podłogowej w sali receptury. W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **decyzję administracyjną** zarządzając usunięcie nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające potwierdziły wykonanie wszystkich zaleceń doraźnych.

Imprezy masowe

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2024r. **zaopiniował 113 wniosków organizatorów dot. organizacji imprez masowych**. Opinii negatywnych nie wydano.

W roku 2024 skontrolowano przebieg imprez masowych takich jak:

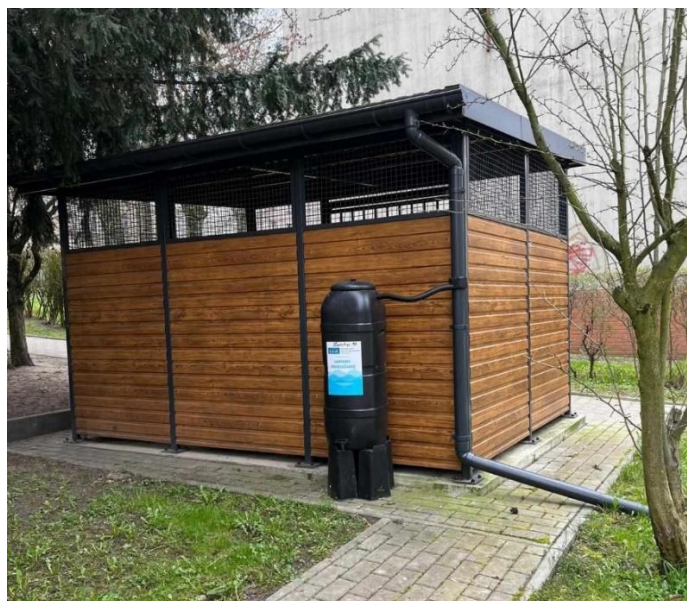
- „OFF Festival Katowice” – na terenie Katowickiego Parku Leśnego oraz „Miasteczko Festiwalowe” tj. pole biwakowe przeznaczone dla uczestników imprezy Off Festival – na terenie Lotniska Muchowiec,
- „Tauron Nowa Muzyka Katowice” – na terenie Strefy Kultury Katowice (teren Muzeum Śląskiego i Hali Międzynarodowego Centrum Kongresowego),
- „Juwenalia Śląskie 2024” – na terenie Katowickiego Parku Leśnego,
- „Speed Games Driftingowe Mistrzostwa Polski” – Lotnisko Muchowiec Katowice,
- „Piknik modelarski w ramach przedsięwzięcia Europejskiego Miasta Nauki Katowice 2024” – Lotnisko Muchowiec Katowice,
- „Koncert z okazji 44 urodzin Śląsko-Dąbrowskiej Solidarności” – Lotnisko Muchowiec Katowice,
- „American Cars Mania” – Lotnisko Muchowiec Katowice.
- „Koniec lata z Panteonem Górnośląskim w Katowicach” na terenie Placu przed Archikatedrą Chrystusa Króla, na rogu ulic Powstańców i Plebiscytowej w Katowicach.

W trakcie wydarzeń kontrolowano: teren, na którym organizowane były imprezy, kabiny sanitarne typu TOI-TOI, stanowiska do mycia rąk, sposób postępowania z odpadami komunalnymi. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

2. Gospodarka odpadami komunalnymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2024 roku kontynuował nadzór nad gospodarką odpadami komunalnymi na terenie miasta. W trakcie kontroli zwracano uwagę na zagospodarowanie odpadów komunalnych i zachowanie ciągłości ich odbioru.

Odpady komunalne z terenu miasta odbierane były w sposób zorganizowany przez Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. Katowice ul. Obroki 140, na podstawie zawartych umów i zgodnie z ustalonym harmonogramem.

Zdjęcie: Wiaty śmietnikowe na jednym z Katowickich osiedli mieszkaniowych

W mieście funkcjonuje selektywne zbieranie odpadów typu papier, szkło, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, metale, zielone, ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane, zużyty sprzęt elektryczny, zużyte baterie i akumulatory. Zgłaszane wnioski mieszkańców Katowic w zakresie gospodarki odpadami dotyczyły złego stanu sanitarnego śmietników, zalegania odpadów, niewłaściwej lokalizacji pojemników na odpady komunalne, nieprawidłowego sposobu wystawiania pojemników z komór zsypowych, niezamykanych furtek do wiat śmietnikowych oraz niezamykanych klap pojemników na odpady. Po przeprowadzeniu kontroli sanitarnych wydawano doraźne zalecenia, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające. W przypadku 1 posesji PPIS w Katowicach **wydał decyzję administracyjną** zarządzającą m.in. usunięcie zalegających odpadów.

W mieście wciąż stwierdza się **występowanie dzikich wysypisk**, które są nie tylko problemem estetycznym, ale mogą także stanowić zagrożenie dla mieszkańców.

W związku z tym w 2024 roku dokonano wizji objazdowej terenu miasta Katowice, w której wzięli udział przedstawiciele Wydziału Kształtowania Środowiska Urzędu Miasta Katowice, przedstawiciel Zakładu Zielni Miejskiej w Katowicach oraz przedstawiciel Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach.

Podczas wizji dzikie wysypiska śmieci stwierdzono na terenach za garażami, przy ogródkach działkowych jak również w miejscach poza centrum miasta. O wynikach wizji objazdowej miasta poinformowano Urząd Miasta Katowice w celu podjęcia działań zmierzających do przywrócenia właściwego stanu sanitarno-porządkowego miasta.

W odpowiedzi poinformowano, że uporządkowanie poszczególnych działek zostało zlecone władającym terenami oraz Zakładowi Zieleni Miejskiej. O wykonaniu powyższych zaleceń poinformowano PPIS w Katowicach odrębnym pismem.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w ramach współpracy z PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. oraz nadzoru nad bezpieczeństwem sanitarnym miasta przeprowadził także kontrole stanu sanitarno-porządkowego terenów wzdłuż torów kolejowych w granicach miasta Katowice na trasach:

1. Katowice – Gliwice,
2. Katowice – Oświęcim,
3. Katowice – Tychy,

Wynikiem wizji było wystosowane wystąpienie do Prezesa Zarządu PKP Polskie Linie Kolejowe S.A., w którym wskazano zaśmiecone tereny oraz wniesiono o podjęcie działań zmierzających do ich usunięcia.

3.Akcje deratyzacyjne

W ramach wiosennej i jesiennej akcji odszczurzania na terenie miasta Katowice, **skontrolowano ogółem 483 obiekty** (w tym posesje, zakłady opieki zdrowotnej, szkoły, przedszkola i żłobki oraz zakłady pracy). Za przeprowadzenie akcji odpowiedzialne były administracje, właściciele i zarządcy nieruchomości, którzy zlecali wykonanie prac gospodarzom lub specjalistycznym firmom DDD.

Skontrolowane posesje były prawidłowo przygotowane do akcji odszczurzania. Ganki piwniczne, strychy oraz tereny wokół posesji były uporządkowane. Drzwi wejściowe do piwnic oraz miejsca wyłożenia trutek przeciw gryzoniom oznakowano odpowiednimi informacjami ostrzegawczymi.

W dwóch przypadkach stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-porządkowy ganków piwnicznych. W związku z powyższym PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne**. Kontrola sprawdzająca potwierdziła wykonanie zarządzeń jednej z nich, a wykonanie zarządzeń drugiej decyzji zostanie skontrolowane w 2025 roku.

VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2024 roku nadzorował łącznie **545 stałych obiektów nauczania i wychowania**. Były to przede wszystkim szkoły wszystkich typów i stopni, w tym szkoły wyższe, a także żłobki, przedszkola, placówki pracy pozaszkolnej, warsztaty szkolne, placówki opiekuńczo-wychowawcze, placówki z pobytem dziennym, całodobowym, internaty. Ponadto nadzorem objęto **278 turnusów w placówkach sezonowego wypoczynku dzieci i młodzieży**.

W ramach prowadzonego nadzoru sanitarnego w roku 2024 **przeprowadzono łącznie 432 kontrole** sanitarne, w tym 348 w placówkach szkolno – wychowawczych, tj. 52 w żłobkach, 85 w przedszkolach, 154 w szkołach różnego typu, 12 w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, 9 w placówkach wsparcia dziennego, 7 placówkach kształcenia ustawicznego, 15 w placówkach wychowania pozaszkolnego, 4 w placówkach z pobytem całodobowym, 10 w obiektach uczelni wyższych oraz 84 kontrole w placówkach sezonowych. Do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach w 2024 roku wpłynęło 19 wniosków o wydanie decyzji sanitarnych w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu w placówkach, w których planowany był pobyt dzieci do lat 3 oraz 37 wniosków dotyczących wydania opinii sanitarnych o zapewnieniu bezpiecznych i higienicznych warunków pobytu i nauki w pozostałych placówkach oświatowo – wychowawczych m.in. w przedszkolach, szkołach różnego typu, placówkach kształcenia ustawicznego, pozaszkolnych placówkach specjalistycznych. Wszystkie wnioski zostały pozytywnie rozpatrzone.

Podczas bieżącego nadzoru nad placówkami oświatowo-wychowawczymi szczególną uwagę zwracano na:

- stan sanitarno-techniczny budynków i pomieszczeń, w których funkcjonują;
- sposób stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin w placówkach oświatowych, prawidłowość ich przechowywania, oznakowania i etykietowania opakowań oraz dostępność uczniów, studentów i nauczycieli do informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- warunki oraz sposób sprawowania opieki zdrowotnej nad uczniami w gabinetach profilaktyki i pomocy przedlekarskiej w szkołach;

- warunki do utrzymania higieny osobistej dzieci i młodzieży;
- formy dożywiania dzieci i młodzieży w szkołach;
- posiadanie przez placówki certyfikatów zgodności z Polską Normą na meble edukacyjne i sprzęt sportowy;
- warunki sanitarnie zorganizowanych form wypoczynku dzieci i młodzieży;
- przestrzeganie przepisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

Budynki skontrolowanych placówek przystosowane są do potrzeb użytkowników, a ich stan sanitarno-higieniczny oceniono jako dobry. Zapewniono prawidłowe warunki higieniczno-sanitarne zaplecza sanitarnego i jego wyposażenia. Zapewniono dostęp do bieżącej ciepłej wody przy umywalkach, mydła w płynie w dozownikach, elektrycznych suszarek do suszenia rąk bądź papierowych ręczników, papieru toaletowego w kabinach ustępowych lub w ich obrębie.

W ramach *nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży* w 2024 roku PPIS w Katowicach nadzorował **149 szkół** różnego typu. **Skontrolowano 94** szkoły przeprowadzając w nich **154 kontrole** sanitarnych.

Kontrole sanitarne przeprowadzone w 2024 roku potwierdziły **dobry stan sanitarny i techniczny większości placówek oświatowo – wychowawczych** istniejących na terenie miasta.

W wyniku stwierdzenia naruszeń **PPIS w Katowicach w 2024r. wydał 7 decyzji** zarządzających, które dotyczyły:

- **Przedszkola Nr 3**, ul. Barbary 25, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny podłóg w salach zabaw,
- **Przedszkola Nr 89** przy ul. Zadole 26a wchodzącego w skład Zespołu Szkolno - Przedszkolnego Nr 14 przy ul. Zielonogórskiej 23, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stany sanitarno – higieniczny ścian i sufitów, krzeseł dla dzieci w salach zajęć,
- **Szkoły Podstawowej nr 61 Specjalnej** przy ul. Kołobrzeskiej 8, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny nawierzchni placu zabaw oraz urządzenia wielofunkcyjnego ze zjeżdżalnią na placu zabaw,

- **Zespołu Szkół Zawodowych Specjalnych nr 6** przy ul. Rolnej 22, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny pomieszczenia sanitarnego dla chłopców i dla dziewcząt na 1 piętrze w budynku Branżowej Szkoły I stopnia nr 16 oraz nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny sufitu w sali gimnastycznej w budynku Szkoły Specjalnej Przysposabiającej do Pracy,
- **Zespołu Szkół Nr 2 im. Jarosława Iwaszkiewicza – Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego** przy ul. Goetla 2, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny ścian, sufitu i podłogi w szatni dla chłopców przy warsztatach szkolnych oraz nieprawidłowy stan sanitarno – techniczny murku zabezpieczającego budynek szkoły od frontowej strony,
- **Śląskich Technicznych Zakładów Naukowych** przy ul. Sokolskiej 26, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno – higieniczny ścian i sufitów w części pomieszczeń sanitarnych dla chłopców i dziewcząt,
- **Zespołu Szkół Ekonomicznych im. Wojciecha Korfatego** przy ul. Raciborskiej 3, gdzie stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny ścian i sufitów w części pomieszczeń sanitarnych dla dziewcząt i chłopców, nieprawidłowy stan sanitarno - higieniczny ścian i sufitu w przedsionku przy wyjściu na boisko szkolne oraz ścian, sufitu i podłogi w sali gimnastycznej.

Ponadto **wyegzekwowano wykonanie zarządzeń 3 decyzji** wydanych w latach wcześniejszych. Dotyczyło to:

- **Przedszkola Nr 13** przy ul. Witosa 16a, gdzie w łazience oddziału III doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego ściany i sufit, glazurę ścienną i podłogową oraz wymieniono armaturę sanitarną, doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno – technicznego zniszczone drzwi kabin WC i zniszczone drewniane osłony grzejników c.o.,
- **Zespołu Szkół Przemysłu Spożywczego im. Józefa Rymera I Wojewody Śląskiego** przy ul. ks. bpa. H. Bednorza 15, gdzie doprowadzono do prawidłowego stanu technicznego nawierzchnię boiska wielofunkcyjnego z bieżnią,
- **Szkoły Podstawowej Nr 20 wchodzącej w skład Zespołu Szkół i Placówek nr 2** przy ul. Zarębskiego 2, gdzie doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego ściany i sufity w sali gimnastycznej, w pomieszczeniach zaplecza sanitarnego przy sali gimnastycznej tj. w przebieralni dla dziewcząt i chłopców,

natryskowni i dwóch kabin ustępowych oraz doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego ściany i sufity pomieszczeń sanitarnych dla chłopców na I i III piętrze budynku; ponadto doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno – higienicznego podłogę w pomieszczeniu zaplecza sali nr 48.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

Wychowanie fizyczne to zamierzone i świadome działanie ukierunkowane na kształtowanie postaw prospołecznych wśród uczniów, wspieranie rozwoju fizycznego i zdrowia oraz kształtowanie trwałego obyczaju aktywności fizycznej.

W 16 placówkach sprawdzono **warunki do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego**, w tym 14 placówek posiadało wystarczające warunki do prowadzenia zajęć, natomiast 2 placówki nie posiadały własnej infrastruktury - uczniowie tych szkół korzystali z terenu rekreacyjnego i sali baletowej w miejskim domu kultury zlokalizowanym w pobliżu szkoły oraz zaplecza sportowego należącego do Pałacu Młodzieży: sala gimnastyczna, basen itp. Skontrolowane szkoły posiadały certyfikowane urządzenia i sprzęt sportowy.

Opieka medyczna w szkołach

Szkoła powinna zapewnić uczniom możliwość korzystania z opieki pielęgniarki lub higienistki w szkolnych gabinetach profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W 71 szkołach funkcjonowały samodzielne gabinety profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej (do własnej dyspozycji), natomiast 3 placówki posiadały gabinety wspólne z inną placówką, w tym samym obiekcie. Zauważyć można, iż z roku na rok zmniejsza się liczba pielęgniarek/higienistek środowiska szkolnego sprawujących opiekę nad uczniami w szkołach.

W roku 2024 w związku z rozpoczęciem realizacji programu szczepień dobrowolnych pn. *Program szczepień zalecanych przeciw wirusowi brodawczaka ludzkiego (HPV)*, którego głównym założeniem jest ułatwienie dostępności szczepień dla dzieci w wieku 9 – 14 lat przeprowadzono kontrolę wszystkich szkolnych gabinetów profilaktycznej opieki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej w szkołach podstawowych.

Przeprowadzone kontrole sanitarne gabinetów wykazały, że utrzymane były one we właściwym stanie sanitarnym. Ponadto w ramach realizacji programu Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach prowadził działania edukacyjno-informacyjne dla dyrektorów szkół mające na celu zachęcenie jak największej liczby placówek do jego realizacji. Przeprowadzone zostały szkolenia dla koordynatorów i dyrektorów szkół. Ponadto zorganizowano dodatkowe szkolenie on-line dla rodziców uczniów szkół podstawowych. ***W wyniku prowadzonych działań na terenie szkół zaszczepionych zostało 539 uczniów.***

Nadzór nad substancjami i preparatami chemicznymi w szkołach

W roku 2024 prowadzono nadzór w zakresie posiadania przez szkoły substancji i preparatów chemicznych w szkolnych pracowniach.

Na **28** skontrolowanych placówek w **5** stwierdzono posiadanie przez nie substancji chemicznych i ich mieszanin. Wszystkie skontrolowane pracownie posiadały aktualne spisy substancji chemicznych i ich mieszanin, karty charakterystyki, a substancje chemiczne i ich mieszaniny były prawidłowo oznakowane i właściwie przechowywane.

Zapewnienie uczniom miejsca na pozostawienie w szkole części podręczników i przyborów szkolnych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 2002 r. w *sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych placówkach* szkoła powinna zapewnić uczniom możliwości pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych na terenie placówki.

W 2024 roku w tym zakresie skontrolowane zostały 24 placówki – we wszystkich wymóg ten został spełniony.

Zagęszczenie i mikroklimat w pomieszczeniach lekcyjnych

W 2024r. we wszystkich skontrolowanych placówkach zagęszczenie uczniów w salach lekcyjnych utrzymywało się na podobnym poziomie jak w poprzednich latach. W salach lekcyjnych zapewniona była właściwa temperatura oraz sprawnie działająca wentylacja, co potwierdzone było przedłożonymi przez

dyrektorów placówek protokołami z corocznych przeglądów. Zapewniono możliwość bezpośredniego wietrzenia pomieszczeń oraz tam gdzie było to konieczne zabezpieczono okna przed nadmiernym nasłonecznieniem.

W szkołach funkcjonowały świetlice prowadzące działalność opiekuńczo – wychowawczą w godzinach dostosowanych do potrzeb uczniów i ich rodziców/opiekunów prawnych.

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

Jednym z zadań w zakresie wychowania zdrowotnego jest kształtowanie u dzieci przedszkolnych i szkolnych prawidłowej postawy ciała. Dokonując **oceny mebli** w placówkach oświatowych zwracano uwagę na dostosowanie parametrów funkcjonalnych mebli do wzrostu dzieci i uczniów, ich oznakowanie, odpowiednie zestawienie i ich stan techniczny oraz posiadanie przez nie certyfikatu. Większość skontrolowanych placówek posiadała meble zgodne z Polska Normą.

W tym zakresie przeprowadzono badania dotyczące oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii wśród uczniów klas IV – VIII 2 szkół podstawowych.

ROZMIAR KRZESŁA	STOŁU NR	KOLOR	WYSOKOŚĆ SIEDZISKA	WYSOKOŚĆ PULPITU	WZROST DZIECI (bez butów)
0		BIAŁY	210	400	od 800 do 950
I		POMARAŃCZOWY	260	460	od 930 do 1160
II		FIOLETOWY	310	530	od 1080 do 1210
III		ŻÓŁTY	350	590	od 1190 do 1420
IV		CZERWONY	380	640	od 1330 do 1590
V		ZIELONY	430	710	od 1460 do 1785
VI		NIEBIESKI	460	760	od 1590 do 1880
VII		BRAZOWY	510	820	od 1740 do 2070

Wymagania dotyczące mebli szkolnych wg PN - EN 1729 - 1 : 2007

Ogółem oceniono dostosowanie stolików i krzeseł do wzrostu uczniów w 13 oddziałach tj. 188 stanowisk. **Nieprawidłowe dostosowanie mebli edukacyjnych stwierdzono w 6 oddziałach przy 57 stanowiskach** w Szkole Podstawowej dla Chłopców Kuźnica przy ul. Deszczowej 14 **oraz w 7 oddziałach przy 50 stanowiskach** w Społecznej Szkole Podstawowej OMEGA przy ul. Gliwickiej 276. W związku z powyższym zostały wydane zalecenia pokontrolne dotyczące dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii. Dyrektorzy ww. szkół wystosowali do PPIS w Katowicach pisma informujące o wykonaniu wskazanych zaleceń.

Ocena stanowisk pracy w pozostałych oddziałach wykazała prawidłowe zestawienie mebli edukacyjnych. Meble posiadały stosowne certyfikaty oraz oznakowane były kolorami lub numerami, zgodnie z obowiązującymi normami w tym zakresie.

Obciążenie uczniów ciężarem tornistrów

W 2024 roku pracownicy sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży w ramach realizacji zadań priorytetowych przeprowadzili w 13 oddziałach 3 placówek szkolnych **ocenę obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych**. Zgodnie z zaleceniami Głównego Inspektora Sanitarnego dotyczącymi tornistrów/plecaków szkolnych ich waga nie powinna przekraczać od 10% do 15% masy ciała ucznia. Po przeanalizowaniu wyników pomiarów u **245 uczniów objętych badaniami stwierdzono, że 36 z nich nosiło zbyt ciężkie tornistry/plecaki tj. powyżej 15% masy ciała ucznia**. W związku z powyższym do dyrektorów placówek skierowano wystąpienia dotyczące wdrożenia działań naprawczych m.in. przeprowadzenia działań edukacyjnych skierowanych do uczniów i rodziców dzieci w przedmiocie problemu ciężkich tornistrów/plecaków.

Żywnienie w placówkach oświatowo-wychowawczych

Prawidłowe żywienie w dzieciństwie i młodości jest warunkiem prawidłowego i harmonijnego wzrastania i dojrzewania, dobrego zdrowia, sprawności fizycznej i zdolności do nauki. Odpowiednie odżywianie wpływa na zdolności poznawcze, koncentrację, a także zdolności uczenia się.

W rejestrze PPIS w Katowicach wpisanych było **67 bloków żywieniowych w szkołach**, w tym 21 placówek, które prowadziły działalność w oparciu o świadczone usługi cateringowe. Łącznie przeprowadzono **76 kontroli w blokach żywienia**. We wszystkich placówkach przypadkach stan sanitarny obiektów nie budził zastrzeżeń.

W roku 2024 PPIS w Katowicach nadzorował **143 kuchnie przedszkolne**. W 74 przedszkolach posiłki przygotowywane były na miejscu, natomiast 69 placówek działało w oparciu o catering. Przeprowadzono w nich **115 kontroli** sanitarnych, w 1 przypadku stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny za co nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego w wysokości 100,00 zł**. Ponadto **wydano 3 decyzje administracyjne**, które dotyczyły m.in.:

- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego w kuchni i obieralni warzyw w Przedszkolu nr 84 przy ul. Targowej 13,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego ścian, sufitu i podłogi w kuchni oraz sufitów w obieralni warzyw i magazynie w Przedszkolu nr 15 wchodzącym w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 23 przy ul. Zielonogórskiej 23,
- nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego ścian w kuchni, zmywalni naczyń stołowych, magazynie, pomieszczeniu obróbki wstępnej warzyw i szatni dla personelu oraz nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego sufitów i podłóg w magazynie, pomieszczeniu obróbki wstępnej warzyw i szatni dla personelu w Przedszkolu nr 76 przy ul. Kołobrzeskiej 20A wchodzącym w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 14 przy ul. Zielonogórskiej 23.

W pozostałych przypadkach stan sanitarno-higieniczny był zachowany.

W działających **55 żłobkach**, w tym 38 funkcjonujących w oparciu o catering przeprowadzono łącznie **51 kontroli** sanitarnych. W Niepublicznym Żłobku „BAJTELKOWO” przy ul. Kostki Napierskiego 65 podczas kontroli sanitarnej stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny, co skutkowało nałożeniem **grzywny w drodze mandatu karnego w wysokości 200,00 zł**.

Wszawica

Wszawica w placówkach oświatowych to wciąż bardzo aktualny problem. Mimo, że na rynku dostępnych jest wiele skutecznych preparatów zwalczających wszy, problem występuje cyklicznie, a stereotypowe myślenie o wszawicy jako chorobie wstydlivej nie pomaga w eliminacji tego zjawiska. Dbłość o higienę osobistą i status społeczny nie mają wpływu na częstość jej występowania. Wszawica przestała być problemem epidemiologicznym, natomiast pozostaje istotnym problemem higienicznym znajdującym się w gestii rodziców, placówek oświatowych i opiekuńczo-wychowawczych. Należy podkreślić, że to właśnie rodzice odgrywają najważniejszą rolę w zwalczaniu wszawicy i ograniczeniu jej rozprzestrzeniania się

poprzez systematyczne sprawdzanie głowy dziecku, a w przypadku stwierdzenia wesz lub gnid podjęcia skutecznego leczenia. Kompetencje Państwowej Inspekcji Sanitarnej w ramach sprawowania nadzoru bieżącego sprowadzają się do monitorowania skali problemu oraz wsparcia placówek w działaniach edukacyjno-informacyjnych. Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę na opracowane przez placówki procedury postępowania w zakresie profilaktyki wszawicy oraz prowadzono edukację w przedmiotowym temacie.

Szkoły wyższe

W roku 2024 na terenie objętym nadzorem przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Katowicach funkcjonowało 12 wyższych szkół, w tym 7 publicznych i 5 niepublicznych, zlokalizowanych ogółem w 40 obiektach. W 2024 roku **oceniono stan sanitarny 9 obiektów** należących do 4 uczelni. W wyniku przeprowadzonej kontroli interwencyjnej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach dotyczącej nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego sal gimnastycznych oraz toalet w kompleksie sportowym nałożono **1 grzywnę** w drodze mandatu karnego na kwotę **200,00 zł**.

Placówki wypoczynku zimowego i letniego zorganizowanego w obiektach stałych w miejscu zamieszkania

W minionym roku w elektronicznej bazie wypoczynku zostało zgłoszonych 278 turnusów wypoczynku, w tym 196 turnusów wypoczynku letniego i 82 turnusy wypoczynku zimowego. W trakcie trwającego **wypoczynku letniego**, na którym przebywało 1524 uczestników **skontrolowano 44 turnusy** natomiast podczas trwającego **wypoczynku zimowego**, z którego korzystało 1419 uczestników, skontrolowano **40 turnusów**. Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych **nie stwierdzono nieprawidłowości**. Wszystkich organizatorów wypoczynku letniego jak i zimowego poinformowano drogą elektroniczną o konkursach: na najlepiej zorganizowany wypoczynek letni w miejscu zamieszkania - Lato 2024 „Wakacje:

Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie” oraz - Zima 2024 „Ferie: Bezpiecznie, Zdrowo i Zabawnie”. Przeprowadzono dystrybucję broszur „Bezpieczne Ferie Zimowe” oraz „Bezpieczne Wakacje”.

Wypoczynek w miejscu zamieszkania zorganizowany był w placówkach szkolnych oraz w placówkach pracy pozaszkolnej (np. sale zabaw, domy kultury, kluby sportowe). Dla uczestników organizowano zajęcia w formie warsztatów, gier, zabaw, konkursów, zwiedzania wystaw i wycieczek poza miasto.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

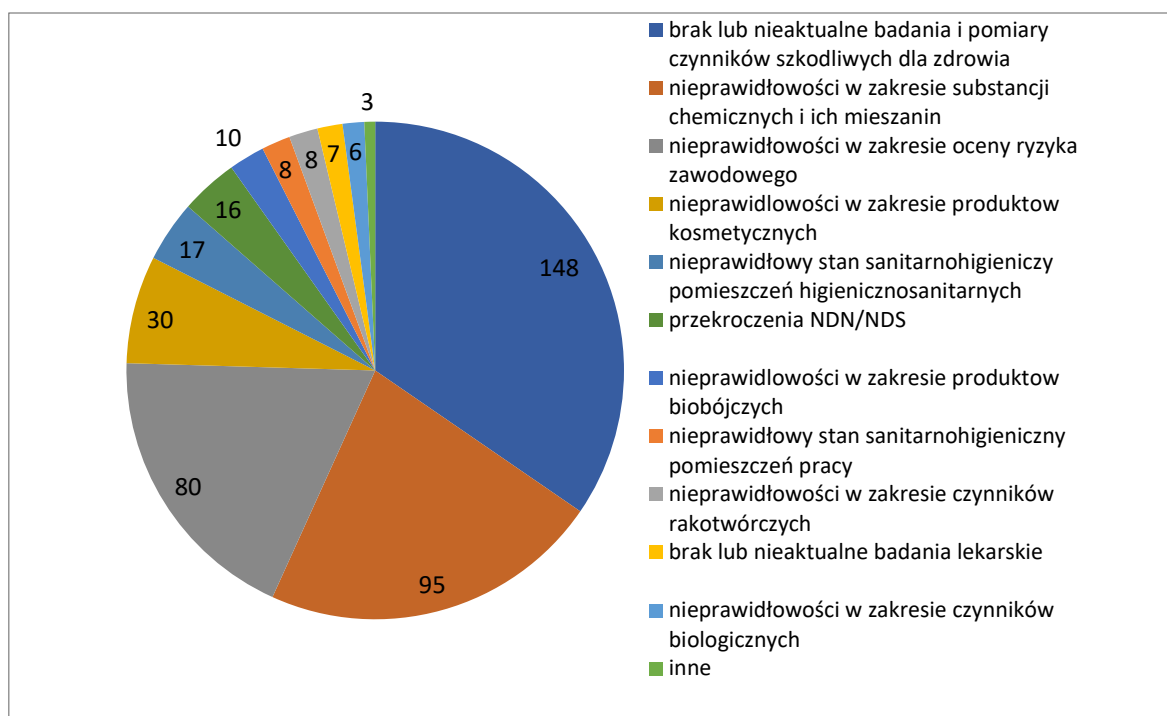
1. Stan sanitarno-higieniczny zakładów pracy

Nadzór sanitarny nad warunkami pracy ma na celu przestrzeganie przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w aspekcie wzmocnienia ochrony zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, w tym przede wszystkim zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych.

PPIS w Katowicach na terenie miasta Katowice obejmuje takim nadzorem ogółem **1718 obiektów**. W 2024 roku **skontrolowano 289** zakładów pracy, przeprowadzając **399 kontroli**. Wydano **50 decyzji administracyjnych**, nie nałożono grzywnien w drodze mandatu karnego.

Warunki pracy

Pracodawca ponosi odpowiedzialność za stan bezpieczeństwa i higieny pracy. Jest obowiązany chronić zdrowie i życie pracowników, poprzez zapewnienie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy przy odpowiednim wykorzystaniu osiągnięć nauki i techniki. W ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami środowiska pracy oraz stanem sanitarnym w zakładach, zostało wydanych **50 decyzji administracyjnych**.

Wykaz nieprawidłowości stwierdzonych w czasie kontroli w 2024 roku w Katowicach

W wyniku podjętych działań w **3 zakładach** pracy stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego natężenia (NDN) hałasu, w tym w **1** z nich również przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłów węgla, w **2 zakładach** stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) pyłów mąki, w **1 zakładzie** stwierdzono przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) manganu i jego związków nieorganicznych – w przeliczeniu na Mn, a w **1 zakładzie** przekroczenie najwyższego dopuszczalnego stężenia (NDS) i najwyższego dopuszczalnego stężenia chwilowego (NDSch) wodorotlenku sodu, co skutkowało wydaniem przez PPIS w Katowicach decyzji administracyjnych.

W związku z działaniami podjętymi przez pracodawcę w **1 zakładzie pracy poprawiono warunki pracy 2 pracowników, którzy pracowali w przekroczeniach NDS pyłów mąki oraz w 1 zakładzie 6 pracowników, którzy pracowali w przekroczeniach NDS i NDSCh wodorotlenku sodu.**

Czynniki o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym.

Prowadzony nadzór dotyczył przestrzegania obowiązków w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym, mutagennym lub reprotoksycznym w środowisku pracy.

Nadzorem bieżącym objęte były **133 zakłady pracy, z czego kontroli poddano 25 zakładów.**

Szczególną uwagę zwracano na narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w zakładach, w których występowały procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, w tym zakresie skontrolowano **9 zakładów**, stwierdzając nieprawidłowości w 2 z nich. Odnotowano brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy, zatem pracodawca nie poinformował pracowników o badaniach i pomiarach, brak aktualnych kart badań i pomiarów, brak rejestru pracowników oraz prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami, czynnikami lub procesami technologicznymi o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, brak szkoleń pracowników w zakresie ryzyka dla zdrowia, wynikającego z narażenia na działanie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, brak przekazania Śląskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu *Informacji o substancjach chemicznych, ich mieszaninach, czynnikach lub procesach technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym*, nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny ścian i sufitów klatki schodowej, korytarzy. PPIS w Katowicach wydał w tym zakresie decyzje administracyjne.

Na terenie Katowic nadzorowano również **prace związane z usuwaniem wyrobów zawierających azbest**, ze względu na jego szkodliwe działanie na organizm człowieka. W 2024 roku w ww. zakresie przeprowadzono **4 kontrole sanitarne** na placach budowy, które nie wykazały **nieprawidłowości**.

W 2024 r. nie stwierdzono choroby zawodowej, gdzie jako czynnik przyczynowy wskazano pyły azbestu.

Substancje chemiczne i ich mieszaniny

W 2024 roku w ramach nadzoru nad chemikaliami przeprowadzono **128 kontroli w 121 zakładach pracy**, stwierdzając **nieprawidłowości w 7 z nich**. Odnotowano brak lub nieprawidłowo sporządzone karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu/stosowanych mieszanin klasyfikowanych jako stwarzających zagrożenie, brak oznakowania w języku polskim lub nieprawidłowo oznakowane opakowania mieszanin (w tym oznakowania tuszy stosowanych w tatuażu), brak przekazania informacji do Poisson Center, brak zamieszczenia kodu UFI na oznakowaniu opakowania (kod wymagany na etykiecie produktów zawierających mieszaninę niebezpiecznych substancji), brak spisu stosowanych w działalności zawodowej mieszanin klasyfikowanych jako stwarzających zagrożenie, brak zapewnienia dostępu do

informacji zawartych w kartach charakterystyki stosowanych w działalności zawodowej mieszanin klasyfikowanych jako stwarzających zagrożenie.

PPIS w Katowicach wydał **7 decyzji administracyjnych** na rzecz 6 firm handlowych, 1 zakładu świadczącego usługi wodno-kanalizacyjne.

Produkty biobójcze

W 2024 roku prowadzono nadzór nad przestrzeganiem obowiązków, dotyczących wprowadzania do obrotu, udostępniania na rynku i stosowania produktów biobójczych w działalności zawodowej. Produkty biobójcze to produkty do zwalczania organizmów szkodliwych dla zdrowia ludzi lub zwierząt. Jednocześnie mogą one stanowić ryzyko dla ludzi, zwierząt i środowiska. Wzmocnionym nadzorem objęte zostały produkty biobójcze, wykorzystywane do dezynfekcji basenów, zabezpieczania ich przed wzrostem glonów i innych mikroorganizmów, rodentycydów i insektycydów stosowanych do DDD oraz sprzedaż internetowa poprzez platformy e-commerce.

W tym zakresie przeprowadzono **80 kontroli** w **77 zakładach**. W **3 zakładach** stwierdzono wprowadzenie do obrotu produktów biobójczych bez wymaganego prawem pozwolenia, natomiast w **1** stwierdzono brak zamieszczenia na stronie internetowej sklepu w reklamie promującej sprzedaż produktów biobójczych wymaganych prawem sformułowań. W ww. zakresie PPIS w Katowicach wydał **4 decyzje administracyjne**.

Detergenty

PPIS w Katowicach prowadził także nadzór nad przestrzeganiem obowiązków dotyczących wprowadzania do obrotu detergentów i środków powierzchniowo czynnych. W toku czynności kontrolnych oceniano karty charakterystyki, oznakowanie opakowań oraz arkusze danych składników wprowadzanych do obrotu detergentów.

W 2024 r. skontrolowano **5 zakładów**, przeprowadzając **6 kontroli**, które nie wykazały nieprawidłowości.

Czynniki biologiczne

W zakresie występowania w środowisku pracy szkodliwych czynników biologicznych oraz ochrony zdrowia pracowników zawodowo narażonych na te czynniki, przestrzegania przez pracodawców wymogów obowiązującego przepisu prawa przeprowadzono **43 kontrole** w **41 zakładach**, stwierdzając nieprawidłowości w **4** z nich. Odnotowano nieprawidłowo sporządzoną ocenę ryzyka zawodowego, w której nie uwzględniono narażenia pracowników

na działanie szkodliwych dla zdrowia czynników biologicznych, a zatem pracodawca nie poinformował pracowników o ryzyku zawodowym i nie zapewnił szkoleń pracownikom wykonującym prace w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi oraz brak sporządzonego rejestru prac oraz pracowników wykonujących prace w narażeniu na działanie szkodliwych czynników biologicznych zakwalifikowanych do grupy 3 zagrożenia.

PPIS w Katowicach w tym zakresie wydał **4 decyzje administracyjne** na rzecz 3 przychodni oraz firmy świadczącej usługi wodno-kanalizacyjne.

Produkty kosmetyczne

W 2024 r. w ramach nadzoru nad przestrzeganiem obowiązków dotyczących wytwarzania, wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych, przeprowadzono **94 kontrole** w **56 zakładach**, stwierdzając **nieprawidłowości w 4** z nich. Odnotowano nieprawidłowe oznakowanie opakowań wprowadzonych do obrotu produktów kosmetycznych. PPIS w Katowicach wydał w tym zakresie **4 decyzje administracyjne**.

Ponadto w **3 zakładach** pobrano próby produktów kosmetycznych na zawartość fluoru, formaldehydu. Badania laboratoryjne oraz ocena oznakowania opakowań, nie wykazały nieprawidłowości.

2. Choroby zawodowe

PPIS w Katowicach realizując zadania, dotyczące nadzoru nad warunkami pracy prowadził postępowania administracyjne w sprawie chorób zawodowych i wydawał imienne decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia. Do celów diagnostyczno-orzecznich w sprawie pracowników występujących o stwierdzenie choroby zawodowej, sporządzane były oceny narażenia zawodowego, uwzględniające informacje dotyczące przebiegu zatrudnienia i narażenia na czynnik szkodliwy dla zdrowia, który mógł być przyczyną choroby zawodowej.

W każdym zakładzie w zależności od charakteru pracy, produkcji czy technologii mogą występować zagrożenia związane z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia, będące przyczynami chorób zawodowych wśród pracowników.

W 2024 r. **stwierdzono 42 przypadki chorób zawodowych**, a w **34** przypadkach wydano decyzje o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Najliczniej stwierdzaną w 2024 r. chorobą zawodową była pylica płuc - 83,3 % ogółu przypadków stwierdzanych chorób zawodowych.

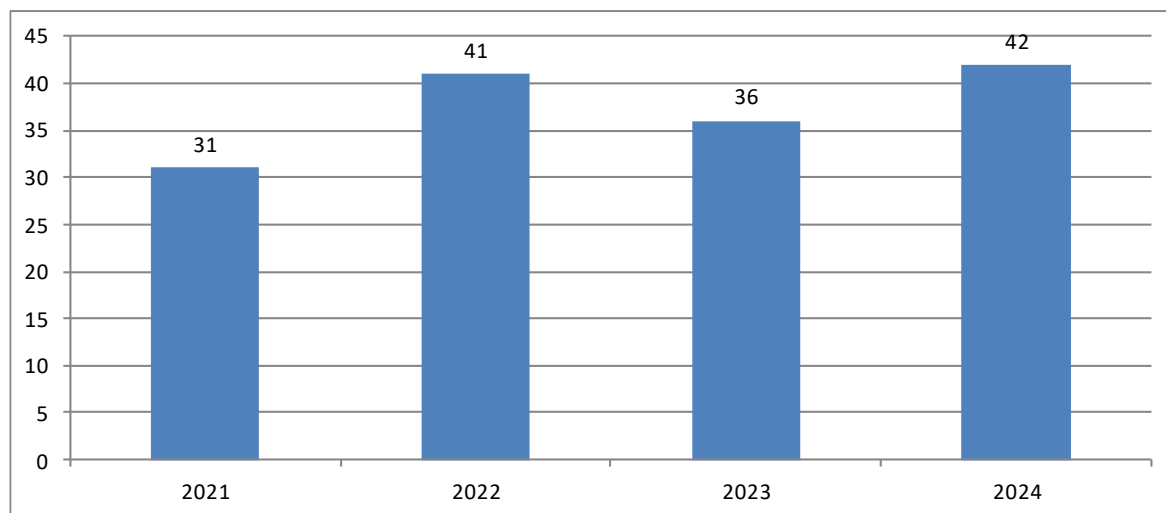
L.p.	Choroba zawodowa	2021	2022	2023	2024
1.	Pylica płuc	15	15	21	35
2.	Choroby narządu głosu	1	1	4	4
3.	Uszkodzenie słuchu	1	0	2	1
4.	Choroby zakaźne lub pasożytnicze	11	20	5	1
5.	Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego	1	1	2	0
6.	Choroby skóry	0	0	0	1
7.	Nowotwór złośliwy międzybłoniak opłucnej albo otrzewnej	0	0	1	0
8.	Przewlekłe choroby układu ruchu	2	3	0	0
9.	Zespół wibracyjny	0	0	1	0
10.	Choroby opłucnej lub osierdza	0	1	0	0
	RAZEM	31	41	36	42

Liczba i rodzaj stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2021 – 2024 w zakładach pracy

W okresie 2021 - 2024 w zakładach pracy na terenie Katowic stwierdzono łącznie 150 przypadków chorób zawodowych. Roczna liczba przypadków wykazywała wahania, a średnio wynosiła 37 przypadków. Najwięcej stwierdzonych chorób zawodowych odnotowano w 2022 i 2024 roku, natomiast najmniej w 2021 roku.

W omawianym okresie najliczniej stwierdzaną chorobą zawodową była pylica płuc. W większości przypadków choroba ta dotyczyła pracowników górnictwa, gdzie jako czynnik przyczynowy wskazano pyły węgla kamiennego zawierające wolną krystaliczną krzemionkę. Pylica płuc jest chorobą, która ujawnia się po okresie narażenia zawodowego liczonym w latach. Powodem jest również długi około 10-letni okres ujawniania się choroby. Należy zaznaczyć, że pylica płuc jest skutkiem braku odpowiednich warunków pracy w latach wcześniejszych.

Na drugim miejscu wśród patologii zawodowych stwierdzonych w latach 2021 - 2024 były choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa, w tym COVID-19, rozpoznawana u pracowników, wykonujących prace w kontakcie z wirusem SARS-CoV-2.

Analiza zapadalności na choroby zawodowe w Katowicach w latach 2021- 2024

VIII. Środki zastępcze

W 2024 r. Urząd Skarbowy jako organ egzekucyjny, do którego skierowano tytuły wykonawcze w sprawie egzekucji należności pieniężnych wobec osób wprowadzających do obrotu dopalacze wyegzekwował kwotę **3250 zł**, które dotyczyły kar nałożonych na sprzedawców w latach wcześniejszych.

IX. Zapobiegawczy nadzór sanitarny

Rolą zapobiegawczego nadzoru sanitarnego w strukturze Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest prowadzenie działań o charakterze profilaktycznym zmierzających do zapobiegania możliwości powstania zagrożeń dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego ludzi na różnych etapach procesu inwestycyjnego.

Do zadań zapobiegawczego nadzoru sanitarnego należy:

- opiniowanie projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozami oddziaływania na środowisko,
- wydawanie opinii w sprawie obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko i określenie zakresu raportu dla planowanych przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko,
- opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dokumentacji projektowych dotyczących budowy oraz zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych,
- dokonywanie kontroli obiektów w trakcie budowy, przebudowy lub rozbudowy pod względem zgodności ich realizacji z zatwierdzoną dokumentacją,
- uczestniczenie w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych.

1. W 2024 roku wydano **65 opinii** odnośnie **dopuszczenia do użytkowania obiektów nowowytwarzanych lub adaptowanych**.

W czasie czynności związanych z udziałem w dopuszczeniu do użytkowania obiektów budowlanych przeprowadzano kontrolę w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych oceniając zgodność wykonania tych obiektów z zatwierdzonym w decyzji o pozwoleniu na budowę (zmianę sposobu użytkowania) projektem budowlanym oraz zapoznawano się z przedstawianymi dokumentami i sprawozdaniem z pomiarów, badań, sprawdzeń, które wykonano w celu potwierdzenia założeń projektowych oraz spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych odpowiednio do zakresu tych dokumentów.

Czynności odbiorowe mają na celu zapewnienie, aby nowo wybudowany obiekt został przekazany do użytkowania w stanie zapewniającym możliwość utrzymywania w nim właściwego stanu sanitarno-higienicznego, tj. prawidłowego układu funkcjonalnego, właściwej wymiany powietrza i temperatury, właściwego oświetlenia, poziomu hałasu zgodnego z obowiązującymi przepisami, wody o parametrach odpowiadających jakości wody do spożycia, prawidłowej gospodarki ściekami i odpadami.

Dokonywano odbiorów obiektów różnych branż: obiekty działalności leczniczej, edukacyjnej, pawilony handlowo-usługowe, obiekty użyteczności publicznej; wydano również cztery zaświadczenia na potrzeby uzyskania koncesji.

Dopuszczenie do użytkowania obiektów budowlanych w latach 2022-2024

Wśród najciekawszych wymienić należy:

- hotel przy ul. Mariackiej 23;
- lokal "Diament Club" w budynku „Skarbek” przy ul. Mickiewicza 4;
- stanowiska kierowania Państwowej Straży Pożarnej przy ul. Wita Stwosza 36;
- centrum logistyczne przy ul. Lwowskiej 40;
- klub muzyczny z gastronomią przy ul. Staromiejskiej 7;
- budynek kultu religijnego przy ul. Nadgórników 9;
- laboratorium badań akustycznych w hali głównej - etap I i II przy al. Korfantego 191;
- szpital wielospecjalistyczny MSWiA - pomieszczenia segmentu BO parteru (etap X) oraz rozbudowa o szpitalny oddział ratunkowy przy ul. Wita Stwosza 39-41;

- budynek administracyjno-biurowy (rozbudowa budynku Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego) przy ul. Damrota 16;
- obiekt handlowo-usługowo-magazynowy (etapy IV i V) przy ul. Bocheńskiego 81-87;
- salon kosmetyczny z fryzjerstwem przy ul. Sikorskiego 45;
- przedszkole przy ul. Ceglanej 63;
- przedszkole (rozbudowa budynku SP 51) przy ul. Przyjaznej 7a;
- budynek zamieszkania zbiorowego o funkcji usług hotelarskich oraz funkcji usługowej przy ul. Granicznej 32;
- zespół trzech budynków wielorodzinnych przy ul. Pułaskiego 40D, 40E, 40F;
- przedszkole i żłobek przy ul. Szopienickiej 27a-27e;
- przychodnię stomatologiczną przy ul. Stara Kłodnicka 14;
- poradnię kardiologiczną przy ul. Sokolskiej 30;
- żłobek przy al. Roździeńskiego 88A/6 w Katowicach;
- budynek muzeum Katowickiego Centrum Edukacji Muzycznej „Dom Kilara” przy ul. Kościuszki 165;
- MDK Witosa - Dom Kultury przy ul. Kwiatkowskiego;
- budynek przychodni zdrowia przy ul. Obroki 72;
- budynek usługowy: gastronomia - restauracja Burger King przy ul. Bocheńskiego 77.

Oceniając stan przygotowania obiektów do odbioru stwierdzić należy, że niezmiennie najlepiej prezentują się obiekty działalności leczniczej.

Problemy podczas kontroli wynikały, podobnie jak w latach ubiegłych, głównie z faktu zgłaszania obiektów do odbioru pomimo trwających prac wykończeniowych, a nawet budowlanych. Niejednokrotnie inwestorzy nie byli w stanie przedłożyć podczas kontroli kompletu dokumentów odbiorowych, przede wszystkim opinii z przeglądu urządzeń kominowych, protokołu z pomiarów skuteczności wentylacji, sprawozdania z badania wody (pobranej przez kwalifikowanego próbkobiorcę).

Wiele obiektów zrealizowanych zostało z nieistotnymi odstępstwami od zatwierdzonego projektu, które nie powodowały zagrożeń dla zdrowia i życia ludzi, a dodatkowo każdorazowo uwzględnione były w dokumentacji powykonawczej oraz oświadczeniu kierownika budowy, poświadczane przez projektanta i inspektora nadzoru (jeśli został ustanowiony).

Budynek zamieszkania zbiorowego o funkcji usług hotelarskich oraz funkcji usługowej przy ul. Granicznej 32 (źródło: zdjęcia własne)

2. W ubiegłym roku wydano **13 opinii** odnośnie konieczności przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko.

Liczba opinii dotyczących obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko w latach 2022-2024

Do ciekawszych zaliczyć można:

- budowę budynku biurowego oraz budynku handlowego przy ul. Ceglanej/Francuskiej;
- budowę trzech budynków mieszkalnych wielorodzinnych z częścią usługową przy ul. Ludwika;
- budowę zespołu mieszkaniowo-usługowego przy ul. Dygacza, Granicznej, Pułaskiego i Al. Górnośląskiej;
- przebudowę torowiska tramwajowego i sieci trakcyjnej wzdłuż al. Korfanteo na odcinku od Pętli Słonecznej do Placu Alfreda;
- wprowadzenie procesu produkcyjnego polegającego na obróbce cieplnej odlewów w części hali magazynowo-produkcyjno-usługowej przy ul. Krakowskiej na terenie CTPark;
- punkt do zbierania odpadów złomu metali żelaznych i nieżelaznych przy ul. Porcelanowej 60;
- budowę nowego odcinka rurociągu magistralnego przy ul. Gliwickiej.

Wydając opinie brano pod uwagę:

- zawartość karty informacyjnej przedsięwzięcia, zakres i szczegółowość danych w niej ujętych;
- charakter przedsięwzięcia i jego skalę, wielkość i rodzaj zajmowanego terenu, planowaną technologię oraz przewidywane rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu eliminowanie lub ograniczenie skutków jego realizacji;
- lokalizację planowanego przedsięwzięcia, w szczególności względem zabudowy mieszkaniowej.

2. W 2024 roku wydano **1 opinię dotyczącą warunków realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko** dotyczącą budowy instalacji fermentacji metanowej odpadów komunalnych i innych odpadów ulegających biodegradacji na terenie Zakładu Odzysku i Unieszkodliwiania Odpadów ul. Milowicka 7A.

*Liczba opinii dotyczących warunków realizacji przedsięwzięć
mogących znacząco oddziaływać na środowisko w latach 2022-2024*

4. W 2024 roku wydano 3 opinie dotyczące projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

Plany te stanowią podstawę do późniejszego ustalania przez właściwe organy warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, a także lokalizowania inwestycji celu publicznego.

Uzgodnienia dotyczyły obszarów:

- przy ul. Konduktorskiej i Telewizyjnej;
- w rejonie al. Korfatego, ul. Konduktorskiej i ul. Telewizyjnej;
- dzielnicy Murcki.

Projekty miały na celu m.in.:

- umożliwienie rozwoju przestrzennego miasta na terenach przekształconych w przeszłości przez człowieka (tzw. brownfields), o dogodnym położeniu w strukturze przestrzennej miasta i aglomeracji, również pod kątem komunikacji zbiorowej;
- wyznaczenie ram dla nowej zabudowy mających odpowiedzieć na wyzwania związane ze zmianami klimatu, potrzebami kształtowania odpornych i zrównoważonych miast; obejmują one dostosowanie funkcji, parametrów i wskaźników zabudowy do tworzenia zwartych osiedli o zróżnicowanym programie funkcjonalnym i przestrzennym, które zminimalizują transportochłonność miasta (tj. potrzeby przemieszczania się mieszkańców w celu załatwienia codziennych potrzeb);

- weryfikację obowiązujących zasad ochrony konserwatorskiej budynków przy Al. Korfantego z uwagi na stan techniczny poszczególnych obiektów i zaktualizowane uwarunkowania formalne;
- stymulowanie potencjału gospodarczego i wzrostu konkurencyjności Murcek, w tym poprzez zwiększenie liczby ludności;
- zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej terenu pokopalnianego w rejonie ul. Kołodzieja;
- wyznaczenie terenów inwestycyjnych dla zabudowy mieszkaniowej:
 - a) wielorodzinnej na gruntach pomiędzy ul. Mruczka i ul. Kołodzieja,
 - b) jednorodzinnej intensywnej na gruntach miejskich przy istniejącym osiedlu w rejonie ul. Kubisty;
- rozwój sektorów usługowych i realizację elementów zagospodarowania podnoszących jakość życia mieszkańców, zaspokajających ich podstawowe potrzeby, w tym potrzebę mobilności;
- zabezpieczenie najbardziej dogodnych terenów na cele realizacji inwestycji publicznych z zakresu nauki, szkolnictwa, kultury czy sportu;
- koncentrację funkcji usług podstawowych w lokalizacjach dostępnych pieszym;
- wyprowadzenie ruchu samochodowego z rynku murckowskiego poprzez ustalenie zewnętrznego układu dróg i obniżenie klasy ulic do niego prowadzących;
- wykorzystanie terenów pokolejowych na cele liniowych układów zieleni i ciągów komunikacyjnych, w szczególności rowerowych i pieszych;
- wyznaczenie gęstej sieci powiązań komunikacyjnych, w tym wskazanie nowych odcinków dróg publicznych oraz dróg rowerowych;
- wprowadzenie zasad kształtowania zieleni w przestrzeniach publicznych;
- ochronę obiektów i obszarów zabytkowych, autentycznych składowych historycznej tkanki architektoniczno-urbanistycznej oraz form zieleni w dzielnicy Murcki;
- rozwój dostępnych, szybkich i komfortowych systemów transportu w układzie ponaddzielnicowym;
- wykorzystanie i wzmocnienie walorów rekreacyjno-sportowych i turystycznych dzielnicy Murcki.

W ustaleniach poszczególnych planów kierowano się zasadą zapewnienia zrównoważonego rozwoju oraz uwzględniano zapisy przyjętych już dokumentów, m.in. w dziedzinie ochrony środowiska, gospodarki odpadami i oczyszczania ścieków.

Projekty, co potwierdzały załączone do nich „Prognozy oddziaływania...”, zawierały zapisy i rozwiązania minimalizujące szkodliwe oddziaływanie - na środowisko, przyrodę i krajobraz kulturowy oraz zdrowie ludzi - planowanych do wprowadzenia zagospodarowań:

- nakazy i zakazy dotyczące gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami, zaopatrzenia w ciepło, ochrony przed hałasem;
- nakaz stosowania proekologicznych systemów grzewczych;
- określenie minimalnego procentu powierzchni biologicznie czynnych.

Zapisy dotyczące przeznaczenia terenów należy uznać za prawidłowe i nie budzące problemów przy uzgadnianiu uwarunkowań środowiskowych dla planowanych przedsięwzięć.

Wydano również **1 opinię** dotyczącą **zakresu i stopnia szczegółowości informacji** wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w latach 2022-2024

5. W 2024 r. roku nie wydano żadnej opinii dotyczącej uzgodnienia dokumentacji projektowej ani decyzji dotyczącej odstępstw od przepisów.

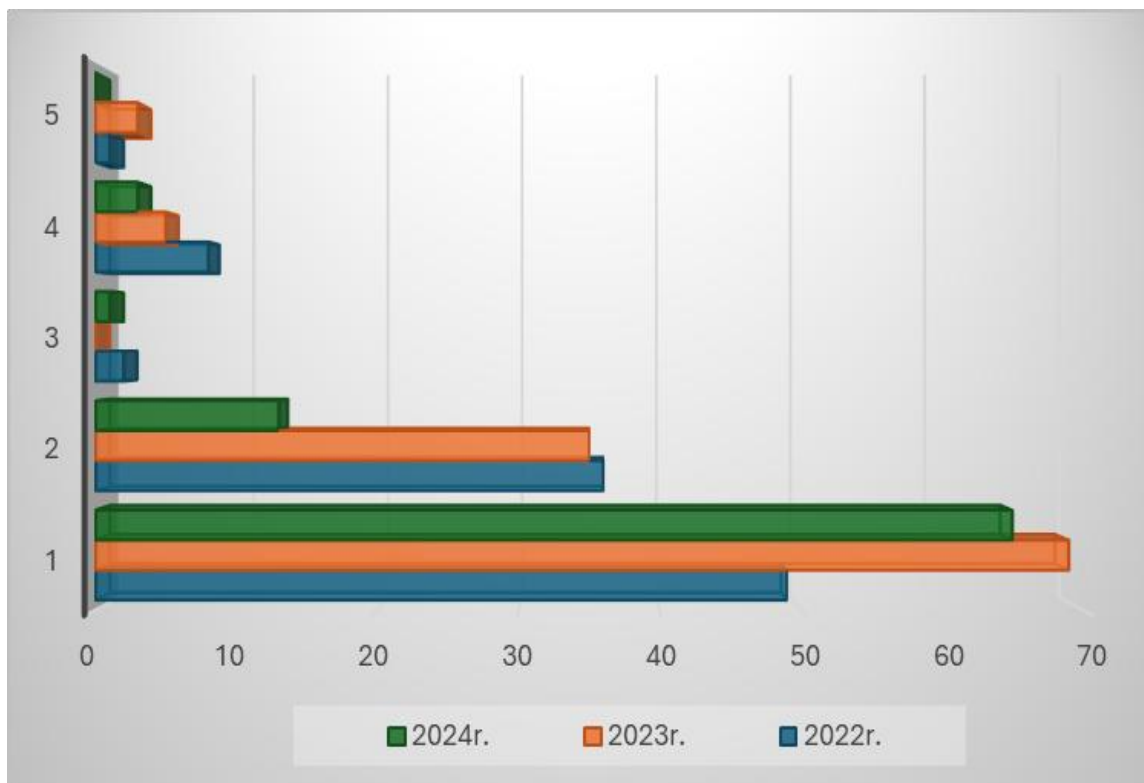
6. Wydano również 15 postanowień dotyczących uzgodnienia warunków zabudowy i zagospodarowania terenu.

Postanowienia dotyczyły m.in.:

- budowy budynku Śląskiego Interdyscyplinarnego Centrum Chemii przy ul. Bankowej;
- rozbudowy i nadbudowy budynku niepublicznej specjalnej szkoły podstawowej „Arka Noego” wraz z niezbędną infrastrukturą przy ul. Gromadzkiej 59;
- rozbudowy i zmiany sposobu użytkowania dawnej pralni na funkcję mieszkalną i usługową wraz z infrastrukturą techniczną i zagospodarowaniem terenu przy ul. Warszawskiej 52;

- budowy budynków wielorodzinnych z garażami podziemnymi i infrastrukturą przy ul. Partyzantów;
- budowy budynku mieszkalnego jednorodzinnego z garażem oraz niezbędną infrastrukturą przy ul. Panewnickiej.

Zestawienie wszystkich wydanych w latach 2022-2024 opinii przedstawia poniższy wykres.

Legenda:

- 1 – opinie dotyczące dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- 2 – opinie w sprawie stwierdzenia obowiązku przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko,
- 3 – uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań,
- 4 – uzgodnienia projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego,
- 5 – uzgodnienia dokumentacji projektowej

Analizując powyższe dane stwierdzić można, iż:

- ilość opinii dotyczących dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych nieznacznie spadła w porównaniu do 2023 r.;
- ilość opinii dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania w porównaniu do lat ubiegłych zdecydowanie spadła;
- liczba opinii w sprawie uzgodnienia środowiskowych uwarunkowań oraz uzgodnienia dokumentacji projektowej od wielu lat utrzymuje się na bardzo niskim poziomie.

X. Interwencje mieszkańców miasta

W roku 2024 mieszkańcy Katowic wnieśli **ogółem 556 interwencji** (w roku 2023 – 450) - najczęściej na przestrzeni ostatnich 5 lat. W większości przypadków sygnalizowane nieprawidłowości nie potwierdziły się. Kontrole sanitarne potwierdziły **zasadność 179 interwencji** (32%). Wnioski zostały rozpatrzone bez zbędnej zwłoki, zaś wnioskodawcy zostali poinformowani o sposobie ich załatwienia z jednoczesnym wyjaśnieniem okoliczności związanych z zagadnieniami poruszonymi we wnioskach oraz wskazaniem o ustaleniach dotyczących stanu faktycznego, potrzebie i możliwości podjęcia określonych działań. W przypadku potwierdzenia łamania przepisów sanitarnych wszczynano postępowanie administracyjne w celu przywrócenie właściwego stanu sanitarnego. Winnych zaniedbań karano grzywną w drodze mandatu karnego.

Interwencje, których załatwienie nie leżało w kompetencji Państwowej Inspekcji Sanitarnej przekazane zostały organom właściwym do ich załatwienia min. do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Wojewódzkiego Inspektoratu Farmaceutycznego, Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Towarzystwa Opieki nad Zwierzętami, Policji, Straży Miejskiej, Śląskiej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej, Powiatowego Inspektora Weterynarii, Urzędu Skarbowego.

W 2024 roku mieszkańcy Katowic najczęściej składali interwencje w zakresie nieprawidłowego stanu sanitarno - porządkowego **obiektów użyteczności publicznej**. Ogółem wniesiono **270 interwencji** (w roku 2023- 218), z czego **90 było zasadnych** (33%).

Zgłaszane interwencje dotyczyły uciążliwych lokatorów, bytowania gryzoni, gołębi i insektów, zawilgocenia mieszkań, hałasu, złej jakości wody przeznaczonej do picia, uciążliwych zapachów oraz niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej.

Przeprowadzono **250** kontroli w **197** obiektach.

Kontrolą objęto:

- 21 lokali mieszkalnych, w których stwierdzono uciążliwe dźwięki, zły stan sanitarno-higieniczny, w tym zawilgocenie, duże ilości nagromadzonych odpadów, pluskwy oraz nieprzyjemny zapach wyczuwalny w mieszkaniach i na klatkach schodowych.

W związku z tym wystosowano pisma do lokatorów, administratorów oraz wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające.

Ponadto PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne**. Zlecono również wykonanie pomiarów hałasu w mieszkaniach oraz przeprowadzenie badań chemicznych zanieczyszczeń powietrza w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi.

Z uwagi na to, iż podlegająca ocenie wartość dźwięku nie odpowiadała normie i była wyższa od wartości dopuszczalnej, a w dwóch próbkach powietrza zidentyfikowano benzen, toluen, etylobenzen oraz ksyleny, sprawy przekazano do Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego celem podjęcia działań zgodnie z posiadanymi kompetencjami.

- 9 posesji, gdzie podczas kontroli stwierdzono odchody gołębi, zalegające odpady komunalne, ślady bytowania gryzoni, niezabezpieczone pomieszczenia piwniczne. W związku z tym wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające, nałożono **2 grzywny w drodze** oraz PPIS w Katowicach wydał **3 decyzje administracyjne**.
- 4 obiekty świadczące usługi noclegowe tj. pokoje gościnne i apartamenty, gdzie podczas kontroli stwierdzono obecność pluskiew oraz nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny i techniczny pomieszczeń, sprzętu i wyposażenia. W związku z tym nałożono **2 grzywny w drodze mandatu karnego** oraz wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **1 decyzję administracyjną**.
- 1 aptekę, gdzie podczas kontroli stwierdzono brudne wyposażenie i podłogi, przepełnione kosze na odpady komunalne. W związku z tym nałożono **grzywnę w drodze mandatu karnego** oraz wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziła kontrola sprawdzająca. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **decyzję administracyjną**.
- 6 obiektów strefy BEAUTY, gdzie podczas kontroli stwierdzono nieprawidłowy stan sanitarno-higieniczny oraz techniczny mebli i wyposażenia, przeterminowane preparaty kosmetyczne, brak umowy dotyczącej wywozu odpadów do utylizacji, brak opracowanych i wdrożonych procedur zapewniających ochronę przed zakażeniami i chorobami zakaźnymi. W związku z tym nałożono **4 grzywny w drodze mandatu karnego** oraz wydano zalecenia doraźne, których wykonanie potwierdziły kontrole sprawdzające. Ponadto PPIS w Katowicach wydał **2 decyzje administracyjne**.

- 10 interwencji dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia. Zgłoszone interwencje dotyczyły nieakceptowalnej barwy i mętności, nieodpowiedniego smaku i zapachu oraz obecności żelaza. Na podstawie wykonanych badań laboratoryjnych stwierdzono, że **4 interwencje w zakresie przekroczeń parametrów** jakości wody w instalacjach wewnętrznych budynków **były zasadne** (6 niezasadnych). Dotyczyło to posesji przy ul. Karoliny oraz Nowej i Bażantów (dwukrotnie). W zawiązkę z tym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach zwracał się każdorazowo do zarządców budynków o podjęcie działań naprawczych zmierzających do poprawy jakości wody.

W 2024 roku w sprawach nieprawidłowości zaobserwowanych w **obiektach produkcji i obrotu żywnością oraz zakładach żywienia zbiorowego wniesiono 233 interwencji** (w roku 2023 – 176), z czego **72 (31%) było zasadnych**. W toku prowadzonych postępowań administracyjnych **nałożono 82 grzywny w drodze mandatu karnego, wydano 15 decyzji** nakazujących usunięcie stwierdzonych uchybień, w tym 10 decyzji nakazujących poprawę i usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości oraz 5 decyzji zakazujących wprowadzania środków spożywczych do obrotu handlowego ze względu na nieprawidłową jakość zdrowotną. Kwestionowano m.in.:

- oferowanie do sprzedaży i konsumpcji środków spożywczych oraz posiłków o niewłaściwej jakości zdrowotnej,
- niewłaściwy stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i sprzętów,
- niewłaściwy stan sanitarno-techniczny pomieszczeń,
- oferowanie do sprzedaży środków spożywczych po upływie terminów przydatności do spożycia i dat minimalnej trwałości,
- niewłaściwe warunki przechowywania środków spożywczych,
- niehigieniczną formę sprzedaży środków spożywczych,
- brak opracowanych i wdrożonych procedur dokumentacji GHP, GMP oraz systemu HACCP,
- niewłaściwą gospodarkę odpadami.

W związku z interwencjami, do badań laboratoryjnych **pobrano 33 próby**. Próby przebadano w następujących kierunkach:

- 1 próbę cukierków z chrupkami pszennymi w czekoladzie w kierunku zanieczyszczeń biologicznych - próby nie kwestionowano;
- 1 próbę chleba gryczanego oraz 1 próbę kukurydzy konserwowej w kierunku oceny organoleptycznej - prób nie kwestionowano;
- 1 próbę płatków owsianych górskich oraz 1 próbę kaszy gryczanej w kierunku zanieczyszczeń fizycznych - prób nie kwestionowano;
- 8 prób wymazów sanitarnych z rąk pracowników w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - prób nie kwestionowano;
- 9 prób wymazów z powierzchni sprzętów kuchennych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - prób nie kwestionowano;
- 2 próby wymazów z powierzchni blatów produkcyjnych w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - prób nie kwestionowano;
- 9 prób gotowych posiłków w kierunku zanieczyszczeń mikrobiologicznych - prób nie kwestionowano.

PPIS w Katowicach w roku 2024 rozpatrzył ogółem **15 interwencji** (w roku 2023-16) **dotyczących nieprawidłowości w trakcie udzielania świadczeń zdrowotnych lub nieprawidłowego stanu sanitarno – higienicznego w podmiotach leczniczych z czego 7 było zasadnych (47%)**. Zgłoszenia dotyczyły brudnych powierzchni pomieszczeń i wyposażenia oraz nieprzestrzegania procedur dekontaminacji rąk, wyrobów medycznych. Przeprowadzono kontrole sanitarne w **13 zakładach leczniczych**. Zasadność zgłoszonych zarzutów potwierdzono w 2 szpitalach i 4 ambulatoriach. We wszystkich przypadkach wydano zalecenia pokontrolne oraz wszczęto postępowanie administracyjne mające na celu poprawę bieżącego stanu sanitarnego. Ponadto w **1 ambulatorium** osobę odpowiedzialną ukarano **grzywną w drodze mandatu karnego**. PPIS w Katowicach wydał również **2 decyzje** administracyjne na rzecz **1 szpitala i 1 przychodni**.

W szpitalu „Łubinowa 3” ul. Łubinowa 3 termin wykonania zarządzeń w zakresie zapewnienia przystosowania pomieszczeń higieniczno-sanitarnych dla osób niepełnosprawnych, w tym poruszających się na wózkach inwalidzkich w Izbie Przyjęć, a także doprowadzenia do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego powierzchni pomieszczeń i wyposażenia w Izbie

Przyjęć, Oddziale Ginekologiczno - Położniczym oraz Bloku Operacyjnym wyznaczono na rok 2025.

W Zespole Wojewódzkich Przychodni Specjalistycznych w Katowicach ul. Powstańców 31 zarządzenia wydanej decyzji zostały wykonane tj. doprowadzono do prawidłowego stanu sanitarno-higienicznego powierzchnie sufitów i ścian w pomieszczeniach higieniczno-sanitarnych dla pacjentów oraz dla personelu, zapewniono zabezpieczenie techniczne przed rozprzestrzenianiem się magazynowanych odpadów medycznych.

W 2024 roku zwiększyła się liczba uwag w sprawie **naruszeń sanitarnych w przedszkolach, szkołach i uczelniach wyższych. Rozpatrzono 15 wniosków** (w roku 2023-13), w tym **7 było uzasadnionych (47%)**.

W trzech przypadkach rodzice/opiekunowie dzieci zgłaszali nawracający problem występowania wszawicy. W toku przeprowadzanych kontroli sanitarnych zalecano zintensyfikowanie działań edukacyjnych dla rodziców w zakresie zwalczania i profilaktyki wszawicy oraz w miarę możliwości przeprowadzenie kontrolnych przeglądów czystości głów dzieci przez pielęgniarkę środowiska szkolnego. Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Dzieci i Młodzieży informowali o możliwości skorzystania z materiałów informacyjnych na temat wszawicy w tym broszurek i ulotek znajdujących się na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Katowicach.

Jedna interwencja dotyczyła dolegliwości ze strony układu pokarmowego wśród dzieci i pracowników Przedszkola nr 66 przy ul. Brynicy 50. W trakcie kontroli stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń, urządzeń i wyposażenia nie budził zastrzeżeń. Warunki do utrzymania higieny osobistej dla dzieci były zapewnione. Nie stwierdzono również środków spożywczych o niewłaściwej jakości zdrowotnej, po upływie terminu przydatności do spożycia oraz dat minimalnej trwałości. Środki spożywcze przechowywane były w prawidłowych warunkach, zgodnie z zaleceniami producentów. Podczas kontroli sanitarnej wydano zalecenia dotyczące wzmożenia reżimu sanitarnego w placówce, w tym dezynfekcji powierzchni, częstego mycia rąk u dzieci i personelu, wietrzenia pomieszczeń, mycia zabawek, wyprania maskotek i pościeli dzieci leżakujących.

W wyniku zgłoszonej interwencji w Szkole Podstawowej nr 2 przy al. Roździeńskiego 82 potwierdzono obecność zawilgocenia ścian przy stolarce okiennej w kilku salach lekcyjnych. W związku z tym wydano doraźne zalecenia. W toku kontroli sprawdzającej stwierdzono, że ściany przy stolarce okiennej w ww. salach lekcyjnych zostały spryskane preparatem pleśniobójczym, a ściany przy oknach zostały odmalowane farbą.

Ponadto wpłynęła 1 interwencja dotycząca m.in. braku w poniedziałki i wtorki ciepłej wody w punktach wodnych, przechowywania przeterminowanych produktów w szafkach kuchennych, braku orzeczeń do celów sanitarno-epidemiologicznych personelu. W toku kontroli sanitarnej potwierdzono jedynie brak ciepłej bieżącej wody we wszystkich punktach poboru wody na terenie placówki. Ponowna kontrola sprawdzająca wykazała, że we wszystkich punktach poboru wody na terenie przedszkola zapewniono stały dopływ bieżącej ciepłej wody. W wyniku przeprowadzonej kontroli interwencyjnej na Uniwersytecie Śląskim w Katowicach dotyczącej nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego sal gimnastycznych oraz toalet w kompleksie sportowym potwierdzono zasadność zgłoszonych uchybień. W związku z powyższym **nałożono grzywnę w drodze mandatu karnego** oraz wydano doraźne zalecenia pokontrolne. W toku kontroli sprawdzającej stwierdzono wykonanie zaleceń w całości.

W odniesieniu do katowickich **zakładów pracy w 2024 r. wpłynęły 23 wnioski** (w roku 2023-27) wniesione przez pracowników, mieszkańców oraz anonimowo.

Rozpatrzone wnioski dotyczyły nieprawidłowego stanu sanitarno-higienicznego pomieszczeń pracy, pomieszczeń higieniczno-sanitarnych, braku orzeczeń lekarskich pracowników, braku dokumentacji i badań wprowadzanych do obrotu kosmetyków, braku oznakowania w języku polskim tuszy stosowanych w makijażu permanentnym, wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez pozwolenia.

Przeprowadzone kontrole w **3 (13%)** przypadkach potwierdziły zarzuty ujęte w interwencjach, **wydano decyzje administracyjne**. Nieprawidłowości dotyczyły: wprowadzania do obrotu produktów biobójczych bez wymaganego prawem pozwolenia; braku zgody Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego na lokalizację pomieszczeń stałej pracy poniżej poziomu otaczającego terenu, stosowania oświetlenia wyłącznie elektrycznego i wysokości nie spełniającej wymogów, nieprawidłowo urządzonej szatni dla pracowników; braku wstępnych badań lekarskich osoby przyjmowanej do pracy.

XI. Działalność w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej

Programy edukacyjne i akcje prozdrowotne

Państwowa Inspekcja Sanitarna w zakresie promocji zdrowia i komunikacji społecznej inicjuje i wytycza kierunki przedsięwzięć prozdrowotnych, zmierzających do zaznajamiania społeczeństwa z czynnikami szkodliwymi dla zdrowia oraz metodami zapobiegania chorobom. Prowadzi także działalność edukacyjną poprzez popularyzowanie zasad higieny i racjonalnego żywienia oraz sposobów zapobiegania chorobom. Udziela porad i informacji w zakresie eliminowania negatywnych czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych, biologicznych mających wpływ na zdrowie ludzi. Nadzoruje i ocenia działalność oświatowo – zdrowotną, prowadzoną przez placówki nauczania i wychowania oraz udziela pomocy w prowadzeniu tej działalności.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Katowicach w 2024 roku realizował, następujące interwencje programowe (programy) i interwencje nieprogramowe (eventy).

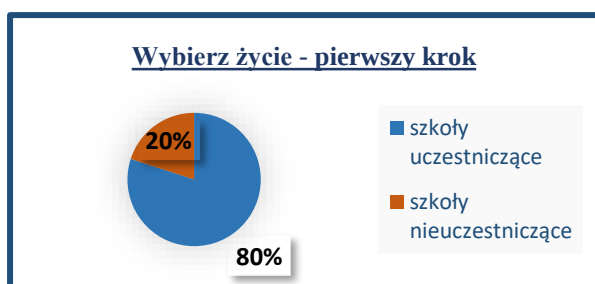
Programy edukacyjne

Współpraca ze szkołami i przedszkolami w ramach realizacji programów edukacyjnych była niezmiennie jednym z priorytetów działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie promocji zdrowia. Nadrzędnym celem wszystkich programów jest propagowanie zdrowego stylu życia. Zadaniem pracowników Sekcji Promocji Zdrowia i Komunikacji Społecznej jest szkolenie szkolnych i przedszkolnych koordynatorów, przekazywanie narzędzi do pracy i materiałów edukacyjnych, wspieranie oraz koordynowanie realizacji programów.

W 2024 r. zorganizowano pięć szkoleń dla dyrektorów i nauczycieli katowickich szkół i przedszkoli, współorganizowano dwie konferencje oraz przeprowadzono 138 wizytacji w 42 placówkach edukacyjnych.

Po przeprowadzonej ewaluacji można wyciągnąć wnioski, że realizacja programów edukacyjnych jest bardzo ważnym elementem pracy szkół i przedszkoli. Treści zawarte w programach cieszą się szerokim zainteresowaniem nauczycieli, dzieci i młodzieży, a tematyka związana ze zdrowiem jest bardzo aktualna i potrzebna.

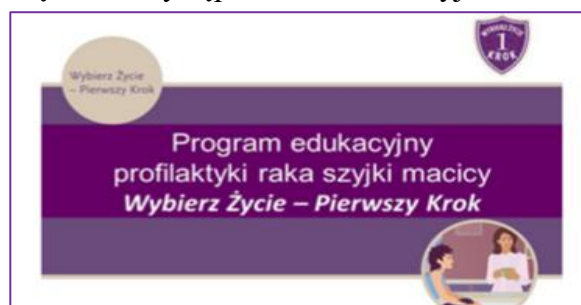
1) „Wybierz życie – pierwszy krok”

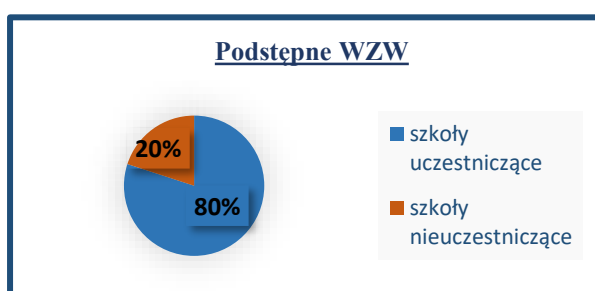
przez całe życie, a w efekcie zmniejszenie częstości występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

W realizację programu zaangażowało się 80% szkół ponadpodstawowych (32 z 40 szkół) – w sumie ponad 4300 odbiorców.

Zadaniem programu jest zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy, roli HPV w jego powstawaniu oraz motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym

2) „Podstępne WZW”

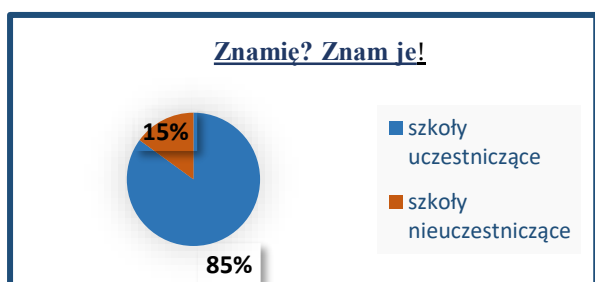

zakażonych. W realizację programu zaangażowało się 80% szkół ponadpodstawowych (32 z 40 szkół) – w sumie ponad 3200 odbiorców.

Celem szczegółowym programu jest uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki zakażeń HAV, HBV i HCV, pobudzenie do refleksji nad własnymi zachowaniami zdrowotnymi oraz kształtowanie prawidłowych zachowań w stosunku do osób

3) „Znamie? Znam je!”

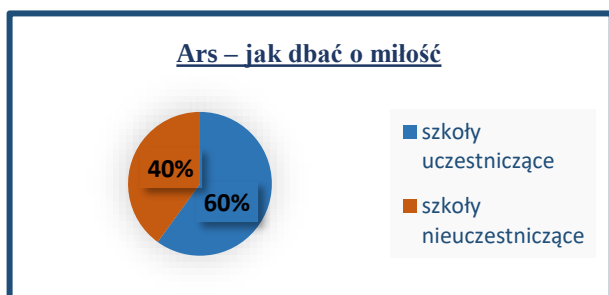

Działania w ramach programu mają na celu budowanie wśród młodzieży świadomości w zakresie profilaktyki czerniaka oraz odpowiedzialnych zachowań i postaw prozdrowotnych.

W realizację programu zaangażowało się 85% szkół ponadpodstawowych (34 z 40 szkół) – w sumie ponad 5300 odbiorców.

4) „Ars, czyli jak dbać o miłość”

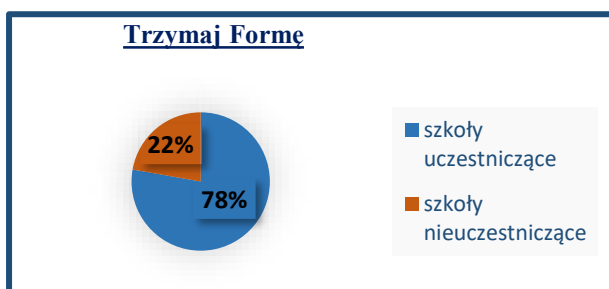
w dorosłe życie.

W realizację programu zaangażowało się 60% szkół ponadpodstawowych (24 z 40) – edukacją objęto ponad 11000 odbiorców.

Celem programu jest ograniczenie niekorzystnych następstw zdrowotnych, prokreacyjnych i społecznych związanych z używaniem i nadużywaniem substancji psychoaktywnych przez młodzież wchodzącą

5) „Trzymaj Formę”

78% szkół podstawowych (35 z 45 szkół) (uczniowie klas V – VIII) – łącznie ponad 23 tysięcy odbiorców.

Celem programu jest edukacja w zakresie trwałego kształtowania prozdrowotnych nawyków wśród młodzieży szkolnej poprzez promocję zasad aktywnego stylu życia i zbilansowanej diety. W programie wzięło

6) „Smak życia czyli debata o dopalaczach”

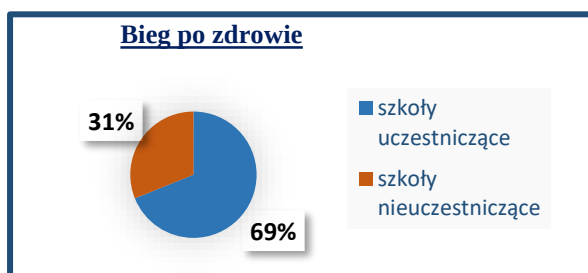

zaangażowało się 67% szkół podstawowych (głównie klasy VII – VIII) – 30 z 45 szkół) – łącznie ponad 2100 odbiorców.

Celem programu jest profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu nowych substancji psychoaktywnych (NSP) w środowisku dzieci i młodzieży. W realizację programu

7) „Bieg po zdrowie”

wolnym od dymu tytoniowego. Do realizacji programu przystąpiło 31 szkół podstawowych (69%), edukacja objęto ponad 2100 osób.

Celem programu skierowanego do uczniów klas IV szkół podstawowych jest opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży oraz pokazanie atrakcyjności życia w środowisku

8) „Czyste powietrze wokół nas”

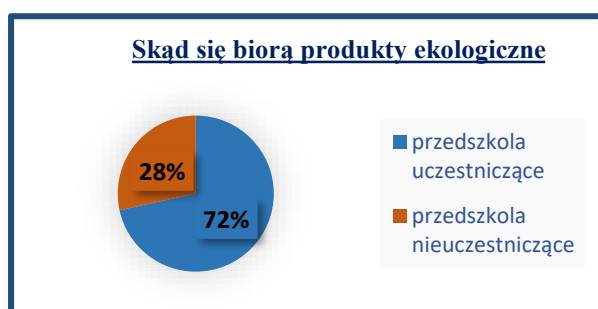
w przypadku bezpośredniego kontaktu z osobami palącymi.

Głównym celem Programu jest zwiększenie wiedzy rodziców w zakresie ochrony dzieci przed narażeniem na działanie dymu tytoniowego oraz kształtowanie świadomych, asertywnych postaw wśród dzieci dotyczących ochrony własnego zdrowia,

Program realizowały 63 przedszkola, edukacją objęto około 5500 odbiorców.

9) „Skąd się biorą produkty ekologiczne”

przedszkolnych. Program realizowały 63 przedszkola, edukacją objęto prawie 5500 odbiorców.

Celem programu jest zwiększanie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych u dzieci

Akcje prozdrowotne (eventy)

Ważnym elementem promocji zdrowia wśród dzieci i młodzieży było prowadzenie akcji profilaktycznych. Szczególnym zainteresowaniem cieszyły się akcje prowadzone bezpośrednio w szkołach i przedszkolach.

- 1) „**Klub Zdrowego Przedszkolaka**” - działania mają na celu wzbogacenie wiedzy dzieci z dziedziny zdrowia, wykształcenie u nich postaw prozdrowotnych, nabycie określonych umiejętności oraz przyswojenie prawidłowych przyzwyczajeń i nawyków higieniczno-zdrowotnych. W realizację projektu zaangażowało się 92% przedszkoli (72 z 78 wszystkich przedszkoli) – łączna liczba odbiorców – ponad 11000 osób. W ramach projektu prowadzono warsztaty dla przedszkolaków na podstawie **autorskiego scenariusza**. Jednym z elementów zajęć było opowiadanie bajki na podstawie książki „Przygody dzielnego niedźwiadka Szczepana”, dzięki czemu w przystępny sposób przekazywano wiedzę dotyczącą roli szczepień ochronnych w ochronie zdrowia.

Warsztaty przeprowadzono w 10 katowickich przedszkolach – objęto nimi w sumie 440 dzieci wraz z opiekunami.

Klub Zdrowego Przedszkolaka w Przedszkolu nr 99 w Zespole Szkolno-Przedszkolnym 20 w Katowicach

Klub Zdrowego Przedszkolaka w Przedszkolu nr 93w Zespole Szkolno-Przedszkolnym 22 w Katowicach

2) „*Nie bądź atrakcyjny dla kleszczy*” – na terenie województwa śląskiego kontynuowano kampanię informacyjną dotyczącą profilaktyki chorób odkleszczowych. Celem kampanii jest propagowanie podstawowych zasad ochrony przed kleszczami, edukacja w zakresie prawidłowego usuwania kleszcza, zwiększenie społecznej świadomości w zakresie profilaktyki chorób przenoszonych przez kleszcze, zwiększenie wiedzy na temat szczepień ochronnych jako skutecznej metody profilaktyki kleszczowego zapalenia mózgu.

- Odbiorcy – dzieci, młodzież, nauczyciele, seniorzy – ponad 46 tysięcy osób.
- Działania – prelekcje/warsztaty, akcje/festyny, posty.

*Warsztaty
w Miejskim Przedszkolu nr 62*

*Spotkanie w Centrum Integracji
Międzypokoleniowej „Bezpieczna Twierdza”*

3) **„Nowe narkotyki – nowe zagrożenia”** – głównym celem jest zapobieganie używaniu substancji psychoaktywnych, w szczególności nowych narkotyków, ale także alkoholu, tytoniu, nowatorskich wyrobów nikotynowych oraz leków przez osoby młode.

- Odbiorcy – głównie młodzież szkół ponadpodstawowych oraz klas VII i VIII szkół podstawowych – ponad 41 tysięcy odbiorców.
- Działania – warsztaty, pogadanki, rozmowy indywidualne, testy w alkogoglach i narkogoglach.

*Zajęcia w Szkole Podstawowej nr 19
w Katowicach*

*Warsztaty w Rzemieślniczej Szkole
Branżowej I Stopnia w Katowicach*

4) **„Lekki Tornister”** – celem akcji skierowanej do uczniów klas I-III szkół podstawowych, nauczycieli i rodziców jest przekazanie informacji dotyczących właściwej postawy ciała, prawidłowego noszenia tornistra i dostosowania jego wagi do masy ciała dziecka.

- Odbiorcy – dzieci klas I-III szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice – ponad 79 tysięcy osób.
- Działania – prelekcje/warsztaty **na podstawie autorskiego scenariusza pod tytułem „Mój kręgosłup – moje zdrowie”**, własne posty wysłane do szkół, z prośbą o zamieszczenie na stronach internetowych oraz w mediach społecznościowych. Dodatkowo w szkołach podstawowych przez cały październik we współpracy z Sekcją Higieny Dzieci i Młodzieży prowadzono badania w zakresie oceny dostosowania mebli edukacyjnych do wymagań ergonomii którymi objęto 377 uczniów. Dokonano również oceny obciążenia uczniów ciężarem tornistrów, przeważono łącznie 547 tornistrów/plecaków.

*„Lekki tornister”
w Szkole Podstawowej nr 12
w Zespole Szkół i Placówek nr 1 w Katowicach*

*„Lekki tornister”
w Szkole Podstawowej nr 36
w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 23
w Katowicach*

5) **„Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach”** – celem akcji jest promowanie wiedzy na temat odpowiedzialnego stosowania antybiotyków, zwiększenie świadomości w zakresie zagrożenia jakim jest antybiotykooporność oraz promowanie rozsądnego przepisywania antybiotyków przez lekarzy.

- Odbiorcy – dzieci i młodzież, środowisko lekarskie, ogół społeczeństwa – ponad 53 tysiące odbiorców.
- Działania – wystawy edukacyjne, warsztaty, posty w mediach społecznościowych.

Wystawa plakatów w Base Camp w Katowicach

Pracownicy PSSE w Katowicach włączyli się do kampanii WHO „Go Blue for AMR” – ubierając się na niebiesko pokazali swoje zaangażowanie w tak ważną sprawę jaką jest szerzenie świadomości oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe. W mediach społecznościowych zamieszczono post zachęcający wszystkich do włączenia się w kampanię.

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach

6) **„Październik – miesiąc profilaktyki raka piersi”** – w ramach akcji podjęto wiele działań, których celem było zwrócenie uwagi na rolę profilaktyki i samobadania w ochronie zdrowia kobiet.

- Odbiorcy – ogół społeczeństwa – ponad 2,5 tysiąca odbiorców.
- Działania – Śląska Konferencja Onkologiczna, Badaj Piersi z Bebokami, Różowy Październik na lodowisku Jantor, „Oddaj stanik do reCYCclingu”, posty w mediach społecznościowych.

*Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Katowicach
w Przedszkolu nr 93
w Katowicach*

*Śląska Konferencja
Onkologiczna,
Muzeum Śląskie w Katowicach*

*Różowy Październik
Lodowisko Jantor*

7) **„Światowy Dzień bez Tytoniu”, „Światowy Dzień Rzucania Palenia Tytoniu”** – celem akcji było zwrócenie uwagi społeczeństwa na skutki społeczne, ekonomiczne, a przede wszystkim zdrowotne, które spowodowane są paleniem papierosów, również e-papierosów.

- Odbiorcy – młodzież szkół ponadpodstawowych, dzieci i rodzice, odbiorcy mediów społecznościowych – ponad 36 tysięcy odbiorców.
- Działania – ogłoszono dwa konkursy: na lapbook pod hasłem: „Dziękuję. Nie palę!”, skierowanego do uczniów klas V szkół podstawowych oraz plastyczny dla uczniów klas I-III szkół podstawowych. Do konkursu nadesłano 122 prace. W siedzibie TVS w Katowicach 27 maja odbyło się uroczyste wręczenie nagród laureatom konkursu. Zorganizowano wystawę plakatów „Palenie wczoraj i dziś” na terenie Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego w Katowicach.

W ramach działań związanych z problemem palenia tytoniu w 2581 obiektach przeprowadzono kontrole w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. We wszystkich obiektach ustawa była realizowana, nie stwierdzono nieprawidłowości.

*Wręczenie nagród w konkursie na lapbook
w siedzibie TVS w Katowicach*

*Wystawa plakatów w UCK
w Katowicach*

8) „Warto wiedzieć o HIV/AIDS” – celem projektu jest profilaktyka zakażeń HIV.

*Konkurs Wiedzy na temat HIV/AIDS
w Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Katowicach*

- Odbiorcy – młodzież szkół ponadpodstawowych, odbiorcy mediów społecznościowych – prawie 5 tysięcy odbiorców.
- Działania:
 - kampanie w mediach społecznościowych: „Światowy Dnia AIDS”, „Mój pierwszy raz”.
 - Konkurs Wiedzy na temat HIV/AIDS pod hasłem: „Warto wiedzieć o HIV/AIDS” dla uczniów szkół ponadpodstawowych.
 - Prelekcje dla młodzieży szkół ponadpodstawowych.

9) **„Bezpieczne wakacje”** – celem akcji było stworzenie bezpiecznych warunków wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie woj. śląskiego, zwłaszcza w ośrodkach wypoczynku letniego. Systematycznie umieszczano w mediach społecznościowych posty związane z bezpiecznym wypoczynkiem: 169 postów – 11355 odbiorców. Opracowano i zamieszczono własne posty związane z bezpieczeństwem podczas letniego wypoczynku.

10) **„Bezpieczne grzybobranie”** – akcja dotycząca bezpieczeństwa związanego ze zbieraniem, przetwarzaniem i spożywaniem grzybów. Działaniami objęto prawie 19 tysięcy odbiorców.

W ramach akcji prowadzono działalność edukacyjną podczas eventów i festynów. Ogłoszono konkurs modelarski dla dzieci i młodzieży pod hasłem „Grzyby znamy – bezpiecznie się mamy. Nadesłano 85 modeli grzybów. 17 czerwca nastąpiło uroczyste wręczenie nagród, z udziałem grzyboznawcy - pana Justyna Kołka. Przygotowano wystawę modeli grzybów, które zwyciężyły w konkursie Przez cały okres grzybobrania prowadzono kampanię internetową „Bezpieczne grzybobranie z PSSE w Katowicach”:

*Wystawa podczas Festynu w
Zespole Szkół nr 1 w
Katowicach*

*Wystawa podczas
6WorldGoDay
w Libero w Katowicach*

11) „Zaszczep w sobie chęć szczepienia” – w 2024 roku włączyliśmy się w kampanie:

Mamo, Tato – pamiętajcie o moich szczepieniach, której celem jest przekazywanie rzetelnej wiedzy na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych, aby w przyszłości pomogła młodym osobom, rodzicom w racjonalnym podejmowaniu decyzji odnośnie szczepień.

Program bezpłatnych szczepień przeciw HPV w szkołach – w ramach akcji zorganizowano:

- Szkolenie dla dyrektorów i nauczycieli szkół podstawowych z udziałem prof. dr hab. n. med. Zenona Czuby, Kierownika Katedry i Zakładu Mikrobiologii i Immunologii, Wydział Nauk Medycznych w Zabrze, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach oraz dr n. med. Katarzyny Kryszczyśzyn-Musialik Katedra i Zakład Medycyny i Epidemiologii Środowiskowej, Wydział Nauk Medycznych w Zabrze, Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach.

- Szkolenie dla rodziców z udziałem prof. Krzysztofa Nowosielskiego, Kierownika oddziału Ginekologii, Położnictwa oraz Ginekologii Onkologicznej Uniwersyteckiego Centrum Klinicznego im. Prof. Kornela Gibińskiego w Katowicach

W ramach działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu podniesienie świadomości społeczeństwa w zakresie zachowań prozdrowotnych współorganizowano szereg akcji i eventów m.in. z :

- Fundacją „Oko w oko z Rakiem”,
- Fundacją „Z Sercem do Pacjenta”,
- Śląskim Uniwersytetem Medycznym w Katowicach,
- „Śląskim Laboratorium Onkologicznym”,
- Uniwersyteckim Centrum Klinicznym im. Prof. Kornela Gibińskiego w Katowicach,
- Uniwersytetem Śląskim,
- Narodowym Funduszem Zdrowia – OW Śląsk,
- Fundacją Unia Bracka,
- Centrum Organizacji Pozarządowych w Katowicach,
- Centrum Integracji Międzypokoleniowej „Bezpieczna Twierdza”,
- Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Społeczności Lokalnej „Mocni Razem”,
- Świetlicami Specjalistycznymi Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- Strong Mum,
- Klubem Sportowym Naprzód Janów.

Media społecznościowe

W mediach społecznościowych (Facebook, X i Instagram) oraz na stronie www umieszczono prawie 3 tysiące postów (prawie 90 tysięcy odbiorców) związanych ze zdrowiem. W oparciu o kalendarz zdrowia publicznego, a także w odpowiedzi na potrzeby lokalnego społeczeństwa przygotowano i opublikowano ponad 200 własnych postów (w sumie 405 zamieszczeń – 38096 odbiorców). Wiele z nich cieszyło się bardzo szerokim zainteresowaniem, np.:

- „Światowy Dzień AIDS” – 1973 odbiorców,
- „Lekki tornister” – 542 odbiorców,
- „Światowy Dzień Zespołu Downa” – 714 odbiorców,
- „Światowy Tydzień Mózgu” – 797 odbiorców.

W 2024 roku kontynuowano dwie kampanie prowadzone między innymi w mediach społecznościowych:

- kampania informacyjno-edukacyjna „**Dbam o siebie – żyję zdrowo**”, której celem jest zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego odżywiania, aktywności fizycznej, badań w profilaktyce chorób oraz kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie i życie. W ramach kampanii zamieszczono/udostępniono 1222 posty – 26579 odbiorców.
- kampania „**Nie! – Dziękuję, nie eksperymentuję**”, skierowana głównie do młodych ludzi oraz ich opiekunów, która obejmuje zagadnienia związane z używaniem substancji psychoaktywnych – alkoholu, nikotyny (w tym e-papierosów), narkotyków oraz dodatkowo – napoi energetycznych jak również uzależnień behawioralnych, np. zakupy, hazard, Internet. W ramach kampanii zamieszczono/udostępniono 325 postów – 23823 odbiorców.